

ZAKON

O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA I PRIPADAJUĆI PRAVILNICI

SADRŽAJ.....	str.1
ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA	str. 2
PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI U UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA	str. 3030
PRAVILNIKO EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA	str. 4949
PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZUI SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA	str 75
PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI.....	str 89
PRAVILNIK O DEKLARACIJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA	str. Error! Bookmark not defined.99
PRAVILNIK O UVJETIMA I NAČINU UPISA U UPISNIKE EKOLOŠKE PROIZVODNJE POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA.....	str. 103103
PRAVILNIK O VOĐENJU BAZE PODATAKA ZA POLJOPRIVREDNI REPRODUKCIJSKI MATERIJAL IZ EKOLOŠKE PROIZVODNJE.....	str 106
HRVATSKI ZNAK EKO PROIZVODA (SLIKA).....	..str 108

Čistopis- Srpanj 2011.

ZAKON

O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

(Narodne Novine br. 139/2010. od 10.12.2010.)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju ciljevi i načela ekološke proizvodnje, proizvodna pravila, označavanje ekoloških proizvoda, kontrola nad ekološkom proizvodnjom, uvjeti kojima moraju udovoljiti kontrolna tijela, upravni i inspeksijski nadzor te temelj za održivi razvoj ekološke proizvodnje uz osiguravanje učinkovitog funkcioniranja tržišta, zaštitu tržišnog natjecanja, osiguravanje povjerenja potrošača i zaštitu interesa potrošača.

Članak 2.

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na proizvode koji su stavljeni na tržište ili su namijenjeni stavljanju na tržište, a odnose se na:

- a) žive ili neprerađene poljoprivredne proizvode,
- b) prerađene poljoprivredne proizvode koji se koriste kao hrana,
- c) proizvode akvakulture,
- d) hranu za životinje,
- e) poljoprivredni reprodukcijски materijal,
- f) kvasce koji se koriste za hranu i hranu za životinje.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuje se na sve subjekte koji su uključeni u aktivnosti u svakoj fazi proizvodnje, pripreme i distribucije proizvoda navedenih u stavku 1. ovoga članka.

(3) Proizvodi lova divljih životinja i ribolova ne smatraju se ekološkom proizvodnjom.

(4) Opskrba hranom na veliko u restoranima, bolnicama, kantinama i drugim sličnim mjestima prodaje ili isporuke hrane krajnjem potrošaču ne podliježe odredbama ovoga Zakona.

Definicije

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. »ekološka proizvodnja« je način proizvodnje, koji koristi postupke i metode u skladu s odredbama ovoga Zakona u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije,

2. »faze proizvodnje, pripreme i distribucije« obuhvaćaju bilo koju fazu primarne proizvodnje ekoloških proizvoda, uključujući skladištenje, preradu, prijevoz, prodaju ili opskrbu krajnjih potrošača, kao i označavanje, reklamiranje, uvoz, izvoz i podugovorne aktivnosti,
3. »ekološki« (»organski«, »biološki« ili kratice »bio«, »eko«) znači da potječe ili se odnosi na ekološku proizvodnju,
4. »subjekt u ekološkoj proizvodnji« (u daljnjem tekstu: subjekt) je fizička ili pravna osoba odgovorna za osiguranje provedbe odredbi ovoga Zakona unutar poslovanja kojim upravlja,
5. »biljna proizvodnja« je proizvodnja poljoprivrednih kultura, uključujući sakupljanje samoniklog bilja i gljiva za komercijalne svrhe,
6. »uzgoj životinja« obuhvaća proizvodnju domaćih ili udomaćenih kopnenih životinja (uključujući kukce),
7. »akvakultura« je uzgoj i kultiviranje riba i drugih vodenih organizama korištenjem tehnika za povećanje proizvodnje ovih organizama izvan prirodnih kapaciteta okoliša; organizmi ostaju u vlasništvu/posjedu fizičke ili pravne osobe u fazi uzgoja i kultiviranja, sve do, i uključujući trenutak izlova,
8. »prijelazno razdoblje (konverzija)« jest razdoblje prijelaza iz neekološke u ekološku proizvodnju tijekom kojeg se primjenjuju odredbe o ekološkoj proizvodnji,
9. »priprema« obuhvaća postupke konzerviranja i/ili prerade ekoloških proizvoda, uključujući klanje i rasijecanje životinjskih proizvoda, te pakiranja, označavanja i/ili promjene na oznakama koje se odnose na ekološku proizvodnju,
10. »hrana«, »hrana za životinje« i »stavljanje hrane na tržište« definirani su Zakonom o hrani (»Narodne novine«, br. 46/07., 84/08., 155/08.),
11. »označavanje« podrazumijeva bilo koje riječi, podatke, trgovačke nazive, nazive robnih marki, slikovne prikaze ili simbole koji se odnose ili nalaze na bilo kojem pakiranju, dokumentu, obavijesti, etiketi, obruču ili privjesnici koju prate ili se odnose na ekološki proizvod,
12. »zapakirana hrana ili pretpakovina« definirana je posebnim propisom o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane,
13. »reklamiranje« jest svako javno predstavljanje, osim oznake, čija svrha ima utjecaj na formiranje stavova, uvjerenja i ponašanja, s izravnom ili neizravnom svrhom poticanja prodaje ekoloških proizvoda,
14. »nadležno tijelo« je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove poljoprivrede i ribarstva te odgovorno za organizaciju službenih kontrola u području ekološke proizvodnje sukladno odredbama ovoga Zakona,
15. »kontrolno tijelo« je pravna osoba ovlaštena za provođenje stručne kontrole i certifikacije u području ekološke proizvodnje sukladno odredbama utvrđenim ovim Zakonom,
16. »oznaka sukladnosti – znak ekološkog proizvoda« (u daljnjem tekstu: ekoznak) je potvrda usklađenosti s određenom skupinom standarda ili drugim normativnim dokumentima u obliku oznake,
17. »sastojak« jest svaka tvar, uključujući aditive, koja se koristi u proizvodnji ili pripremi hrane, a koja je prisutna u gotovom proizvodu čak i u promijenjenom obliku,
18. »sredstva za zaštitu bilja« definirana su Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja (»Narodne novine«, br. 70/05.),

19. »genetski modificirani organizam (GMO)« je organizam, uz iznimku ljudskih bića, u kojem je genetski materijal izmijenjen na način koji se ne pojavljuje prirodnim putem parenjem i/ili prirodnom rekombinacijom,
20. »proizvedeno od GMO-a« znači djelomično ili u cijelosti dobiveno iz GMO-a, ali ne sadrži ili se ne sastoji od GMO-a,
21. »proizvedeno s pomoću GMO-a« znači dobiveno korištenjem GMO-a kao posljednjeg živog organizma u proizvodnom postupku, ali ne sadrži ili se ne sastoji od GMO-a, niti je proizveden od GMO-a,
22. »dodaci hrani za životinje« definirani su posebnim propisom o dodacima hrani za životinje,
23. »jednakovrijedno« za opisivanje različitih sustava ili mjera, što znači da su u mogućnosti udovoljiti istim ciljevima i načelima primjenjujući pravila koja osiguravaju istu razinu usklađenosti,
24. »pomoćne tvari u procesu proizvodnje« jesu tvari koje same po sebi nisu hrana, ali se koriste u preradi sirovine, hrane ili njezinih sastojaka, s ciljem ispunjavanja određene tehnološke namjene tijekom obrade ili prerade, što za posljedicu može imati nenamjernu, ali tehnički neizbježnu prisutnost ostataka (rezidua) tih tvari i njezinih derivata u proizvodu, pod uvjetom da ti ostaci ne predstavljaju nikakvu opasnost po zdravlje i da nemaju tehnološki učinak na gotov proizvod,
25. »ionizirajuće zračenje« jest elektromagnetsko i čestično zračenje čijim prolazom u tvari izravno ili neizravno nastaju parovi pozitivno i negativno električki nabijenih čestica-iona,
26. »opskrba hranom na veliko« jest priprema ekoloških proizvoda u restoranima, bolnicama, kantinama i drugim sličnim mjestima prodaje ili isporuke hrane krajnjem potrošaču.

II. CILJEVI I NAČELA EKOLOŠKE PROIZVODNJE

Opći ciljevi

Članak 4.

Opći ciljevi ekološke proizvodnje jesu:

a) uspostavljanje održivog sustava upravljanja u poljoprivredi koji:

- poštuje prirodne sustave i cikluse te održava i poboljšava očuvanje tla, vode, biljaka i životinja te njihovu međusobnu ravnotežu,
- pridonosi visokoj razini biološke raznolikosti,
- odgovorno koristi energiju i prirodne resurse poput vode, tla, organske tvari i zraka,
- poštuje visoke standarde dobrobiti životinja i posebice udovoljava potrebama životinja u odnosu na njihovu vrstu;

b) proizvodnja proizvoda visoke kakvoće;

c) proizvodnja širokog spektra hrane i drugih poljoprivrednih proizvoda koji odgovaraju zahtjevima potrošača za primjenom postupaka koji ne štete okolišu, zdravlju ljudi, bilja ili zdravlju životinja i njihovoj dobrobiti.

Opća načela

Članak 5.

(1) Ekološka proizvodnja temelji se na sljedećim općim načelima:

a) Primjereno osmišljavanje i upravljanje biološkim procesima, temeljenim na ekološkim sustavima korištenjem prirodnih resursa primjenom metoda:

- uporabe agrotehničkih, mehaničkih, fizikalnih, bioloških i biotehničkih mjera,
- obrade poljoprivrednih kultura, uzgoja životinja ili proizvodnje u akvakulturi koja udovoljava načelima održivog ribolova,
- koje isključuju korištenje GMO-a i proizvoda proizvedenih od ili s pomoću GMO-a s izuzećem veterinarsko-medicinskih proizvoda,
- procjene rizika i korištenje mjera predostrožnosti i prevencije, kada je to primjereno.

b) Ograničeno korištenje vanjskih unosa. Ukoliko su vanjski unosi potrebni ili ne postoje odgovarajući postupci i metode koje se navode u točki a) ovoga stavka, ograničeni su na:

- unose iz ekološke proizvodnje,
- prirodne tvari ili tvari dobivene prirodnim putem,
- prirodna mineralna gnojiva niske topljivosti.

c) Strogo ograničeno korištenje kemijski sintetiziranih unosa izuzev iznimnih slučaja ukoliko:

- ne postoje odgovarajući postupci upravljanja,
- vanjski unosi iz točke b) ovoga stavka nisu dostupni na tržištu,
- vanjskih unosi točke b) ovoga stavka pridonose neprihvatljivom utjecaju na okoliš.

(2) Pravila ekološke proizvodnje, tamo gdje je to nužno i u okviru ovoga Zakona mogu se prilagoditi uvažavajući sanitarno stanje, regionalne razlike klimatskih i lokalnih uvjeta, dostignutu razinu razvoja i specifične uzgojne prakse.

Posebna načela primjenjiva na primarnu proizvodnju

Članak 6.

Uz opća načela navedena člankom 5. ovoga Zakona, ekološki se uzgoj temelji na sljedećim posebnim načelima:

- a) održavanje i poboljšavanje života, prirodne plodnosti i stabilnosti tla, i biološke raznolikosti, sprječavanje sabijanja i erozije tla te hranidba bilja prvenstveno putem ekosustava tla,
- b) smanjivanje uporabe neobnovljivih izvora i unosa koji nisu iz poljoprivrednog gospodarstva,
- c) recikliranje otpada i nusproizvoda biljnog i životinjskog podrijetla radi daljnjeg korištenja u proizvodnji,
- d) kod donošenja odluka vezanih za proizvodnju potrebno je uzeti u obzir ekološku ravnotežu na lokalnoj ili regionalnoj razini,
- e) održavanje zdravlja životinja poticanjem prirodne imunološke obrane životinja, te odabirom odgovarajućih pasmina i uzgojne prakse životinja,
- f) održavanje zdravlja bilja preventivnim mjerama, kao što je izbor odgovarajućih vrsta i sorti otpornih na štetne organizme, pravilan plodored, mehaničke i fizikalne mjere te zaštita prirodnih neprijatelja,

- g) uzgoj životinja primjeren lokalitetu i vrsti tla,
- h) održavanje visoke razine dobrobiti životinja uzimajući u obzir posebne potrebe u odnosu na vrstu životinja,
- i) proizvodnja ekoloških proizvoda životinjskog podrijetla od životinja koje su uzgajane na ekološkim gospodarstvima od rođenja ili valenja i tijekom njihovog čitavog života,
- j) izbor pasmina s obzirom na njihovu sposobnost prilagodbe lokalnim uvjetima, njihovu vitalnost, otpornost prema bolestima ili zdravstvenim poteškoćama,
- k) hranidba životinja ekološkom hranom za životinje sastavljenom od poljoprivrednih sastojaka iz ekološkog uzgoja i prirodnih tvari nepoljoprivrednog podrijetla,
- l) primjena prakse uzgoja životinja koja poboljšava imunološki sustav i ojačava prirodnu otpornost na bolesti, posebice omogućavanjem redovitog kretanja životinja i slobodnog pristupa otvorenim prostorima i pašnjacima gdje je primjereno,
- m) isključenje uzgoja životinja s umjetno induciranom poliploidnosti,
- n) održavanje biološke raznolikosti prirodnih vodenih ekosustava, trajnog očuvanja vodenog okoliša i kakvoće okolnih vodenih i kopnenih ekosustava pri proizvodnji u okviru akvakulture,
- o) hranidba uzgojnih organizama u akvakulturi hranom dobivenom iz održivog ribolova sukladno Zakonu o morskom ribarstvu (»Narodne novine«, br. 56/10.) i provedbenim propisima ili ekološkom hranom, sastavljenom od poljoprivrednih sastojaka iz ekološkog uzgoja i od prirodnih tvari koje nisu poljoprivrednog podrijetla.

Posebna načela primjenjiva na preradu ekološke hrane

Članak 7.

Uz opća načela navedena u članku 5. ovoga Zakona, proizvodnja prerađene ekološke hrane temelji se na sljedećim posebnim načelima:

- a) proizvodnja ekološke hrane iz ekoloških poljoprivrednih sastojaka, osim ako sastojak na tržištu nije dostupan u ekološkom obliku,
- b) ograničenje uporabe prehrambenih aditiva od neekoloških sastojaka s posebnom tehnološkom i senzornom ulogom, mikronutrijenata i pomoćnih tvari u procesu proizvodnje, tako da se koriste minimalno i samo u slučaju bitne tehnološke potrebe ili u posebne prehrambene svrhe,
- c) isključivanje tvari i metoda prerade koje bi mogle krivo navoditi u pogledu prave prirode proizvoda,
- d) pažljiva obrada hrane korištenjem bioloških, mehaničkih i fizikalnih postupaka.

Posebna načela primjenjiva na preradu ekološke hrane za životinje

Članak 8.

Uz opća načela navedena u članku 5. ovoga Zakona, proizvodnja prerađene ekološke hrane za životinje temelji se na sljedećim posebnim načelima:

- a) proizvodnja ekološke hrane za životinje iz sastojaka koje su ekološkog podrijetla, osim ako sastojci na tržištu nisu dostupni,

- b) ograničenje uporabe dodataka hrani za životinje i pomoćnih tvari u procesu proizvodnje tako da se koriste minimalno i samo u slučaju neophodne tehnološke ili zootehničke potrebe ili u posebne hranidbene svrhe,
- c) isključivanje tvari i metoda prerade koje bi mogle dovesti u zabludu u pogledu prave prirode proizvoda,
- d) prerada hrane za životinje korištenjem bioloških, mehaničkih i fizikalnih postupaka.

III. PROIZVODNA PRAVILA

Članak 9.

Subjekt koji proizvodi ekološke proizvode mora udovoljavati proizvodnim pravilima utvrđenim ovim Zakonom kao i propisima donesenim na temelju njega.

Članak 10.

(1) GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a ne smiju se koristiti kao hrana, ojačivač bilja, hrana za životinje, pomoćne tvari u procesu proizvodnje, sredstva za zaštitu bilja, gnojiva, poboljšivači tla, poljoprivredni reprodukcijски materijal, mikroorganizmi i životinje u ekološkoj proizvodnji.

(2) U smislu zabrane iz stavka 1. ovoga članka, proizvođači uzimaju u obzir oznake na proizvodu ili bilo koji drugi popratni dokument sukladno posebnim propisima kojima se uređuje stavljanje na tržište GMO-a i/ili kojima se uređuje GMO hrana i hrana za životinje.

(3) Ukoliko proizvodi nisu označeni u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, proizvođači mogu pretpostavljati da GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a nisu korišteni u proizvodnji nabavljene hrane i hrane za životinje, osim u slučaju dobivanja informacije koja ukazuje da označavanje takvih proizvoda nije u skladu s propisima iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Subjekti koji koriste neekološke proizvode koji nisu hrana ili hrana za životinje prilikom kupnje trebaju od dobavljača tražiti potvrdu da dostavljeni proizvodi nisu GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a.

Članak 11.

Zabranjuje se uporaba ionizirajućeg zračenja za obradu ekološke hrane, hrane za životinje ili sirovina koje se koriste u ekološkoj hrani ili hrani za životinje.

PROIZVODNJA NA GOSPODARSTVU

Opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu

Članak 12.

(1) Cjelokupnim gospodarstvom upravlja se u skladu sa zahtjevima primjenjivim na ekološku proizvodnju.

(2) Iznimno, gospodarstvo može biti podijeljeno u jasno odvojene proizvodne cjeline ili uzgajališta akvakulture kojima se u cijelosti ne upravlja u skladu sa zahtjevima ekološke proizvodnje. U slučaju uzgoja životinja usporedno se moraju uzgajati različite vrste. U akvakulturnoj proizvodnji mogu se uzgajati iste vrste pod uvjetom primjerene odvojenosti između proizvodnih cjelina. U biljnoj proizvodnji usporedno se mogu uzgajati različite sorte koje se međusobno mogu lako razlikovati.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka subjekt mora jasno odvojiti proizvodne površine, životinje i proizvode iz ekološke proizvodnje od proizvodnje koja nije ekološka te voditi odvojene evidencije o proizvodnji.

Pravila za biljnu proizvodnju

Članak 13.

(1) Za ekološku biljnu proizvodnju uz opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu iz članka 12. ovoga Zakona obvezno se primjenjuju i sljedeća pravila za ekološku biljnu proizvodnju:

a) ekološka biljna proizvodnja primjenjuje postupke pripreme i obrade tla koje omogućuju održavanje ili povećanje organske tvari tla, osigurava stabilnost i bioraznolikost tla, te sprječava zbijenost i eroziju tla,

b) plodnost i biološka aktivnost tla održava se i povećava višegodišnjim plodoredom uključujući leguminoze i ostalu zelenu gnojidbu, te primjenom stajskog gnojiva ili organskog materijala po mogućnosti kompostiranog, iz ekološke proizvodnje,

c) dopušteno je korištenje biodinamičkih pripravaka,

d) gnojiva i poboljšivači tla mogu se koristiti samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,

e) ne smiju se koristiti mineralna dušična gnojiva,

f) svi korišteni postupci za biljnu proizvodnju trebaju spriječiti ili smanjiti onečišćenje okoliša na najmanju moguću mjeru,

g) sprječavanje štete uzrokovane štetnim organizmima provodi se prvenstveno korištenjem prirodnih neprijatelja, odgovarajućim izborom vrsta i sorti, plodoreda, uzgojnih metoda i toplinskih procesa,

h) u slučaju utvrđene ugroženosti poljoprivrednih kultura, sredstva za zaštitu bilja mogu se koristiti samo ako su odobrena za korištenje u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,

i) za proizvodnju proizvoda, osim poljoprivrednog reprodukcijskog materijala, mora se koristiti poljoprivredni reprodukcijski materijal iz ekološke proizvodnje. U tu svrhu se mora proizvoditi oplemenjivačevo sjeme i matične biljke za vegetativni reprodukcijski materijal u skladu s odredbama ovoga Zakona, za najmanje jednu generaciju ili u slučaju višegodišnjih nasada za dva vegetacijska razdoblja, **(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)**

j) proizvodi za čišćenje i dezinfekciju u biljnoj proizvodnji koriste se samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(2) Sakupljanje samoniklog bilja i gljiva, njihovih dijelova koji rastu u prirodnom okruženju, šumama i poljoprivrednim područjima smatra se ekološkom proizvodnjom pod uvjetom da:

a) područja nisu tijekom najmanje tri godine prije sakupljanja, bila tretirana drugim proizvodima osim onim odobrenim za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,

b) sakupljanje ne utječe na stabilnost prirodnog staništa ili održanje vrsta u području sakupljanja.

(3) Ministar nadležan za poljoprivredu i ribarstvo (u daljnjem tekstu: ministar) pravilnikom će propisati minimalne zahtjeve za ekološku proizvodnju u uzgoju bilja koji obuhvaćaju postupke i određene norme uzgoja bilja, uvjete prijelaznog razdoblja, paralelnu proizvodnju, održavanje

plodnosti, plodored, popis dopuštenih gnojiva, popis sredstava za poboljšanje tla i sredstava za zaštitu bilja.

Proizvodna pravila u stočarstvu

Članak 14.

(1) Uz opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu iz članka 12. ovoga Zakona, primjenjuju se i sljedeća pravila na ekološki uzgoj životinja:

a) s obzirom na podrijetlo životinja:

- životinje u ekološkoj proizvodnji moraju biti rođene i uzgojene na ekološkom gospodarstvu,
- radi rasploda se mogu pod posebnim uvjetima na gospodarstvo dopremiti životinje koje nisu ekološki uzgojene. Takve životinje i njihovi proizvodi mogu se smatrati ekološkim tek nakon isteka prijelaznog razdoblja,
- životinje koje se nalaze na gospodarstvu na početku prijelaznog razdoblja i njihovi proizvodi mogu se smatrati ekološkim tek nakon isteka prijelaznog razdoblja;

b) s obzirom na uzgojnu praksu i uvjete smještaja:

- osoblje koje skrbi o životinjama mora posjedovati potrebna osnovna znanja i vještine s obzirom na zdravlje i dobrobit životinja,
- uzgojna praksa, uključujući broj životinja po jedinici površine te uvjete smještaja mora osigurati razvojne, fiziološke i etološke potrebe životinja,
- životinja mora imati stalni pristup otvorenom prostoru, po mogućnosti pašnjacima, ukoliko vremenski uvjeti i stanje tla to dopuštaju, osim ako posebnim propisima nisu određena ograničenja i obveze koje se odnose na zaštitu zdravlja ljudi i životinja,
- broj životinja mora biti ograničen u svrhu smanjivanja prekomjerne ispaše, zaposjedanja zemlje, erozije ili onečišćenja koje uzrokuju životinje ili širenje njihovog gnojiva,
- životinje iz ekološkog uzgoja moraju se držati odvojeno od ostalih životinja. Međutim, ispaša na zajedničkoj površini životinja iz ekološkog uzgoja i životinja koje nisu iz ekološkog uzgoja na ekološkom zemljištu dopušta se pod određenim ograničavajućim uvjetima,
- zabranjeno je sapinjanje ili izolacija životinja, osim za pojedinačne životinje na ograničeno razdoblje, te ako je to opravdano radi sigurnosti, dobrobiti životinja ili iz veterinarskih razloga,
- trajanje prijevoza životinja mora biti svedeno na minimum,
- tijekom čitavog života životinja bilo kakva patnja, uključujući odstranjivanje dijelova tijela, kao i postupke pri klanju mora se svesti na minimum,
- pčelinjaci moraju biti smješteni na područja koja osiguravaju izvore nektara i peluda koji se sastoje najvećim dijelom od ekoloških usjeva, prirodne vegetacije šuma ili usjeva koji se tretiraju samo metodama s niskim utjecajem na okoliš. Pčelinjaci se drže na dovoljnoj udaljenosti od izvora koji mogu dovesti do onečišćenja pčelinjih proizvoda ili slabljenja zdravlja pčela,
- košnice i materijali koji se koriste u pčelarstvu moraju biti uglavnom načinjeni od prirodnih materijala,
- zabranjuje se uništavanje pčela na saću kao metoda povezana uz sakupljanje pčelinjih proizvoda;

c) s obzirom na rasplod:

- razmnožavanje podrazumijeva prirodne postupke ali je dopušteno i umjetno osjemenjivanje,
- razmnožavanje ne smije biti potaknuto hormonskom terapijom ili sličnim tvarima, osim u slučaju veterinarskog liječenja pojedine životinje,
- ne smiju se koristiti drugi oblici umjetne oplodnje, poput kloniranja i prijenosa zametaka,
- moraju se odabrati primjerene pasmine. Izbor pasmina pridonosi prevenciji patnje i sprječava potrebu za djelomičnom ili potpunom amputacijom ili uklanjanjem pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela;

d) s obzirom na hranu za životinje:

- osiguravanje hrane za životinje podrijetlom sa gospodarstva u kojem se životinje drže ili iz drugog ekološkog gospodarstva iz istog područja,
- životinje se moraju hraniti ekološkom hranom za životinje koja udovoljava hranidbenim zahtjevima u raznim fazama njihovog razvoja. Dio obroka može sadržavati hranu sa gospodarstava koja je u prijelaznom razdoblju,
- s izuzećem pčela, životinje trebaju imati stalni pristup pašnjacima ili sijenu,
- neekološki sastojci biljnog, životinjskog i mineralnog podrijetla, aditivi u hrani za životinje, određeni proizvodi korišteni u hranidbi životinja i pomoćne tvari u procesu proizvodnje koriste se ukoliko su odobreni u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,
- ne smiju se koristiti pospešivači rasta niti umjetne aminokiseline,
- neodbijeni sisavci moraju se hraniti prirodnim, po mogućnosti majčinim mlijekom;

e) s obzirom na sprječavanje bolesti i veterinarsko liječenje:

- sprječavanje bolesti temelji se na odabiru pasmine i soja, uzgojnoj praksi, visokoj kakvoći hrane za životinje, broju životinja po jedinici površine te primjerenom smještaju u higijenskim uvjetima,
- bolest se liječi odmah radi izbjegavanja patnji životinje. Kemijski sintetizirani alopatski veterinarsko-medicinski proizvodi koji sadrže antibiotike mogu se koristiti ako je to nužno i pod strogim uvjetima, kada je uporaba fitoterapeutskih, homeopatskih i drugih proizvoda neprimjerena. Posebno se određuju ograničenja u pogledu tijeka liječenja i perioda karence,
- dopušteno je korištenje imunoloških veterinarsko-medicinskih proizvoda,
- dopušteno je liječenje povezano uz zaštitu zdravlja ljudi i životinja sukladno donijetim naredbama od strane nadležnog tijela;

f) proizvodi namjenjeni za čišćenje i dezinfekciju objekata u kojima se drže životinje i njihove infrastrukture i opreme dopušteno je koristiti samo ukoliko su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(2) Ministar će pravilnikom propisati minimalne zahtjeve za uzgoj životinja, uvjete prijelaznog razdoblja, način držanja životinja, hranidbu, njegu i liječenje životinja.

Proizvodna pravila za uzgojne organizme u akvakulturi

Članak 15.

(1) Uz opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu iz članka 12. ovoga Zakona, na ekološku proizvodnju organizama u akvakulturi primjenjuju se sljedeća pravila:

a) s obzirom na podrijetlo uzgojnih organizama u akvakulturi:

- ekološka akvakultura temelji se na uzgoju mlađi koja potječe iz ekološkog matičnog jata i ekoloških objekata,
- ako nije dostupna mlađ iz ekološkog matičnog jata ili ekološkog uzgajališta, na uzgajalište se mogu unijeti neekološki uzgojeni organizmi pod posebnim uvjetima;

b) s obzirom na uzgojnu praksu:

- uzgajivač mora posjedovati osnovna znanja i vještine o zdravlju i dobrobiti uzgojnih organizama,
- uzgojna praksa, uključujući hranidbu, uređenje infrastrukture i opreme, gustoće populacije i kakvoću vode, mora osiguravati udovoljavanje razvojnim, fiziološkim i etološkim potrebama uzgojnih organizama,
- uzgojna praksa treba minimalizirati negativni utjecaj uzgoja na okoliš, uključujući bijeg uzgajanih organizama,
- organizmi u ekološkom uzgoju moraju se držati odvojeno od ostalih uzgojnih organizama u akvakulturi,
- pri prijevozu treba osigurati poštivanje odredbi o dobrobiti životinja,
- patnju uzgojnih organizama, uključujući vrijeme klanja treba svesti na minimum;

c) s obzirom na mrijest:

- ne smije se koristiti umjetno induciranje poliploidije, umjetna hibridizacija, kloniranje i proizvodnja jednospolnih linija, osim ručnim sortiranjem,
- moraju se izabrati primjerene linije,
- moraju se uspostaviti posebni uvjeti za svaku vrstu u uzgoju za upravljanje matičnim jatom, mrijestom i proizvodnjom mlađi;

d) s obzirom na hranu za ribe i rakove:

- ribe i rakove mora se hraniti hranom za životinje koja udovoljava hranidbenim zahtjevima pri različitim fazama njihovog razvoja,
- udio hrane biljnog podrijetla mora potjecati iz ekološke proizvodnje, a udio hrane životinjskog podrijetla mora potjecati iz održivog ribolova,
- neekološki sastojci biljnog, životinjskog i mineralnog podrijetla, te aditivi u hrani za životinje određeni proizvodi korišteni u hranidbi životinja i pomoćne tvari u procesu proizvodnje koriste se samo ukoliko su odobreni u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,
- ne smiju se koristiti pospješivači rasta i umjetne aminokiseline;

e) s obzirom na školjkaše i ostale vrste koje ne hrani čovjek, već se hrane prirodnim planktonom:

- organizmi koji se hrane filtracijom zadovoljavaju sve svoje hranidbene potrebe iz prirode osim mlađi koja se uzgaja u mrijestilištima i rastilištima,
- proizvodna područja trebaju biti vrlo dobrog stanja sukladno Zakonu o vodama («Narodne novine», br. 153/09.) i propisima o standardu kakvoće vode;

f) s obzirom na sprječavanje bolesti i veterinarsko liječenje:

– sprječavanje bolesti temelji se na držanju uzgojnih organizama u optimalnim uvjetima putem primjerenog odabira mjesta uzgoja, optimalnog uređenja uzgajališta, primjene dobre uzgojne i upravljačke prakse, uključujući redovito čišćenje i dezinfekciju prostora, hranu za životinje visoke kakvoće, primjerenu gustoću populacije te odabir vrste i soja,

– bolest se liječi odmah radi izbjegavanja patnji životinje. Ako je uporaba fitoterapeutskih homeopatskih i drugih proizvoda neprimjerena, mogu se koristiti kada je to nužno i pod strogim uvjetima kemijski sintetizirani alopatski veterinarsko-medicinski proizvodi koji sadrže antibiotike. Posebno se određuju ograničenja u pogledu tijeka liječenja i perioda karence,

– dopušteno je korištenje imunoloških veterinarsko medicinskih proizvoda,

– dopušteno je liječenje povezano uz zaštitu zdravlja ljudi i životinja sukladno posebnim propisima;

g) proizvodi namijenjeni za čišćenje i dezinfekciju bazena, kaveza, objekata i opreme u akvakulturi i njihove infrastrukture i opreme koriste se samo ukoliko su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(2) Ministar će pravilnikom propisati minimalne zahtjeve za ekološku proizvodnju organizama u akvakulturi, uzgojnu praksu, uvjete prijelaznog razdoblja, način držanja, hranidbu, njegu i liječenje.

Proizvodna pravila za morske alge

Članak 16.

(1) Sakupljanje morskih algi i njihovih dijelova koje prirodno rastu u moru smatra se ekološkom proizvodnjom pod uvjetom da:

a) su proizvodna područja vrlo dobrog stanja sukladno Zakonu o vodama («Narodne novine», br. 153/09.) i propisima o standardima kakvoće vode. Jestive morske alge nije dopušteno sakupljati u područjima koja ne odgovaraju načelima za područja Razreda A ili Razreda B koja su određena Prilogom II, Pravilnika o službenim kontrolama hrane životinjskog podrijetla («Narodne novine», br. 99/07. i 28/10.),

b) sakupljanje ne utječe na dugotrajnu stabilnost prirodnog staništa ili održavanje vrsta u području sakupljanja.

(2) Dopušta se uzgoj morskih algi u obalnim područjima gdje su okolišna i zdravstvena obilježja barem istovrijedna obilježjima naznačenim u stavku 1. ovoga članka kako bi se takav uzgoj smatrao ekološkim.

(3) U svim se fazama proizvodnje treba primjenjivati održiva praksa, od sakupljanja mladica morskih algi do žetve.

(4) Za održavanje raznolikih genskih zaliha, treba redovito sakupljati mladice morskih algi u prirodi, kako bi se pridonijelo genskim zalihama uzgojenih kultura.

(5) Nije dopušteno korištenje gnojiva osim u uzgojnim objektima ako su odobrena za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.

Proizvodi i tvari koje se koriste u proizvodnji i pravila za njihovo odobravanje

Članak 17.

(1) Ministar donosi popis proizvoda i tvari koje se mogu koristiti u ekološkom uzgoju:

a) za zaštitu bilja,

- b) za gnojidbu te kao poboljšivači tla,
- c) neekološke sirovine biljnog, životinjskog i mineralnog podrijetla, te određene tvari koje se koriste u hranidbi životinja,
- d) dodatke hrani za životinje i pomoćna sredstva za preradu,
- e) proizvode za čišćenje i dezinfekciju bazena, kaveza, objekata i opreme za proizvodnju životinja,
- f) proizvode za čišćenje i dezinfekciju objekata i opreme za biljnu proizvodnju, uključujući skladištenje na poljoprivrednom gospodarstvu.

Proizvodi i tvari koje se nalaze na popisu mogu se koristiti samo ako je odobrena njihova odgovarajuća uporaba sukladno ovom Zakonu.

(2) Odobrenje proizvoda i tvari iz stavka 1. ovoga članka podliježe ciljevima i načelima propisanim ovim Zakonom i sljedećim općim i posebnim zahtjevima koji se procjenjuju kao cjelina:

- a) njihovo korištenje je neophodno za održivu proizvodnju i za uporabu kojoj su namijenjeni,
- b) svi proizvodi i tvari moraju biti biljnog, životinjskog, mikrobiološkog ili mineralnog podrijetla osim u slučaju kada proizvodi ili tvari iz takvih izvora nisu dostupni u dovoljnim količinama i kakvoći ili ako nisu dostupne druge mogućnosti,
- c) u slučaju proizvoda iz stavka 1. točke a) ovoga članka, primjenjuje se sljedeće:
 - njihova je uporaba neophodna za kontrolu štetnih organizama ili određenih bolesti za koju nisu dostupne druge biološke, fizikalne uzgojne alternative uzgojna praksa ili druga učinkovita praksa upravljanja,
 - ukoliko proizvodi nisu biljnog, životinjskog, mikrobiološkog ili mineralnog podrijetla i po njihovom prirodnom obliku nisu istovjetni, može ih se odobriti jedino ako njihovi uvjeti za uporabu priječe bilo kakav izravan dodir s jestivim dijelom usjeva;
- d) u slučaju proizvoda iz stavka 1. točke b) ovoga članka, njihova je uporaba ključna za postizanje ili održavanje plodnosti tla za ispunjenje posebnih zahtjeva u ishrani bilja, ili za poboljšanje tla;
- e) u slučaju uporabe proizvoda iz stavka 1. točke c) i d) ovoga članka, primjenjuje se sljedeće:
 - takvi proizvodi nužni su za održavanje zdravlja životinja, dobrobiti i vitalnosti životinja te doprinose primjerenoj hranidbi koja zadovoljava fiziološke i etološke potrebe dotične vrste ili bi bez pristupa takvim tvarima bilo nemoguće proizvesti ili očuvati hranu za životinje,
 - hrana za životinje mineralnog podrijetla s elementima u tragovima, vitaminima ili provitaminima, mora biti prirodnog podrijetla. U slučaju da su te tvari nedostupne, za uporabu u ekološkoj proizvodnji mogu se odobriti odgovarajuće kemijski izvedene tvari s istovjetnim učinkom.

(3) Europska komisija propisuje uvjete i ograničenja s obzirom na poljoprivredne proizvode na koje se proizvodi i tvari iz stavka 1. ovoga članka mogu primijeniti, način primjene, doziranja, vremensko ograničenje za uporabu i doticaj s poljoprivrednim proizvodima i može odlučiti o povlačenju tih proizvoda i tvari. **(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)**

- a) Ukoliko država članica smatra da proizvod ili tvar treba biti dodana na popis ili povučena s popisa iz stavka 1. ovoga članka ili da uvjeti za uporabu trebaju biti izmijenjeni i dopunjeni, država članica treba dostaviti dokumentaciju s obrazloženjem za uključivanjem, povlačenjem ili izmjenama i dopunama Europskoj komisiji i državama članicama.

(4) U ekološkom uzgoju dopušteno je korištenje proizvoda i tvari koje nisu obuhvaćene stavkom 1. ovoga članka, a podliježu ciljevima i načelima propisanim ovim Zakonom. **(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)**

Prijelazno razdoblje (konverzija)

Članak 18.

Na gospodarstvu koje je započelo ekološku proizvodnju primjenjuju se sljedeća pravila:

- a) prijelazno razdoblje započinje najranije kada proizvođač svoje gospodarstvo uključi u sustav kontrole sukladno članku 29. stavku 1. ovoga Zakona,
- b) tijekom prijelaznog razdoblja primjenjuju se sva pravila za proizvodnju određena ovim Zakonom,
- c) za uzgoj bilja i proizvodnju biljnih proizvoda te uzgoj životinja određuju se prijelazna razdoblja ovisno o vrsti proizvodnje,
- d) na gospodarstvu ili proizvodnoj jedinici koja je jednim dijelom pod ekološkom proizvodnjom i drugim dijelom u prijelaznom razdoblju, proizvođač mora odvojeno držati ekološki proizvedene proizvode od proizvoda proizvedenih u prijelaznom razdoblju i životinje posebno odvojene ili spremne za odvajanje i voditi zapise kojima to može dokazati,
- e) da bi se odredilo prijelazno razdoblje, u obzir se može uzeti razdoblje koje je neposredno prethodilo datumu početka prijelaznog razdoblja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti,
- f) životinje i proizvodi životinjskog podrijetla proizvedeni tijekom prijelaznog razdoblja ne smiju se stavljati na tržište s oznakama koje su određene pravilima o označavanju i reklamiranju proizvoda sukladno članku 24. i 25. ovoga Zakona.

Proizvodnja prerađene hrane za životinje

Članak 19.

- (1) Prerađena ekološka hrana za životinje proizvodi se odvojeno vremenski ili prostorno od hrane za životinje koja nije ekološka.
- (2) Sirovine koje se koriste u ekološkoj hrani za životinje ili hrani za životinje iz proizvodnje u prijelaznom razdoblju, ne smiju ulaziti u sastav proizvoda ekološke hrane za životinje istodobno s istim sastojcima hrane za životinje koja se proizvodi neekološkim načinom.
- (3) Sastojci koji se koriste u preradi ekološke hrane za životinje ne smiju se prerađivati uz pomoć kemijski sintetiziranih otapala.
- (4) Ne smiju se koristiti tvari i postupci koji ponovno uspostavljaju svojstva izgubljena u preradi i skladištenju ekološke hrane za životinje, koji ispravljaju posljedice nemara u preradi tih proizvoda ili na drugi način mogu dovesti u zabludu glede ekološke prirode proizvoda.

Proizvodnja prerađene hrane

Članak 20.

- (1) Prerada ekološke hrane mora biti vremenski ili prostorno odvojena od prerade neekološke hrane.
- (2) Na sastav ekološki prerađene hrane primjenjuju se sljedeći uvjeti:

a) proizvod mora biti proizveden uglavnom od sastojaka poljoprivrednog podrijetla. Dodana voda ili kuhinjska sol ne uzima se u obzir,

b) aditivi, pomoćne tvari u procesu proizvodnje, arome, voda, sol, pripravci od mikroorganizama i enzima, minerali, elementi u tragovima, vitamini, aminokiseline i ostali mikronutrijenti u hrani za posebne prehrabne potrebe mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za ekološku proizvodnju u skladu s člankom 22. ovoga Zakona,

c) neekološki poljoprivredni sastojci mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za ekološku proizvodnju u skladu sa člankom 22. ovoga Zakona,

d) ekološki sastojak ne može biti prisutan zajedno s istovjetnim neekološkim sastojkom ili sastojkom dobivenim u prijelaznom razdoblju,

e) hrana biljnog podrijetla smije imati samo jedan biljni sastojak iz prijelaznog razdoblja.

(3) Ne smiju se koristiti tvari i postupci koji ponovno uspostavljaju svojstva izgubljena u preradi i skladištenju ekološke hrane, koji ispravljaju posljedice nemara u preradi tih proizvoda ili na drugi način mogu dovesti u zabludu glede ekološke prirode proizvoda.

(4) Ministar će pravilnikom propisati uvjete i pravila za preradu, pakiranje, prijevoz i skladištenje ekoloških proizvoda.

Opća pravila za proizvodnju ekoloških kvasaca

Članak 21.

(1) Za proizvodnju ekoloških kvasaca dopušteno je korištenje ekološki proizvedenih supstrata. Ostali proizvodi i tvari mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 22. ovoga Zakona.

(2) U ekološkoj hrani ili hrani za životinje ekološki kvasci ne smiju biti prisutni zajedno s neekološkim kvascima.

Načela za određene proizvode i tvari u preradi

Članak 22.

(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)

(1) Odobrenje proizvoda i tvari za uporabu u ekološkoj proizvodnji i njihovo stavljanje na popis proizvoda i tvari koji su dopušteni u ekološkoj proizvodnji ostvaruje se ukoliko:

– nisu raspoložive druge mogućnosti odobrene u skladu s ovim Zakonom,

– bez njihove primjene nije moguće proizvesti, konzervirati hranu ili ispuniti dijetetske zahtjeve.

(2) Proizvodi i tvari moraju biti prirodnog podrijetla i mogu biti podvrgnuti mehaničkim, fizikalnim, biološkim, enzimskim ili mikrobiološkim postupcima, osim ukoliko takvi proizvodi i tvari nisu dostupni na tržištu u dovoljnim količinama i odgovarajućoj kakvoći.

(3) Europska komisija odobrava proizvode i tvari i uključuje ih na popis iz stavka 1. ovoga članka i propisuje posebne uvjete i ograničenja njihove uporabe, a ukoliko je nužno i povlačenje proizvoda.

(4) Ukoliko se ukaže potreba da se proizvod ili tvari dodaju ili povuku sa popisa iz stavka 1. ovoga članka ili da se izmijene ili dopune uporabne specifikacije potrebno je da država članica dostavi Europskoj komisiji i državama članicama dokumentaciju s obrazloženim zahtjevom za izmjenom i dopunom, ili povlačenjem.

Iznimke od proizvodnih pravila

Članak 23.

(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)

- (1) Europska komisija može odobriti iznimke od proizvodnih pravila.
- (2) Iznimke iz stavka 1. ovoga članka trebaju biti minimalne i tamo gdje je to primjereno, vremenski ograničene, a odobravaju se samo ako:
 - a) su nužne radi osiguravanja da se ekološka proizvodnja može započeti ili održavati na gospodarstvima s klimatskim, zemljopisnim ili strukturalnim ograničenjima,
 - b) je nužno radi osiguravanja pristupa hrani za životinje, poljoprivrednom reprodukcijском materijalu, živim životinjama i ostalim unosima na gospodarstvo, ukoliko takvi unosi nisu na tržištu dostupni u ekološkom obliku,
 - c) je nužno radi osiguravanja pristupa sastojcima poljoprivrednog podrijetla, ukoliko takvi sastojci nisu na tržištu dostupni u ekološkom obliku,
 - d) su nužne radi rješavanja posebnih poteškoća koje se odnose na upravljanje u ekološkom uzgoju životinja,
 - e) su nužne u vezi s korištenjem posebnih proizvoda i tvari u preradi iz članka 20. stavka 2. točke b) ovoga Zakona radi osiguranja proizvodnje prehrambenih proizvoda u ekološkom obliku,
 - f) su nužne privremene mjere radi nastavka ekološke proizvodnje ili njezine obnove u slučaju elementarnih nepogoda,
 - g) je nužno koristiti prehrambene aditive i ostale tvari iz članka 20. stavka 2. točke b) ovoga Zakona ili dodatke hrani za životinje i pomoćna sredstva za preradu dopuštena ovim Zakonom ukoliko nisu dostupna na tržištu u drugom obliku isključujući proizvedene od GMO-a,
 - h) je korištenje prehrambenih aditiva i ostalih tvari iz članka 20. stavka 2. točke b) ili dodataka hrani za životinje iz članka 17. stavka 1. točke d) propisano posebnim propisom.
- (3) Europska komisija može odrediti posebne uvjete za primjenu iznimki predviđenih stavkom 1. ovoga članka.

IV. OZNAČAVANJE

Uporaba pojmova koji se odnose na ekološku proizvodnju

Članak 24.

- (1) Ekološki proizvod i njegovi sastojci ili sastojci hrane za životinje opisani i označeni pojmom »ekološki« »organski«, »biološki« ili njihove kratice »bio« ili »eko« koje se odnose na postupak ekološke proizvodnje, u promidžbenim materijalima ili komercijalnim dokumentima koji kupcu svojim oznakama sugeriraju na postupak ekološke proizvodnje, mogu se koristiti pri označavanju i prezentiranju živih ili neprerađenih poljoprivrednih proizvoda samo ukoliko su svi sastojci tog proizvoda proizvedeni sukladno ovom Zakonu. **(Proizvodi koji su označeni pojmovima iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona, a nisu proizvedeni sukladno odredbama ovoga Zakona, mogu se nalaziti na tržištu Republike Hrvatske najduže šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.)**
- (2) Zabranjeno je korištenje pojmova iz stavka 1. ovoga članka za označavanje, prezentiranje i komercijalne dokumente proizvoda koji ne udovoljava ovom Zakonu, osim ukoliko se ne odnose na

hranu i hranu za životinje ili je razvidno da nisu povezani s ekološkom proizvodnjom. Zabranjeno je korištenje bilo kakvih pojmova, uključujući pojmove korištene u zaštitnim znakovima, ili način označavanja ili prezentiranja koji obmanjuje potrošača ili korisnika sugerirajući da proizvod ili njegovi sastojci udovoljavaju odredbama ovoga Zakona.

(3) Za proizvod koji se mora označiti ili reklamirati kao proizvod koji sadrži, sastoji se ili je proizveden od GMO-a zabranjeno je korištenje pojmova iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Za prerađenu hranu, mogu se koristiti pojmovi iz stavka 1. ovoga članka:

a) u nazivu hrane, pod uvjetima da:

– prerađena hrana udovoljava zahtjevima iz članka 20. ovoga Zakona,

– je najmanje 95% masenog udjela sastojaka poljoprivrednog podrijetla ekološko;

b) samo u popisu sastojaka, sukladno članku 20. stavku 1. i stavku 2. točki a), b) i d) ovoga Zakona;

c) u popisu sastojaka i u istom vidnom polju kao i naziv hrane, pod uvjetom da:

– je glavni sastojak proizvod lova ili ribolova,

– sadrži druge sastojke poljoprivrednog podrijetla koji su svi ekološki,

– hrana udovoljava odredbama članka 20. stavka 1. i stavka 2. točki a), b) i d) ovoga Zakona.

(5) U popisu sastojaka mora biti naznačeno koji su sastojci ekološki. U slučajevima iz stavka 4. točke b) i c) ovoga članka, upute na postupak ekološke proizvodnje mogu se odnositi samo na ekološke sastojke. Popis sastojaka mora sadržavati naznaku ukupnog postotka ekoloških sastojaka u odnosu na ukupnu količinu sastojaka poljoprivrednog podrijetla.

(6) Pojmovi i naznake postotka iz ovoga članka označavaju se istom bojom, veličinom i oblikom slova kao i ostale naznake u popisu sastojaka.

Obvezne oznake

Članak 25.

Ukoliko se koriste pojmovi iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona:

a) pri označavanju se mora navesti kodni broj kontrolnog tijela čijoj kontroli podliježe subjekt kod kojeg je obavljena završna faza proizvodnje ili prerade,

b) na ambalaži zapakirane hrane ili pretpakovine mora biti ekoznak iz članka 26. ovoga Zakona.

Ekoznak

Članak 26.

(1) Ekoznak se koristi pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju proizvoda koji udovoljavaju odredbama ovoga Zakona.

(2) Ekoznak nije dopušteno koristiti za proizvode u prijelaznom razdoblju i hranu iz članka 24. stavka 4. točke b) i c) ovoga Zakona.

(3) Ministar će propisati posebna pravila za sadržaj, veličinu i izgled ekoznaka iz stavka 1. ovoga članka.

Posebni zahtjevi za označavanje

Članak 27.

Ministar će donijeti posebne propise o označavanju ekološke hrane za životinje, proizvoda biljnog podrijetla u prijelaznom razdoblju i poljoprivrednog reprodukcijskog materijala.

Članak 28.

(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)

(1) Ekoznak Europske unije obavezan je pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju ekoloških proizvoda.

(2) Uz ekoznak iz stavka 1. ovoga članka dopuštena je uporaba ekoznaka iz članka 26. ovoga Zakona.

(3) Ukoliko se koristi ekoznak Europske unije, u istom vidnom polju mora se navesti područje gdje je uzgojena poljoprivredna sirovina od koje se sastoji proizvod na jedan od sljedećih načina:

– »EU poljoprivreda« ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u EU-u,

– »ne-EU poljoprivreda« ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u trećim zemljama,

– »EU/ne-EU poljoprivreda« ukoliko je dio poljoprivredne sirovine uzgojen u EU, a dio je uzgojen u trećoj zemlji.

(4) Naznaka »EU« ili »ne-EU« iz stavka 3. ovoga članka može se zamijeniti ili dopuniti nazivom države u slučaju kada su sve poljoprivredne sirovine od kojih je sastavljen proizvod uzgojene u toj državi.

(5) Naznaka »EU« ili »ne-EU« iz stavka 3. ovoga članka može se zanemariti ukoliko se radi o malim količinama sastojaka, pod uvjetom da ukupna količina tih sastojaka nije veća od 2% ukupne količine prema masi poljoprivrednih sirovina.

(6) Naznaka »EU« ili »ne-EU« iz stavka 3. ovoga članka ne označava se istaknutijom bojom, veličinom i oblikom slova od naziva proizvoda.

(7) Ekoznak Europske unije i naznaka iz ovoga članka nije obavezna za proizvode koji se uvoze iz trećih zemalja u Europsku uniju.

(8) Naznake iz stavka 3. ovoga članka označavaju se na istaknutom mjestu tako da budu lako uočljive, jasno čitljive i neizbrisive.

V. KONTROLA

Kontrolni sustav

Članak 29.

(1) Ekološka proizvodnja podliježe stručnoj kontroli. Priroda i učestalost stručne kontrole određuju se na temelju procjene rizika, pojave nepravilnosti i utvrđivanja sukladnosti s odredbama ovoga Zakona. Subjekti podliježu stručnoj kontroli, najmanje jednom godišnje osim onih koji se bave trgovinom na veliko zapakiranom hranom i subjekata koji prodaju direktno krajnjem potrošaču ili korisniku sukladno članku 30. stavku 4. ovoga Zakona.

(2) Uz obveznu stručnu kontrolu ekološka proizvodnja podliježe i službenim kontrolama hrane i hrane za životinje sukladno odredbama Zakona o hrani i propisima donesenim na temelju njega.

(3) Nadležno tijelo ovlašćuje kontrolna tijela za obavljanje stručne kontrole. U svrhu ovlašćivanja kontrolno tijelo mora dostaviti opis i opseg poslova i uvjeta pod kojima poslove obavlja te dokaze da:

- a) posjeduje opremu i infrastrukturu potrebnu za provođenje dodijeljenih poslova,
- b) ima dovoljan broj stručno kvalificiranog osoblja s iskustvom,
- c) je nepristrano i bez sukoba interesa u provođenju dodijeljenih poslova,
- d) je akreditirano prema uvjetima hrvatske norme HRN EN 45011 – Opći zahtjevi za ustanove koje provode potvrđivanje proizvoda, a akreditacija je odobrena od strane tijela nadležnog za akreditaciju,
- e) posjeduje standardni postupak za stručnu kontrolu koji treba slijediti, a koji sadrži detaljan opis postupka stručne kontrole i mjera predostrožnosti prema subjektima koji su pod njegovom kontrolom,
- f) posjeduje mjere koje primjenjuje u slučaju nepravilnosti i/ili kršenja ovoga Zakona.

Na temelju dostavljenih dokaza nadležno tijelo donosi rješenje o ovlašćivanju kontrolnog tijela.

(4) Kontrolno tijelo je dužno u roku od 30 dana od završetka obavljene kontrole dostaviti izvješće o provedenoj kontroli nadležnom tijelu. Ukoliko rezultati kontrola ukazuju na neudovoljavanje ili na vjerojatnost neudovoljavanja ovome Zakonu, kontrolno tijelo mora bez odgađanja o tome izvjestiti nadležno tijelo.

(5) Nadležno tijelo ne može dodijeliti kontrolnim tijelima sljedeće poslove:

- a) kontrolu i reviziju drugih kontrolnih tijela,
- b) ovlasti za odobravanje iznimaka iz članka 23. ovoga Zakona.

(6) Nadležno tijelo provodi upravni i inspekcijski nadzor kontrolnih tijela. Ukoliko se nadzorom utvrdi da kontrolna tijela ne provode pravilno poslove koji su im preneseni, nadležno tijelo oduzet će ovlaštenje rješenjem.

(7) Uz odredbe iz stavka 6. ovoga članka nadležno tijelo:

- a) osigurava da je kontrola koju provodi kontrolno tijelo objektivna i neovisna,
- b) potvrđuje učinkovitost njegovih kontrola,
- c) prima na znanje utvrđene nepravilnosti ili kršenja i provedene popravne radnje,
- d) oduzima ovlaštenje ukoliko kontrolno tijelo propusti udovoljiti zahtjevima iz točke a) i b) ovoga stavka ili više ne udovoljava zahtjevima iz stavka 3. ovoga članka ili propusti udovoljiti zahtjevima stavka 9., 10. i 12. ovoga članka.

(8) Nadležno tijelo dodjeljuje kodni broj kontrolnom tijelu koje provodi poslove stručne kontrole.

(9) Kontrolna tijela moraju omogućiti nadležnom tijelu pristup njihovim uredima i objektima te uvid u sve podatke kao i pomoć koja je nadležnom tijelu neophodna za provedbu nadzora.

(10) Kontrolna tijela osiguravaju da se na subjekte pod njihovim kontrolom primjenjuju pravila o stručnoj kontroli sukladno provedbenom propisu iz stavka 13. ovoga članka.

(11) Nadležno tijelo putem kontrola osigurava sljedivost svakog proizvoda u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije sukladno Zakonu o hrani, posebice radi pružanja jamstva potrošačima da su ekološki proizvodi proizvedeni sukladno ovom Zakonu.

(12) Kontrolna tijela najkasnije do 31. siječnja svake godine dostavljaju nadležnom tijelu popis subjekata koji su do 31. prosinca prethodne godine bili pod njihovom stručnom kontrolom. Do 31. ožujka svake godine kontrolno tijelo dostavlja nadležnom tijelu zbirno izvješće o provedenim kontrolama tijekom prethodne godine.

(13) Ministar će pravilnikom propisati način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručna kontrola u ekološkoj proizvodnji.

Udovoljavanje uvjetima kontrolnog sustava

Članak 30.

(1) Subjekt koji proizvodi, prerađuje, skladišti ili uvozi proizvode iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona ili koji takve proizvode stavlja na tržište, prije stavljanja proizvoda na tržište kao ekološkog ili u prijelaznom razdoblju mora:

a) podvrgnuti svoju djelatnost sustavu stručne kontrole iz članka 29. ovoga Zakona,

b) upisati se u Upisnik subjekata iz članka 34. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka odnose se i na izvoznike koji izvoze proizvode proizvedene u skladu s proizvodnim pravilima propisanim ovim Zakonom.

(3) Ukoliko subjekt bilo koju od djelatnosti podugovori trećoj stranci, taj će subjekt bez obzira na to biti podvrgnut zahtjevima iz stavka 1. ovoga članka, a podugovorene djelatnosti se moraju podvrgnuti stručnoj kontroli.

(4) Nadležno tijelo može izuzeti od primjene odredbi ovoga članka, subjekte koji proizvode prodaju izravno krajnjem potrošaču ili korisniku pod uvjetom da oni te proizvode ne proizvode, prerađuju ili skladište, osim u vezi s prodajnim ili uvoznim mjestom ili takve djelatnosti nisu podgovorili s trećom stranom.

(5) Nadležno tijelo osigurava svakom subjektu koji udovoljava odredbama ovoga Zakona i koji snosi primjerene troškove stručne kontrole, da će biti uključen u sustav stručne kontrole.

(6) Kontrolna tijela vode ažurirani popis s imenima i adresama subjekata pod svojom stručnom kontrolom. Ovaj popis mora biti dostupan sudionicima u sustavu stručne kontrole.

Potvrdnica (certifikat)

Članak 31.

(1) Kontrolna tijela izdaju potvrđnicu subjektu koji je u sustavu stručne kontrole i koji u okviru svojih djelatnosti udovoljava zahtjevima propisanim ovim Zakonom. Potvrdnica mora sadržavati najmanje naziv subjekta, vrstu ili popis proizvoda i razdoblje valjanosti.

(2) Subjekt provjerava potvrđnice od svojih dobavljača.

Mjere u slučaju kršenja Zakona i nepravilnosti

Članak 32.

(1) Ukoliko se ustanove nepravilnosti s obzirom na udovoljavanje zahtjevima propisanim ovim Zakonom, kontrolno tijelo neće izdati potvrđnicu bez koje subjekt ne može prilikom označavanja, reklamiranja i prezentiranja na čitavu seriju proizvodnje staviti oznake ekološke proizvodnje.

(2) Ukoliko se ustanovi značajno kršenje ili kršenje s dugotrajnim učinkom, nadležno tijelo će na prijedlog kontrolnog tijela subjektu zabraniti stavljanje na tržište proizvoda koji se odnose na postupak ekološke proizvodnje u označavanju, reklamiranju i prezentiranju na određeno razdoblje.

(3) Podaci o slučajevima nepravilnosti ili kršenja koja utječu na ekološki status proizvoda bez odgađanja moraju biti razmijenjena između kontrolnih tijela i nadležnog tijela. Razina razmjene podataka mora biti proporcionalna ozbiljnosti i opsegu ustanovljene nepravilnosti ili kršenja.

Razmjena informacija

Članak 33.

Radi jamstva da je proizvod proizveden u skladu s ovim Zakonom, nadležno tijelo i kontrolno tijelo razmjenjuju relevantne informacije o rezultatima provedenih kontrola s drugim središnjim tijelima državne uprave i drugim kontrolnim tijelima.

Vođenje upisnika

Članak 34.

(1) Ekološkom proizvodnjom, uvozom ekoloških proizvoda, stručnom kontrolom nad ekološkom proizvodnjom mogu se baviti subjekti upisani u upisnik.

(2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo vodi sljedeće upisnike:

1. Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji (u daljnjem tekstu: Upisnik subjekata),
2. Upisnik ovlaštenih kontrolnih tijela.

(3) Uvjete koje moraju ispunjavati subjekti za upis u upisnike iz stavka 2. ovoga članka, sadržaj, oblik i način vođenja upisnika propisuje ministar.

Članak 35.

(1) Nadležno tijelo donosi rješenje o upisu u upisnike iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona na temelju zahtjeva subjekta, ukoliko subjekt ispunjava uvjete iz članka 34. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Nadležno tijelo će rješenjem subjekta upisanog u upisnike iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona brisati iz upisnika na njegov zahtjev, odnosno kad utvrdi da je prestao ispunjavati uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) Nadležno tijelo je obvezno izraditi popis subjekata koji su na temelju pravomoćnog rješenja upisani u upisnik ili brisani iz upisnika iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Popise iz stavka 3. ovoga članka nadležno tijelo objavljuje na službenim internetskim stranicama.

Članak 36.

(1) Nadležno tijelo će subjekta upisanog u Upisnik subjekata rješenjem brisati iz Upisnika subjekata ako ponovi prekršaj za koji je u prekršajnom postupku izrečena kazna iz članka 52. i/ili članka 53. i/ili članka 54. ovoga Zakona.

(2) Subjekt koji je rješenjem iz prethodnog stavka brisan iz Upisnika subjekata može podnijeti zahtjev za ponovni upis tek nakon isteka vremena koje je propisano za odgovarajuće trajanje prijelaznog razdoblja u ekološkoj proizvodnji.

Uvoz

Članak 37.

(Danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaju važiti odredbe članka 37. ovoga Zakona.)

(1) Dopušten je uvoz ekoloških proizvoda ukoliko subjekti posjeduju potvrđnicu/certifikat kontrolnog tijela koje mora biti na službenoj listi kontrolnih tijela Europske unije ili službenoj listi Europske unije kontrolnih tijela trećih zemalja.

(2) Subjekti koji uvoze ekološke proizvode koji posjeduju potvrđnicu/certifikat kontrolnih tijela koji nisu na službenim listama iz stavka 1. ovoga članka obvezni su proći postupak priznavanja od strane kontrolnih tijela Republike Hrvatske.

(3) Subjekti koji uvoze ekološke proizvode obvezni su naznačiti na carinskim dokumentima da se radi o ekološkim proizvodima.

VI. TRGOVINA S TREĆIM ZEMLJAMA

Uvoz ekoloških proizvoda

Članak 38.

(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)

(1) Proizvod uvezen iz treće zemlje može se staviti na tržište kao ekološki pod uvjetom da:

a) proizvod udovoljava odredbama ovoga Zakona kao i propisima donesenim na temelju njega,

b) svi subjekti, uključujući izvoznike, su podvrgnuti kontroli putem kontrolnog tijela potvrđenog u skladu sa stavkom 2. ovoga članka,

c) subjekti su dužni omogućiti u svako doba uvoznicima ili nacionalnim tijelima prikazati potvrđnicu iz članka 31. ovoga Zakona, dopuštajući identifikaciju subjekta koji je proveo zadnju operaciju i njegovu provjeru udovoljavanja točkama a) i b) ovoga stavka, koju izdaje kontrolno tijelo iz točke b) ovoga stavka.

(2) Europska komisija priznaje kontrolna tijela iz članka 29. ovoga Zakona koja su nadležna za provođenje kontrola i izdavanje potvrđnice iz stavka 1. točke c) ovoga članka u trećim zemljama i uspostavlja popis kontrolnih tijela.

(3) Kontrolna tijela akreditirana su prema najnovijoj inačici, objavom u seriji C Službenog lista Europske unije, Europskog standarda EN 45011 ili ISO upute 65 (Opći zahtjevi za tijela koja rukovode certifikacijskim sustavima za proizvode). Kontrolna tijela podvrgavaju se redovitim ocjenama na licu mjesta, kontroli i višegodišnjoj ponovnoj procjeni djelatnosti akreditacijskom tijelu.

(4) Kada preispituje zahtjeve za priznanjem, Europska komisija poziva kontrolno tijelo da podnese sve potrebne podatke. Europska komisija može stručnom osoblju povjeriti zadaću provjere na licu mjesta proizvodnih pravila i kontrolnih radnji koje u trećim zemljama provodi kontrolno tijelo.

(5) Priznata kontrolna tijela osiguravaju izvješća o procjeni koja izdaju akreditacijska tijela ili, nadležna tijela prilikom redovite ocjene na licu mjesta, kontrola i višegodišnju ponovnu procjenu njihovih djelatnosti.

(6) Na temelju izvješća o procjeni, Europska komisija uz pomoć država članica osigurava nadgledanje priznatih kontrolnih tijela redovito revidirajući njihovo priznanje. Priroda nadgledanja određuje se na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti ili kršenja.

Uvoz proizvoda koji osiguravaju istovrijedna jamstva

Članak 39.

(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)

(1) Proizvod uvezen iz treće zemlje može se jednako staviti na tržište kao ekološki pod uvjetom da:

a) je proizvod proizveden u skladu s proizvodnim pravilima istovrijednima određena ovim Zakonom,

b) su subjekti podvrgnuti kontrolnim mjerama istovrijedne učinkovitosti onima koje propisanim u poglavlju V. ovoga Zakona. i takve su kontrolne mjere trajno i učinkovito primijenjene,

c) su subjekti u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije u trećoj zemlji podvrgnuti svoje djelatnosti kontrolnom sustavu sukladno stavku 2. ovoga članka ili kontrolnom tijelu priznatom u skladu sa stavkom 3. ovoga članka,

d) je proizvod obuhvaćen dokumentom koju izdaju nadležna tijela ili kontrolna tijela treće zemlje priznata u skladu sa stavkom 2. ovoga članka ili kontrolno tijelo priznato u skladu sa stavkom 3. ovoga članka što potvrđuje da proizvod udovoljava uvjetima navedenim u ovom stavku.

(2) Izvornik dokumenta iz stavka 1. ovoga članka prati robu do objekta prvog primatelja, nakon toga uvoznik dokument mora držati na raspolaganju kontrolnom tijelu kroz razdoblje koje nije kraće od dvije godine.

(3) Europska komisija može priznati treće zemlje čiji sustav proizvodnje udovoljava načelima i proizvodnim pravilima istovrijednim onima predviđenim poglavljima II., III. i IV. ovoga Zakona i čije su kontrolne mjere istovrijedne učinkovitosti onima predviđenim u poglavlju V. ovoga Zakona, te uspostaviti popis tih zemalja. Procjena istovrijednosti u obzir uzima smjernice Codex Alimentarius CAC/GL 32.

(4) Pri procjeni zahtjeva za priznanjem, Europska komisija poziva treću zemlju da podnese sve potrebne podatke. Europska komisija može stručnom osoblju povjeriti zadaću procjene na licu mjesta proizvodnih pravila i kontrolnih mjera dotične treće zemlje.

(5) Do 31. ožujka svake godine, priznate treće zemlje dostavljaju kratko godišnje izvješće Europskoj komisiji o provedbi kontrolnih mjera uspostavljenih u trećoj zemlji.

(6) Na temelju izvješća o procjeni, Europska komisija uz pomoć država članica osigurava nadgledanje priznatih trećih zemalja redovito revidirajući njihovo priznanje. Priroda nadgledanja određuje se na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti ili kršenja odredbi izloženih ovim Zakonom.

(7) Za proizvode koji nisu uvezeni prema članku 38. ovoga Zakona niti iz treće zemlje priznate na temelju stavka 3. ovoga članka, Europska komisija može priznati kontrolna tijela, iz članka 29. ovoga Zakona, nadležna za provođenje kontrola i izdavanje dokumenta u trećim zemljama iz stavka 1. ovoga članka, te uspostaviti popis kontrolnih tijela. Procjena istovrijednosti u obzir uzima smjernice Codex Alimentarius CAC/GL 32.

(8) Europska komisija preispituje bilo koji zahtjev za priznanjem koje u trećoj zemlji podnosi kontrolna vlast ili kontrolno tijelo. Pri procjeni zahtjeva za priznanjem, Europska komisija poziva kontrolno tijelo da podnese sve potrebne podatke. Kontrolno tijelo podvrgava se redovitoj ocjeni na licu mjesta, nadgledanju i višegodišnjoj procjeni svojih aktivnosti akreditacijskom tijelu ili nadležnom tijelu. Europska komisija može stručnom osoblju povjeriti zadaću procjene na licu mjesta proizvodnih pravila i kontrolnih mjera koje u dotičnoj trećoj zemlji kontrolno tijelo.

(9) Priznata kontrolna tijela osiguravaju izvješća o procjeni, koja izdaju akreditacijska tijela ili nadležna tijela prilikom redovite ocjene na licu mjesta, kontrolu i višegodišnju ponovnu procjenu njihovih djelatnosti.

(10) Na temelju izvješća o procjeni, Europska komisija uz pomoć država članica osigurava nadgledanje priznatih kontrolnih tijela redovito revidirajući njihovo priznanje. Priroda nadgledanja određuje se na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti ili kršenja.

(11) Subjekti koji uvoze ekološke proizvode obvezni su naznačiti na carinskim dokumentima da se radi o ekološkim proizvodima.

Slobodno kretanje ekoloških proizvoda

Članak 40.

(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)

(1) Nadležno tijelo i kontrolna tijela ne mogu zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište ekoloških proizvoda pod kontrolom drugog kontrolnog tijela smještenog u drugoj državi, ukoliko ti proizvodi udovoljavaju ovom Zakonu, te nametnuti dodatne kontrole niti financijsko opterećenje.

(2) Za biljnu i stočarsku proizvodnju na svojem području države mogu primijeniti stroža pravila, ukoliko su ta pravila primjenjiva na neekološku proizvodnju i pod uvjetom da su sukladna ovom Zakonu i ne sprječavaju ili ograničavaju stavljanje na tržište ekoloških proizvoda proizvedenih izvan područja dotične države.

Dostavljanje podataka Europskoj komisiji

Članak 41.

(stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju)

Države članice Europskoj komisiji redovito dostavljaju sljedeće podatke:

- a) nazive i adrese nadležnih tijela i njihove brojeve kodova te njihove oznake udovoljavanja,
- b) popis kontrolnih tijela i njihove brojeve kodova te njihove oznake udovoljavanja koje Europska komisija redovito objavljuje.

Statistički podaci

Članak 42.

Države članice Europskoj komisiji dostavljaju statističke podatke. Statistički podaci definirani su u Statističkom programu Europske unije.

Povjerenstvo za ekološku proizvodnju

Članak 43.

(1) Za poticanje, unapređivanje i praćenje razvoja, davanje stručnih mišljenja i prijedloga u ekološkoj proizvodnji nadležno tijelo će osnovati Povjerenstvo za ekološku proizvodnju (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

(2) Ministar imenuje predsjednika, članove i tajnika Povjerenstva iz redova znanstvenih i stručnih djelatnika, predstavnika tijela državne uprave, predstavnika subjekata i potrošača te predstavnika nevladinih organizacija koje promiču ekološku proizvodnju.

(3) Povjerenstvo donosi Poslovnik o svom radu.

VII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Nadležnost

Članak 44.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja nadležno tijelo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja poljoprivredna inspekcija nadležnog tijela.

(3) Poslove poljoprivredne inspekcije iz stavka 2. ovoga članka obavljaju viši poljoprivredni inspektori nadležnog tijela, a u drugom stupnju poslove obavlja Povjerenstvo za rješavanje o žalbama čije članove imenuje ministar. Povjerenstvo čine tri člana od kojih se jedan član imenuju iz reda inspektora u nadležnom tijelu, jedan član iz reda državnih službenika u nadležnom tijelu koji imaju završen sveučilišni diplomski studij pravne struke i jedan član iz reda državnih službenika iz organizacijske jedinice nadležnog tijela u čijem je djelokrugu ekološka proizvodnja.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega koje se odnose na reklamiranje, kakvoću, označavanje, pakiranje i skladištenje ekoloških proizvoda u prometu obavljaju gospodarski inspektori Državnog inspektorata i inspekcije drugih tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti sukladno posebnim propisima.

Stručni uvjeti za raspored na radno mjesto višeg poljoprivrednog inspektora

Članak 45.

Poslove višeg poljoprivrednog inspektora (u daljnjem tekstu: inspektor) može obavljati osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij poljoprivredne struke, položen državni stručni ispit za inspektora i najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima.

Službena iskaznica i znak

Članak 46.

(1) Službeno svojstvo, identitet i ovlasti inspektor dokazuje službenom iskaznicom i znakom.

(2) Obrazac iskaznice i izgled znaka te način vođenja očevidnika o službenim iskaznicama i znakovima iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Ovlasti inspektora

Članak 47.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor ima sljedeća prava, dužnosti i ovlasti:

- a) nadzirati rad i ispunjavanje uvjeta subjekata upisanih u Upisnik,
- b) nadzirati provođenje proizvodnih pravila u ekološkoj proizvodnji,
- c) nadzirati način sakupljanja samoniklog bilja i gljiva,
- d) nadzirati preradu ekološke hrane i hrane za životinje,
- e) uzimati uzorke ekoloških proizvoda, tla, gnojiva, poboljšivača tla, sredstava za zaštitu bilja i drugih sastojaka koji se primjenjuju u proizvodnji i preradi ekoloških proizvoda, sukladno propisima iz nadležnosti inspekcija u području poljoprivrede,
- f) nadzirati označavanje, pakiranje, skladištenje i prijevoz proizvoda iz ekološke proizvodnje,
- g) provjeravati način vođenja i točnost podataka u evidencijama koje je subjekt dužan voditi na temelju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega,
- h) privremeno zabraniti proizvodnju, korištenje ekoznaka i stavljanje u promet proizvoda označenog s oznakama koje upućuju na ekološku proizvodnju, a za koje utvrdi da su proizvedeni na način koji je u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, do otklanjanja nepravilnosti,
- i) nadzirati rad kontrolnih tijela u provedbi odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega,
- j) rješenjem privremeno zabraniti rad kontrolnom tijelu ako utvrdi da ono ne ispunjava uvjete iz članka 29. stavka 3. ovoga Zakona do konačne odluke nadležnog tijela o oduzimanju ovlaštenja,
- k) postupiti sukladno Prekršajnom zakonu ako utvrdi da je došlo do povrede odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega,
- l) obavijestiti drugo tijelo ako u provedbi inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz djelokruga drugog tijela,
- m) narediti i druge mjere i radnje potrebne za provođenje ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

(2) Troškove analize uzoraka snosi subjekt ako se utvrdi da uzorci ne odgovaraju propisanim zahtjevima. Ako uzorak odgovara propisanim zahtjevima, troškove snosi tijelo koje provodi inspeksijski nadzor.

Najava inspeksijskog nadzora

Članak 48.

- (1) Inspektor obavlja inspeksijski nadzor bez prethodne najave.
- (2) Pod uvjetom da se ne ugrožava svrha, nadzor se može unaprijed najaviti. Ta najava ne smije prelaziti 48 sati.

Inspeksijski nadzor

Članak 49.

- (1) Inspektor u provedbi inspeksijskog nadzora vodi postupak i sastavlja zapisnik o utvrđenom stanju, kao i o podacima i obavijestima dobivenim tijekom obavljanja nadzora.
- (2) U provedbi inspeksijskog nadzora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Donošenje rješenja

Članak 50.

(1) Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da su povrijeđene odredbe ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju njega, naredit će rješenjem da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci uklone u određenom roku.

(2) Inspektor će donijeti rješenje iz stavka 1. ovoga članka bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora.

Žalba

Članak 51.

(1) Protiv rješenja inspektora može se u roku od 15 dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba.

(2) O žalbi iz stavka 1. ovoga članka rješava Povjerenstvo za rješavanje o žalbama iz članka 44. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Žalba iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Protiv rješenja Povjerenstva za rješavanje o žalbama donesenih na temelju ovoga Zakona ne može se izjaviti žalba već se može pokrenuti upravni spor.

(5) Kada o žalbi rješava Povjerenstvo iz članka 44. stavka 3. ovoga Zakona, postupak do donošenja rješenja vodi službena osoba u nadležnom tijelu u opisu poslova koje je vođenje toga postupka, sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu nadležnog tijela.

VIII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Prekršaji subjekata

Članak 52.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

a) u ekološkoj proizvodnji koristi GMO (članak 10.),

b) upotrebljava ionizirajuće zračenje protivno odredbi članka 11. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi

Članak 53.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 60.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

a) ekološku proizvodnju ne podvrgne stručnoj kontroli (članak 29. stavak 1.),

b) ekološke proizvode stavlja na tržište bez izdane potvrđnice (članak 31.),

c) proizvode stavlja na tržište kao ekološke, a nije upisana u Upisnik (članak 34. stavak 1.),

d) uvozi i stavlja na tržište ekološke proizvode protivno odredbi članka 37., 38. i 39. ovoga Zakona,

e) ako u označavanju, prezentiranju i komercijalnim dokumentima koristi pojmove koji se odnose na ekološku proizvodnju protivno odredbama članka 24. ovoga Zakona,

f) koristi gnojiva protivno odredbama članka 13. stavka 1. točke d) i e) i članka 17. ovoga Zakona,

g) koristi sredstva za zaštitu bilja protivno odredbi članka 13. stavka 1. točke h) i članka 17. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 54.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

a) koristi proizvode i tvari u uzgoju koje nije odobrilo nadležno tijelo (članak 17.),

b) koristi poljoprivredni reprodukcijski materijal protivno odredbi članka 13. stavka 1. točke i) ovoga Zakona,

c) sakupljanje samoniklog bilja i gljiva obavlja protivno odredbi članka 13. stavka 2. ovoga Zakona,

d) ne primjenjuje odredbe proizvodnih pravila u stočarstvu (članak 14. stavak 1. točke a), b), c), d) i e),

e) ne primjenjuje proizvodna pravila za uzgojne organizme u akvakulturi (članak 15. stavak 1.),

f) ne primjenjuje proizvodna pravila za morske alge sukladno članku 16. ovoga Zakona,

g) proizvodnju prerađene hrane za životinje obavlja protivno odredbi članka 19. ovoga Zakona,

h) proizvodnju prerađene hrane obavlja protivno odredbi članka 20., 21. i 22. ovoga Zakona,

i) ekološki proizvod nije označen na propisan način (članak 24., 25., 26., 27. i 28.),

j) inspektoru ne omogući nesmetano obavljanje inspekcijuskog nadzora (članak 29. stavak 9. i članak 49.),

k) ne postupi po rješenju inspektora (članak 50.).

(2) Novčanom kaznom od 2.500,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 55.

(1) Novčanom kaznom od 2.500,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

a) ne primjenjuje odredbe članka 12. stavka 2. ovoga Zakona,

b) postupi protivno odredbama propisa iz članka 13. stavka 3., članka 14. stavka 2., članka 15. stavka 2. i članka 34. stavka 3. ovoga Zakona,

c) ne primjenjuje odredbe članka 13. stavka 1. točke a), b) i j) ovoga Zakona,

d) ne primjenjuje odredbe članka 14. stavka 1. točke f) ovoga Zakona,

e) ne primjenjuje odredbe prijelaznog razdoblja (članak 18.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 56.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj kontrolno tijelo ako:

a) ne ispunjava uvjete iz članka 29. stavka 3. i članka 29. stavak 12. ovoga Zakona,

b) ne postupi prema odredbi članka 29. stavka 4. i stavka 9. ovoga Zakona,

c) izda potvrđnicu za proizvode koji ne udovoljavaju zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega (članak 31.),

d) ne poduzme mjere u slučaju nepravilnosti (članak 32.),

e) postupa protivno odredbama propisa iz članka 29. stavka 13. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna i odgovorna osoba kontrolnog tijela.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.

(1) Propise za čije je donošenje ovlašten na temelju ovoga Zakona, ministar će donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do donošenja provedbenih propisa na temelju ovoga Zakona ostaju na snazi sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.) ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom i to:

a) Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (»Narodne novine«, br. 91/01., 10/07.),

b) Pravilnik o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (»Narodne novine«, br. 13/02., 10/07.),

c) Pravilnik o sustavu ocjenjivanja sukladnosti u ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine«, br. 91/01., 25/08., 61/09.),

d) Pravilnik o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (»Narodne novine«, br. 129/09.),

e) Pravilnik o deklaraciji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine«, br. 10/07., 64/09.),

f) Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnike ekološke proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 13/02., 112/07.),

g) Pravilnik o stručnom nadzoru u ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine«, br. 13/02., 10/07., 62/08., 146/09.),

h) Pravilnik o vođenju baze podataka za poljoprivredni reprodukcijski materijal iz ekološke proizvodnje (»Narodne novine«, br. 89/08.).

(3) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti sljedeći propisi:

a) Pravilnik o visini naknade troškova za provedbu stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i troškova utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima (»Narodne novine«, br. 41/08., 15/10.),

b) Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u preradi vlakana (»Narodne novine«, br. 81/02.).

Članak 58.

Svi postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.).

Članak 59.

(1) Kontrolna tijela ovlaštena na temelju Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.) moraju ishoditi akreditaciju prema hrvatskoj normi HRN EN 45011 – Opći zahtjevi za ustanove koje provode potvrđivanje proizvoda najkasnije do 30. prosinca 2012.

(2) Proizvodi koji su označeni pojmovima iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona, a nisu proizvedeni sukladno odredbama ovoga Zakona, mogu se nalaziti na tržištu Republike Hrvatske najduže šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 60.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.).

Članak 61.

Danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju ekološki proizvodi moraju biti označeni sukladno članku 28. ovoga Zakona. Ekološki proizvodi označeni sukladno članku 25. ovoga Zakona mogu se stavljati na tržište 12 mjeseci od dana pristupanja u Europsku uniju.

Članak 62.

(1) Danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaju važiti odredbe članka 37. ovoga Zakona.

(2) Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 13. stavka 1. točke i), članka 17. stavka 3. i 4., članka 22., članka 23., članka 28., članka 38., članka 39., članka 40., članka 41. i članka 42. ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI U UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA

(»Narodne novine«, broj 91/01.)

Izmjenjena i dopunjena inačica

(»Narodne novine«, broj 10/07.)

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju minimalni zahtjevi agrotehnike za ekološku proizvodnju u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda, obuhvaća postupke i određene norme uzgoja bilja te upravljanje ekološkom proizvodnjom, a među ostalim: plan proizvodne jedinice, uvjete prijelaznog razdoblja, paralelnu proizvodnju, izbor bilja i vrsta, održavanje plodnosti, popis dopuštenih gnojiva i sredstava za poboljšanje tla, upravljanje trajnim nasadima (voćnjaci, vinogradi i šume) i prirodnim područjima, uvjete i način pakiranja, rukovanja i skladištenja te dopuštene uvjete i postupke prijevoza.

I. OPĆA NAČELA

Članak 2.

Ekološka proizvodnja u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda temelji se na sljedećim načelima:

- očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti, posebice stabilnosti prirodnih staništa i očuvanju samoniklih biljnih vrsta,
- usklađivanju i pravilnom gospodarenju glede izbora usjeva, biljnih vrsta i sorti, višegodišnjih plodoređa, odabira načina obrade tla, gnojidbe i zaštite te jačanja otpornosti na štetočine,
- brizi za pravilnu njegu tla; čuvanju i povećanju njegove plodnosti i biološke aktivnosti, sadržaja organskih tvari i hranjiva, poboljšanju strukture tla te postupcima njegove zaštite od raznih oblika degradacije,
- zaštiti korisnih organizama: oprašivača, predatora, ptica i drugih,
- ekološki opravdanoj preradi i uporabi (recikliranju) otpada iz proizvodnje,
- proizvodnji koja isključuje ili samo iznimno dopušta uporabu agrokemikalija (mineralnih gnojiva i raznih kemijskih sredstava za zaštitu bilja).

Članak 3.

Proizvodna jedinica u ekološkoj proizvodnji (u daljnjem tekstu: proizvodna jedinica), obično je mješovito gospodarstvo na kojem se provodi uravnotežen uzgoj bilja i životinja.

Ekološka proizvodnja na proizvodnoj jedinici može se usmjeriti na proizvodnju nekog određenog ekološkog proizvoda, sukladno posebnom propisu za tu vrstu proizvodnje.

Članak 4.

Proizvodna jedinica u uzgoju bilja i biljnih proizvoda bez životinja mora imati osiguran izvor dopuštenih gnojiva i sredstava za održavanje plodnosti tla sukladno odredbama ovog Pravilnika.

Članak 5.

Proizvođač u ekološkoj proizvodnji treba imati osnovno znanje o sustavu ekološke proizvodnje i surađivati sa savjetodavnom službom.

II. PRIJELAZNO RAZDOBLJE U BILJNOJ PROIZVODNJI

Članak 6.

Razdoblje između početka ekološke proizvodnje u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda i utvrđivanja sukladnosti te proizvodnje s temeljnim zahtjevima naziva se prijelazno razdoblje.

Prijelazno razdoblje za ekološku proizvodnju u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda traje najmanje je dvije godine prije sjetve za jednogodišnje bilje, najmanje dvije godine za travnjake prije početka korištenja u ekološkoj proizvodnji, a najmanje tri godine prije berbe za višegodišnje nasade

osim travnjaka, ako su prethodno ispunjeni uvjeti programa ocjenjivanja sukladnosti.

Prijelazno razdoblje traje najdulje pet godina.

Početak prijelaznog razdoblja računa se od datuma obavljenog prvog stručnog nadzora.

Ekološki proizvod koji je proizveden u prijelaznom razdoblju može nositi oznaku ekološki proizvod ako je u proizvodnji na proizvodnoj jedinici protekla najmanje jedna godina od datuma prvog stručnog nadzora.

Članak 7.

Prijelazno razdoblje iz članka 6. stavka 2. ovoga Pravilnika može se skratiti ako se na proizvodnoj jedinici prethodno proizvodilo sukladno propisima i pravilima ekološke proizvodnje. Odluku o skraćivanju prijelaznog razdoblja donosi Povjerenstvo za ekološku proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Ovlaštena pravna osoba za provedbu postupka potvrđivanja u ekološkoj proizvodnji podnosi izvješće Povjerenstvu na zahtjev proizvođača I na temelju zapisnika o obavljenom stručnom nadzoru kojim je utvrđeno da su ispunjeni uvjeti iz prethodnog stavka.

Članak 8.

U prijelaznom razdoblju s konvencionalne na ekološku proizvodnju, proizvodna jedinica mora izraditi plan prijelaza na ekološku proizvodnju.

Plan prijelaza na ekološku proizvodnju sadrži:

- primijenjenu prethodnu agrotehniku i postojeće stanje gospodarstva,
- plan proizvodnje u prijelaznom razdoblju,
- promjene u strukturi proizvodne jedinice u prijelaznom razdoblju.

Članak 9.

Kada se na proizvodnoj jedinici istovremeno provodi konvencionalna i ekološka proizvodnja, mora se osigurati:

- da postoji čvrsto razgraničenje između konvencionalnih dijelova i dijelova s ekološkom proizvodnjom, te se ne smiju istovremeno uzgajati iste vrste u konvencionalnoj i ekološkoj proizvodnji,
- da je dijelove koji su u ekološkoj proizvodnji moguće stručno nadzirati,
- da se odvojeno vodi zapise za obje vrste proizvodnje,
- da se u dijelovima s konvencionalnom proizvodnjom ne koriste genetski modificirani organizmi.

III. AGROTEHNIČKE MJERE U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI U UZGOJU BILJA I PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA

Plodnost i biološka aktivnost tla

Članak 10.

U ekološkoj proizvodnji bilja i biljnih proizvoda plodnost i biološka aktivnost tla održava se i povećava:

- sijaanjem mahunarki, zelenih biljaka za gnojidbu (siderati), odnosno korjenastih biljaka u prikladno

proširenim plodoredom,

- dodavanjem ili kupnjom kompostiranog ili ne kompostiranog organskog materijala dobivenog na gospodarstvima koja proizvode sukladno ovom Pravilniku (nusproizvodi stočarstva i dr.),
- druga organska ili mineralna gnojiva sukladno Prilogu 1. mogu se dodatno upotrijebiti samo ako se potreba biljaka za hranom u sklopu gospodarenja plodoredom, odnosno pripremom tla ne može osigurati sukladno ovom Pravilniku,
- za aktiviranje komposta mogu se upotrijebiti određeni pripravci na bazi mikroorganizama ili na biljnoj bazi, a mogu se koristiti i biodinamički pripravci.

Suzbijanje štetočina

Članak 11.

Štetočine i korove potrebno je suzbijati primjenom sljedećih mjera:

- prikladnim izborom vrsta i sorti,
- prikladnim plodoredom,
- odgovarajućom obradom tla,
- zaštitom korisnih biljaka i životinja i stvaranjem povoljnijih uvjeta za širenje prirodnih neprijatelja štetočina,
- uništavanjem izdanaka korova fizikalnim i mehaničkim načinom.

Članak 12.

Skupljanje samoniklih biljnih vrsta i njihovih dijelova koje se nalaze u prirodi (šume, travnjaci i dr.) i na poljoprivrednim površinama, drži se proizvodnjom u sklopu ekološke poljoprivrede samo ako:

- te površine tri (3) godine prije skupljanja nisu gnojene drugim gnojivima osim onim dopuštenim u Prilogu 1.,
- te površine tri (3) godine prije skupljanja nisu tretirane drugim sredstvima osim onih dopuštenih u Prilogu 2.,
- skupljanje ne narušava stabilnost prirodnog staništa i održavanje vrsta u području skupljanja sukladno propisima o zaštiti prirode,
- ima dopuštenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode za sakupljanje biljaka zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode.

Članak 13.

U ekološku proizvodnju u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda može biti uključena proizvodna jedinica udaljena 50 m od prometnice na kojoj je prometno opterećenje više od 100 vozila/sat, odnosno udaljena najmanje 20 m, ako je odvojena živom ili drugom ogradom visine najmanje 1,5 m.

Najmanju udaljenost od izvora industrijskog onečišćenja i onečišćenja iz konvencionalne poljoprivrede utvrđuje nadzorna stanica.

Kontrola onečišćenja tla

Članak 15.

Ukoliko nadzorna stanica tijekom proizvodnje sumnja na onečišćenja, podnijet će zahtjev ovlaštenom laboratoriju za provođenje analize kvalitete relevantnih proizvoda, kultura i/ili tla.

Ako rezultati analize potvrde sumnju iz stavka 1. ovog članka, troškove analize plaća proizvođač, a u protivnom nadzorna stanica.

Članak 16.

U ekološkoj proizvodnji dopušteno je rabiti proizvode koji se temelje na polietilenu i polipropenu

ili ostalim polikarbonatima za zaštitne strukturne pokrove, plastične pokrove, vunaste mase, mreže za insekte i omotače za silažu.

Nije dopušteno korištenje materijala podrijetlom od poliklorokarbonata (PVC).

Članak 18.

Voda koja se rabi u ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda mora odgovarati Uredbi o klasifikaciji vode (»Narodne novine«, 77/98.) i Uredbi o opasnim tvarima u vodama (»Narodne novine«, 78/98.).

Očuvanje tla i vode

Članak 19.

Treba poduzeti relevantne mjere zaštite od erozije vodom, salinizacije i prekomjerne i neodgovarajuće uporabe vode i onečišćenja tla i površinskih voda.

Prekomjerna eksploatacija i iscrpljivanje izvora vode nije dopuštena. Izvorima vode treba održivo gospodariti.

Članak 20.

Zabranjuje se spaljivanje organske tvari, tj. biljnih ostataka poslije žetve usjeva.

Izbor bilja i vrsta

Članak 21.

Ekološka proizvodnja u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda u izboru biljnih sorata koristi vrste i sorte prilagođene lokalnim pedoklimatskim uvjetima, otporne na štetočine.

Pri izboru sorata potrebno je obratiti pozornost na očuvanje i zaštitu biološke i genetske raznolikosti te dati prednost zavičajnim (autohtonim) sortama uz prethodno dopuštenje nadzorne stanice.

Plodored

Članak 23.

Plodored je potrebno raznoliko i usklađeno sastaviti radi dugoročnog održavanja plodnosti i nezakorovljenosti tla, a bez upotrebe herbicida, radi osiguranja zdravih uvjeta s primjerenim prirodima.

Plodored treba sadržavati mahunarke ili djetelinsko-travne smjese (najmanje 20 % obradivih površina), odnosno usjeve za zelenu gnojidbu, a strnine ili okopavine same ne smiju obuhvatiti više od 50 % obradivih površina.

U plodoredu se preporučuje izmjena kultura s različitom dubinom zakorjenjivanja, različitom potrošnjom i potrebama za pojedinim hranjivima i vodom.

Članak 24.

U iznimnim slučajevima, ako gospodarstvo nema vlastite stoke, nadzorna stanica može zahtijevati sjetvu posebno određenog plodoreda, uključujući mahunarke, siderate, primjenu podusjeva i međuusjeva, a radi što trajnijeg prekrivanja tla usjevima. Plan plodoreda treba napraviti uz pomoć savjetodavne i/ili nadzorne stanice.

Gnojidba

Članak 25.

Stajski gnoj, gnojnica i gnojovka domaćih životinja, napose goveda, te komposti od biljnih otpadaka, čine zajedno s prirodnim organsko-biološkim dodacima i gnojivima, osnovu gnojidbe u ekološkoj proizvodnji. Stočarstvo s odgovarajućom proizvodnjom krme, u tom pogledu, bitni je sastavni dio ekološkoga gospodarstva.

Popis dopuštenih gnojiva i sredstava za poboljšanje tla u ekološkoj proizvodnji nalazi se u Prilogu 1. ovog Pravilnika.

Članak 28.

Sva organska gnojiva trebaju potjecati s vlastitog gospodarstva; u nedostatku takvih gnojiva dopuštena je primjena gnojiva s drugoga gospodarstva, ali uz dopuštenje nadzorne stanice.

Članak 29.

Kod dokupa gnojiva organskog podrijetla, dokupljena količina zajedno s količinom s vlastitog gospodarstva ne smije prijeći količinu gnoja u ekvivalentu od dva uvjetna grla po hektaru (170 kg N/ha).

Članak 30.

Organska gnojiva podrijetlom s konvencionalnih gospodarstava mogu se primijeniti samo u prijelaznom razdoblju u nedostatku drugih gnojiva, uz predočenu analizu njihova sastava i dopuštenje nadzorne stanice.

Prije nabave i uporabe svih gnojiva izvan proizvodne jedinice mora se obavijestiti nadzorna stanica.

Članak 31.

Nadzorna stanica treba utvrditi ograničenja ukupnih organskih tvari uvezenih na gospodarstvo, uzimajući u obzir lokalne uvjete i specifičnu prirodu kultura.

1. Nadzorna će stanica utvrditi standarde koji su prevencija intenzivnom korištenju kruženja životinja, npr. za perad, od povratne dodatne gnojidbe.
2. Pribavljeni materijal (uključujući kompost za rasadu) treba biti u skladu s Prilozima 1. i 2.
3. Mineralna gnojiva smiju se rabiti samo kao dopunski dodaci tvari na temelju ugljika. Njihova upotreba mora biti opravdana i može se dopustiti samo kada se ostale gnojidbene mjere ne mogu provoditi.
4. Nadzorna će stanica ograničiti unose inputa, kao što su mineralni kalij, gnojiva s magnezijem, mikroelementi, stajska gnojiva i gnojiva s relativno visokom razinom sadržaja teških metala i/ili ostalih neželjenih sastojaka, npr. bazična troska, kameni fosfati i talog otpadnih voda (Prilozi 1.i 2.).
5. Gnojidba dušikom mora se obaviti isključivo organskim gnojivima ili biljkama koje obogaćuju tlo tim hranjivom. Dopunska mineralna gnojidba ostalim hranjivima, u načelu, treba se provoditi gnojivima u takvim oblicima koji neće biti izravno dostupni biljkama.
6. Nije dopuštena upotreba kemijskih-sintetičkih dušičnih gnojiva, lako topivih fosfata, čiste kalijeve soli i kalijeve soli s više od 3 % klora te svih ostalih gnojiva koja nisu na popisu Priloga 1. Zabranjena je upotreba čilske salitre i svih drugih sintetiziranih dušičnih gnojiva, uključujući i ureju (karbamid) sukladno Prilogu 1.
7. Dopuštena je primjena gnojiva od mljevenih stijena i zemlje koja sadrže i fosfor, a u skladu s lokalnim uvjetima. Preporučuje se njihova primjena kroz proces kompostiranja, odnosno drugih postupaka aktiviranja.

Članak 32.

Proizvodna jedinica obavezna je težiti tome da sve potrebe za gnojivima osigura iz vlastite proizvodnje. Dopuštena organska gnojiva i sredstva za poboljšanje kakvoće tla navedena su u Prilogu 1 Pravilnika.

Skladištenje gnojiva

Članak 33.

Skladišne mogućnosti za stajski gnoj, gnojnicu ili gnojovku na gospodarstvu trebaju biti takve da ih nije potrebno prazniti tijekom vegetacijskog razdoblja najmanje tri mjeseca.

Gnojnice, gnojovke i svježi gnoj životinjskog podrijetla ne smiju se rabiti za prihranjivanje biljaka u

proizvodnji korjenastog povrća i jagoda u vrijeme aktivne vegetacije, osim za jagode nakon berbe.

Članak 36.

Maksimalno dopušteni sadržaj teških metala i organskih onečišćenja u kompostu i organskim gnojivima koja se rabe u ekološkoj proizvodnji smije iznositi najviše do 50 % tih tvari po odredbama Pravilnika o zaštiti poljoprivrednog zemljišta Republike Hrvatske (»Narodne novine«, 15/92.), odnosno manje ako je to propisano ovim zakonom, a to iznosi (ekstrahirano u zlatotopki), za organska onečišćenja kako je prikazano u članku 17. ovog Pravilnika.

Članak 37.

Zaštita bilja od štetočina u ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja provodi se sukladno dobroj poljoprivrednoj praksi, koristeći sorte otpornije na štetočine i provodeći agrotehničke mjere kojima se postiže veća otpornost poljoprivrednih i šumskih kultura na štetočine, rukovodeći se kriterijima što manjeg onečišćenja okoliša, zaštite korisnih vrsta, proizvodnje plodova bez štetnih ostataka.

Članak 38.

Suzbijanje štetočina provodi se prvenstveno preventivnim mjerama odnosno svim agrotehničkim mjerama koje sprječavaju pojavu, razvoj i širenje štetočina.

Članak 39.

Dopuštena je primjena bioloških pripravaka za zaštitu bilja pripremljenih na proizvodnoj jedinici od prisutnih biljaka, životinja i mikroorganizama, kao i biotehničkih mjera za zaštitu bilja.

Članak 40.

Sva oprema koja se rabi za primjenu zaštitnih sredstava i gnojiva u konvencionalnoj proizvodnji mora biti dobro očišćena i bez ostataka štetnih tvari kada se koristi u ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja.

Članak 41.

U ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja nije dopuštena uporaba svih kemijskih sredstava za zaštitu bilja.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, uz suglasnost nadzorne stanice, dopuštena je primjena kemijskih sredstava za zaštitu bilja u slučaju pojave karantenskih i gospodarski važnih štetočina sukladno važećim propisima o zaštiti bilja, odnosno u tom slučaju nadzorna stanica određuje dvostruko veće karence za te proizvode.

Članak 42.

Prirodne neprijatelje štetočina bilja treba štiti i stvarati im što povoljnije uvjete života.

Članak 43.

Dopuštene biološke i biotehničke mjere suzbijanja štetočina jesu:

- upotreba prirodnih neprijatelja štetočina poljoprivrednog bilja (predatori, nametnici, superparaziti),
- upotreba feromona, kada se ne primjenjuju izravno na biljke,
- repelenti (ne kemijska sintetska odbojna sredstva),
- zamke za kukce, obojene, ljepljive ploče, vrpce, posude,
- mehanička sredstva: ograde za puževe, svjetleće noćne lovke, mreže, koprene, klopke.

Nadzorna stanica može dopustiti i korištenje sterilnih mužjaka, ako drugi zahvati nisu uspješni.

Članak 44.

Dopuštena su sredstva za bolju ljepljivost, njegu biljaka i slično, kao biljno-mineralna sredstva i močila za prihranu i zaštitu bilja.

Sredstva koja pojačavaju otpornost biljaka i sprječavaju neke štetočine jesu:

- različiti biljni pripravci, ekstrakti i čajevi (luk, hren, kopriva, preslica, paprat i dr.),
- bentonit (brašno od gline),
- vodeno staklo (natrijev ili kalijev silikat),
- vapno (protiv pjegavosti jabuka u spremištu),
- homeopatski i biodinamički pripravci.
- pepeo drveta kao zemljišni insekticid.

Članak 45.

Dopuštena su sljedeća sredstva protiv gljivičnih bolesti:

- sumpor u prahu, močivi sumpor najveće koncentracije do 0,7 %, sumporni pripravci u kombinaciji (npr. s bentonitom i vapnencem od algi u voćarstvu i vinogradarstvu),
- vodeno staklo (kalijev silikat),
- kameno brašno,
- kalijev permanganat,
- bakar samo u slučaju potrebe (do 6kg/ha u godini) u voćarstvu i vinogradarstvu i uz odobrenje nadzorne stanice, a na osnovi rezultata ispitivanja sadržaja bakra u tlu,
- bakreni pripravci, uz dodatak biljnih pripravaka navedenih u Prilogu 2. ovog Pravilnika,
- kompostni ekstrakti,
- kombinacija nabrojanih pripravaka.

Sredstva za zaštitu bilja dopušteno je rabiti sukladno prilogu 2. Pravilnika.

Članak 46.

Dopuštena su sljedeća sredstva protiv biljnih štetočina:

- *Bacillus thuringiensis* (BT-pripravci),
- virusni, gljivični i bakterijski preparati,
- upotreba sterilnih mužjaka,
- cvjetni ekstrakt i prah buhača (*Pyrethrum*), sintetski piretroidi zabranjeni su,
- uljne emulzije (bez sintetičkih-kemijskih insekticida) na bazi parafinskih ulja ili biljnih ulja za neke kulture,
- želatina,
- kameno brašno,
- etilni alkohol,
- diatomejska zemlja,
- kava,
- rotenon - korijenov ekstrakt (pripravak iz *Derris eliptica*),
- ekstrakt i čaj iz kvazijina drveta (*Quassia amara*, najviše 2 % koncentracije),
- kalijev sapun, smeđi mazivi meki sapun (najviše 3 % koncentracije).

Članak 47.

Upotreba sredstava iz članaka 45. i 46. dopuštena je onda kada su prethodno iskorištene sve druge mjere za aktiviranje vlastitih obrambenih snaga biljaka.

Članak 50.

Dopuštena sredstva za tretiranje sjemena jesu:

- vodni iscjedak (5 %-tni) s dodatkom 5 % vodenog stakla,
- blatna kupka s bakrenim oksikloridom protiv tvrde snijeti (40 g na 10 kg sjemenja),
- ulje od gorušice (s vezivom – bentonit),
- kalijev permanganat (KMnO₄).

Članak 51.

U proizvodima ne smije biti ostataka zaštitnih sredstava, posebice kloriranih ugljikovodika, osim ako su posljedica onečišćenosti okoliša. U tom slučaju najveće vrijednosti ostataka u ekološki proizvedenim biljnim proizvodima ne smiju prelaziti sljedeće količine:

Sredstvo	mg/kg
Aldrin i Dieldrin	0,01
DDT i izomeri	0,01
DDE i izomeri	0,01
TDE i izomeri	0,01
Endrin	0,01
Heptaklor	0,01
Heptaklor ept.	0,01
Heksaklor ben.	0,01
Alfa i Beta HCH	0,01
Lindan	0,01

Članak 52.

Skladišta proizvoda biljnog podrijetla moraju biti osigurana od ptica, mačaka i miševa te drugih štetočina.

Proizvodi biljnog podrijetla u skladištu ne smiju se tretirati kemijskim sredstvima.

Za zaštitu od štetočina u skladištima dopušteno je rabiti sredstva navedena u Prilogu 2.

IV. PROIZVODNJA POVRĆA, LJEKOVITOG I ZAČINSKOG BILJA

Proizvodnja

Članak 53.

U ekološkoj proizvodnji i preradi povrća, ljekovitog i začinskog bilja, koje se rabi za prehranu i/ili za liječenje, uz opća pravila vrijede i sljedeća posebna pravila.

Članak 54.

Kad proizvodna jedinica u ekološkoj proizvodnji graniči s konvencionalnim proizvodnim površinama, udaljenost između njih mora biti najmanje 10 m.

Pri planiranju plodoreda, biljke iz porodice usnjača (*Labiatae*) u jednogodišnjem ili dvogodišnjem uzgoju smiju doći na istu površinu tek nakon četiri godine.

U trogodišnjem i četverogodišnjem uzgoju, taj se razmak povećava za još dvije godine (na šest godina).

Tlo i supstrati

Članak 55.

Korišteno tlo i dodatne tvari za supstrate (kompostni materijal, pripremljeni komposti) ne smiju sadržavati nikakve sastojke koji nisu na listi dopuštenih sredstava.

Nije dopušten uzgoj na kamenoj vuni i vodenoj kulturi I hidroponima.

Upotreba tehnike hranivog filma nije dopuštena, osim za pospješivanje vitlof radiča u vodi i uzgoj kres salate do faze kotiledona.

Članak 56.

Udio treseta u smjesi za proizvodnju presadnica dopušten je do 50 % (težinski). Treset ne smije sadržavati dodatke koji nisu dopušteni u ekološkoj proizvodnji.

Za proizvodnju presadnica dopuštena je upotreba gotovih pripremljenih mješavina s udjelom od najviše 70 % treseta.

Nije dopuštena primjena styromulla, stiropora i drugih sintetskih materijala za smjese, a niti primjena čistog treseta.

Članak 57.

Za sterilizaciju tla i supstrata u zatvorenim prostorima dopuštene su samo fizikalne metode i sterilizacija tla toplinom: parenje i solarizacija.

Sterilizacija tla na otvorenom polju nije dopuštena.

Članak 58.

U gnojidbi je dopuštena primjena samo zrelog stajskog gnoja ili komposta.

Organska gnojiva moraju biti iz ekološke proizvodnje ili moraju imati potvrdu da ne sadrže ostatke antibiotika, teških metala i drugih štetnih tvari.

Proizvodnja u zatvorenom prostoru (pod staklom i folijom)

Članak 60.

U zatvorenom prostoru dopuštena je toplinska izolacija.

U zatvorenom prostoru rabe se pokrivala za tlo koja se mogu reciklirati. Pokrivala za plastenike moraju biti na bazi polietilena, polipropilena ili drugih polikarbonata.

Upotreba PVC-a (polivinilklorida) nije dopuštena.

Gnojidba

Članak 61.

Gnojidba u proizvodnji povrća, ljekovitog i začinskog bilja provodi se sukladno odredbama ovog Pravilnika.

U gnojidbi se ne smije koristiti:

- fekalije,
- kompost od gradskog otpada,
- kanalizacijski mulj i kompost od mulja iz uređaja za pročišćavanje,
- treset, tj. treset kao osnova za proizvodnju,
- u prihrani usjeva gnojnica i gnojovka.

Članak 63.

Sjeme treba biti iz ekološke proizvodnje, osobito vegetativni dijelovi (sjemenski krumpir, češnjak,

hren, lučice).

Nije dopušteno koristiti tretirano i pilirano sjeme, ako su u doradi korištena sintetička sredstva za zaštitu bilja, a ako to nadzorna stanica nije izričito dopustila.

Proizvodnja presadnica

Pakiranje

Članak 72.

Povrće, ljekovito i začinsko bilje pakira se u ekološku ambalažu.

Za pakiranje treba upotrebljavati novu ambalažu.

Svaka pakirana jedinica mora biti označena propisanim znakom ekološkog proizvoda.

Članak 73.

Ambalaža iz neobrađenog papira ima prioritet pred ostalim vrstama ambalaže.

Ambalaža od jute dopuštena je samo kao vanjski omot.

Nije dopuštena upotreba ambalaže od PVC-a, te polietilena za mirodije koje sadrže eterična ulja.

Polipropilenska i poliuretanska ambalaža može se dopustiti u iznimnim slučajevima.

Članak 74.

Za konačnu prodaju (mala pakiranja - vrećice) preporučuje se ambalaža od nebijeljenog papira.

Kao unutrašnji sloj preporučuje se nebijeljeni ili pergamentni papir, a dopuštena je upotreba polipropilena ili celofana.

Kao nadomjestak staklu za povrće i mirodije, pored papira, dopuštena je upotreba polietilena.

Nije dopušteno oblaganje paketa ili posuda staniolom. Vanjski sloj prodajne ambalaže ne smije sadržavati klor ili kisikom izbijeljen papir.

Članak 75.

Svaka krajnja prodajna ambalaža ili ambalaža za neobrađene proizvode, mora biti označena brojem serije, koja označava proizvođača, količinu, kakvoću i vrijeme spremanja.

U prirodi skupljeno samoniklo jestivo i ljekovito bilje mora biti označeno na ambalaži.

Skladištenje

Članak 76.

Skladišni prostor treba biti zaštićen od sunčeva svjetla, suh i po mogućnosti hladan. Preporučuje se vlažnost zraka od oko 60 % kod temperature od 19 °C. Skladišni prostor treba održavati čistim.

Članak 77.

Skladište treba biti odvojeno od proizvodnih prostora. Zaštita skladišnih prostora od životinjskih štetočina obavlja se s pomoću dopuštenih mehaničkih i bioloških sredstava. Zabranjena je kemijska i radioaktivna dezinfekcija i dezinskcija, pranje uskladištenih plodova kemijskim sredstvima za čišćenje, upotreba kemijskih sredstava za sprječavanje klijanja, kao i primjena ionizirajućeg (radioaktivnog) zračenja.

Kao nadomjestak ovim sredstvima potrebno je obavljati potpun nadzor skladištenja, sniženje temperatura (3-5 °C) ili duboko zamrzavanje, odnosno, uz odobrenje nadzorne stanice, obrada ugroženih dijelova ugljičnim dioksidom ili dušikom.

Članak 78.

Potrebno je voditi zapis o serijama i količinama proizvoda za cjelokupnu preradu i skladištenje.

Proizvode iz konvencionalne proizvodnje, kao i u prirodi skupljeno povrće ili ljekovito bilje, potrebno je u skladištu odvojiti od ekoloških proizvoda. Mirodije je potrebno redovito pregledavati.

Članak 79.

Dodaci u preradi i pri skladištenju moraju proizlaziti iz ekološke proizvodnje. Ako iz klimatskih, odnosno tehničkih, razloga nema na raspolaganju vlastitih ekoloških proizvoda, moguće je koristiti druge proizvode koji imaju odgovarajuću potvrđnicu ovlaštenih pravnih osoba (iz zemlje ili uvoza).

VII. ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

Opće odredbe

Članak 106.

Ekološka proizvodnja u šumarstvu odvija se na šumskom zemljištu.

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem provodi se sukladno posebnim propisima. Ekološka proizvodnja u šumarstvu ograničena je na:

- korištenje sporednih šumskih proizvoda;
- podizanje biljnih nasada prema kriterijima za ekološku proizvodnju u šumskim plantažama.

Članak 107.

Sporedni šumski proizvodi u smislu ovoga pravilnika su bilje, dijelovi bilja i gljive čije je prirodno stanište šuma, a koriste se za reprodukciju bilja, kao hrana za ljude i životinje, lijek, industrijske i druge slične potrebe.

Šumske su plantaže umjetno podignute sastojine uz primjenu agrotehničkih mjera, s mogućnošću iskorištenja međuprostora (npr. proizvodnja ljekovitog bilja, nekih povrtlarskih kultura itd.), sukladno općim načelima o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i biljnih proizvoda.

Članak 108.

Sporedni šumski proizvodi mogu se iskorištavati ako se ne ugrožava stabilnost ekološkog sustava i u opsegu koji ne umanjuje općekorisne funkcije šuma, u skladu s šumsko-gospodarstvenom osnovom područja, osnovom gospodarenja gospodarskom jedinicom, odnosno programom gospodarenja privatnim šumama.

Šumske plantaže

Članak 109.

Agrošumarske metode gospodarenja u šumarstvu (agrošumarstvo) moguće je primijeniti samo u umjetno podignutim plantažnim nasadima. Te metode propisane su gospodarskom osnovom ili programom gospodarenja, a omogućuju međuredni uzgoj poljodjelskih kultura prema načelima ekološke proizvodnje.

Članak 110.

Plodnost tla u plantažnim nasadima treba održavati ili povećavati na sljedeće načine:

- unosom mahunarki i zelenom gnojdbom,
- dodavanjem organskog gnojiva koje zadovoljava kriterije standarda ekološke proizvodnje.

Druga organska i mineralna gnojiva mogu se upotrijebiti samo u krajnjim slučajevima sukladno Prilogu 1., nakon čega je potrebno obaviti analizu tla i biljnog materijala.

Članak 111.

Suzbijanje štetočina u međurednoj proizvodnji u šumskim plantažama provodi se sukladno ovom Pravilniku i Prilogu 2. ovog Pravilnika.

Prijelazno razdoblje

Članak 112.

Prijelazno razdoblje za šume tretirane mineralnim gnojivima i/ili pesticidima traje najmanje tri godine.

Članak 113.

Prijelazno razdoblje moguće je skratiti samo u sljedećim slučajevima:

- ako je površina već prešla na ekološku proizvodnju ili je prijelaz u tijeku;
- ako se u sklopu predviđenog vremena razgradnje ranije korištenog kemijskog sredstva pokaže da je neznatna razina nepoželjnih tvari u tlu, u sporednim šumskim proizvodima te proizvodima agrošumarstva;
- ako površina jednu ili više godina nije tretirana umjetnim gnojivima niti kemijskim sredstvima za zaštitu bilja.

Članak 114.

Za prirodne i umjetno podignute šume koje zadovoljavaju standarde o ekološkom gospodarenju neće se zahtijevati prijelazno razdoblje.

Članak 115.

Proizvodi se mogu potvrditi samo ako su dobiveni iz područja registriranog za ekološku proizvodnju. Takvo područje na odgovarajućoj je udaljenosti od područja s konvencionalnom proizvodnjom te od izvora onečišćenja. Minimalnu udaljenost određuje nadzorna stanica.

VIII. UZGOJ GLJIVA

Članak 116.

U ekološkom uzgoju gljiva osim općih pravila vrijede i sljedeća posebna pravila.

U uzgoju se smiju koristiti samo ekološke organske i/ili mineralne tvari koje su navedene u Prilogu 1. ovog Pravilnika.

Supstrat

Članak 117.

Organski izlazni materijal, sadržaj supstrata i dodatne tvari u supstratu trebaju potjecati iz ekološke proizvodne jedinice.

Ako na raspolaganju nema dovoljno drveta s ekoloških proizvodnih jedinica, moguća je dobava iz ostalih izvora uz suglasnost nadzorne stanice.

Pri izboru trupaca, otpada i piljevine za supstrat mora biti poznato podrijetlo drveta, koje ne smije biti kemijski tretirano, što je na zahtjev nadzorne stanice potrebno dokazati analizom.

Supstrat za uzgoj i sve dodatne tvari moraju najmanje 80 % od ukupne mase biti iz ekološke proizvodnje, preračunato na suhu tvar.

Članak 118.

Neorganski dijelovi supstrata moraju odgovarati uvjetima iz Priloga 1. ovog Pravilnika.

Članak 119.

Kao prekrivač u gnojidbi gljiva dopušteno je koristiti treset koji nije kemijski tretiran.

Članak 120.

Supstrat i pokrovno tlo smiju se raskuživati (pored kompostiranja) samo termičkim postupcima.

Zabranjeno je dodavati bilo kakva sintetička kemijska sredstva u supstrat, pokrovno tlo, vodu za zalijevanje i u zrak uzgojnih prostora.

Uporaba sredstava na bazi piretruma nije dopuštena.

Članak 121.

Radna pomagala dopušteno je dezinficirati alkoholom i octom.

Najvažnije načelo za očuvanje zdravlja kultura jest prevencija – higijena, podešavanje klime i mehanička zaštita od štetočina.

Micelij

Članak 122.

Micelij i nosač micelija (hranjiva podloga) moraju biti iz ekološke proizvodnje. U vlastitoj proizvodnji micelija žito mora biti ekološki proizvedeno.

U slučaju nedostatka micelija iz stavka 1. ovog članka ministar na prijedlog Povjerenstva može odobriti uporabu micelija iz konvencionalne proizvodnje.

PRILOG 1.

A. Popis dopuštenih gnojiva i sredstava za poboljšanje tla u ekološkoj proizvodnji

Opći uvjeti za sve proizvode:

- uporaba sukladna odredbama Zakona o ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine«, br. 12/2001.),
- upotreba sukladno drugim propisima koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj za gnojiva.

Naziv	Opis; zahtjevi glede sastava; propisi upotrebe
Stajski gnoj	Smjesa životinjskih ekskremenata i biljnog materijala

	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela. Potrebno je navesti vrste životinja. Isključivo iz ekstenzivnog držanja.
Sušeni stajski gnoj i sušeni kokošji gnoj	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela. Potrebno je navesti vrste životinja. Isključivo iz ekstenzivnog držanja.
Kompost iz životinjskih ekskremenata uključujući kokošji gnoj i kompostirani stajski gnoj	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela. Potrebno je navesti vrste životinja. Proizvod ne smije potjecati iz zatvorenog držanja.
Tekući životinjski ekskrementi (gnojnica, gnojovka, stajski gnoj)	Uporaba nakon kontrolirane fermentacije i/ili prikladnog razrjeđivanja. Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela. Potrebno je navesti vrste životinja. Proizvod ne smije potjecati iz zatvorenog držanja.
Kompost od kućnog otpada	Kompost od odvojeno skupljanog kućnog otpada. Samo biljni i životinjski otpad. Dobiveno putem zatvorenog i kontroliranog sustava skupljanja. Najviša razina suhe tvari u mg/kg: kadmij: 0,7; bakar: 70; nikal: 25; olovo: 45; cink: 200; živa: 0,4; krom (ukupno): 70;krom:0(*). Samo za prijelazno razdoblje. Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela
Treset	Samo u vrtlarstvu (povrčarstvo, uzgoj ukrasnog bilja i grmlja, rasadnici).
Glina (perlit, vermikulit, itd.)	12>
Supstrat iz uzgoja šampinjona	Početni supstrat smije sadržavati samo tvari dopuštene prema ovom prilogu.
Ekskrementi crva (kompost) i kukaca	-
Guano	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Biljni kompost	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Sljedeći proizvodi ili nusproizvodi životinjskog podrijetla; - krvno brašno -brašno od kopita i rogova -koštano brašno odnosno neljepljivo koštano brašno -koštani ugljen - riblje i mesno brašno - brašno od perja i dlaka mljeveni dijelovi krzna i kože - vuna - valjane dlake (proizvodnja filca, dijelovi krzna) - dlake i čekinje - mliječni proizvodi	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela. Dijelovi krzna: najviša razina suhe tvari kroma u mg/kg: 0 (*)- dopušteno 12> Najviša razina kroma: 0 – dopušteno 12>
Proizv. i nusproizv. biljnog podrijetla za gnojenje (drop uljarica, ljuske kaka, korijen slada itd.)	
<12 – Morske alge i proizvodi od algi	Isključivo dobiveni: 1. fizikalnom obradom, uključujući dehidratizaciju, zamrzavanje, mljevenje, 2. ekstrakcijom vodom ili kiselim i/ili alkaličnim vodenim otopinama, 3. fermentacijom. Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Piljevina i drveni otpaci	Od drveća koje nakon sječe nije kemijski tretirano.

Kompost od kore	Od drveća koje nakon sječe nije kemijski tretirano.
Drveni pepeo	Od drveća koje nakon sječe nije kemijski tretirano.
Sirovi fosfat	Razina kadmija najviša 90 mg/kg P ₂ O ₅ .
Aluminij-kalcijfosfat	Razina kadmija najviša 90 mg/kg P ₂ O ₅ . Upotrebljava se samo na bazičnom tlu (pH>7,5).
Tomasova šljaka	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Kalijeva sol (kainit, sylvin itd) Kalijev sulfat koji sadrži magnezijevu sol	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela. Proizvod koji je dobiven iz kalijeve soli fizikalnom ekstrakcijom i sadrži magnezijevu sol.
Splačine (pomije) ili njihov ekstrakt	Ne smije sadržavati amonijak.
Kalcijev karbonat prirodnog podrijetla (kreda, lapor, vapneno brašno itd.)	-
Kalcijev i magnezijev karbonat (npr. magnezijev vapnenac, brašno magnezijeva vapnenca itd.)	Samo prirodnog podrijetla. Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Magnezijev sulfat (npr. kieserit)	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Otopina kalcijevog klorida	Tretiranje listova jabuke u slučaju nedostatka kalcija. Potrebno odobrenje od nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Kalcijev sulfat (gips)	Samo prirodnog podrijetla. Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
< 12 - Industrijski vapnenac iz proizvodnje šećera	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela. Samo za prijelazno razdoblje.
Elementarni sumpor	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Hranjive tvari u tragovima (mikroelementi)	Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Natrijev klorid	Isključivo kamena sol (6>). Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Kameno brašno	-

(*) Dopuštena razina 12>mg/kg.

B. Mineralna gnojiva dopuštena kao dopunska gnojidba u ekološkoj poljoprivredi i aktivatori kompostiranja

1. Kameno brašno poznatog sastava; iz bazalta, dijabaza, kremena, kalijeve gline (bentonit)
2. Kalij-magnezij (uz prethodnu analizu i preporuke nadzorne stanice).
3. Sirovi fosfati s poznatim podrijetlom i sastavom, koji imaju dopušten sadržaj teških metala (potrebno odobrenje nadzorne stanice).

4. Sporo razgradivi gnojidbeni vapnenci (kalcijev karbonat, dolomitni vapnenac, vapnenci od školjki i algi) i magnezijски dodaci.
5. Upotreba bazične žlindre i kamenih fosfata ne smije uzrokovati nakupljanje teških metala u tlu; nadzorna stanica mora dati odobrenje, odnosno, upute za njihovo korištenje.
6. Mineralni kalij niskog sadržaja klora, magnezijска gnojiva i mikro elementi (elementi u tragovima), mogu se rabiti ako je to nadzorna stanica odobrila na temelju analize tla i zapažanja na samom gospodarstvu, u svezi s ukupnom mineralnom bilancom gospodarstva.
7. U iznimnim slučajevima nadzorna stanica može dopustiti pojedinim gospodarstvima i upotrebu gnojiva koja u ovom popisu nisu navedena, ali samo u određenoj količini i određenom razdoblju godine, u vremenu prijelaza na ekološku proizvodnju.

Dopušteni su sljedeći aktivatori kompostiranja:

- mikrobiološki aktivatori,
- biodinamični pripravci (preparati),
- biljni pripravci (čajevi, ekstrakti).

C. Maksimalno dopušteni sadržaj teških metala i organskih onečišćenja u kompostu i organskim gnojivima

Teški metali	mg/kg suhe tvari
Kadmij (Cd)	0,7
Živa (Hg)	0,7
Olovo (Pb)	70
Molibden (Mo)	10
Arsen (As)	10
Kobalt (Co)	50
Nikal (Ni)	42
Bakar (Cu)	70
Krom (Cr)	70
Cink (Zn)	210

Organske tvari	mg/kg suhe tvari
2 3 7 8 - TCDD	0,0001
3 4 3 4 - TCAB	0,005
Lindan	0,05
PCB (suma izomera) PCP, HCH (ukupno bez lindana), triazinski herbicidi (suma HCB heptaklor, endrin, aldrin, dieldrin)	0,02
suma izomera DDT+DDD-DDE	0,025

PRILOG 2.

A. U ekološkoj proizvodnji bilja i biljnih proizvoda dopušteno je rabiti sredstva za zaštitu bilja sukladno posebnim propisima za zaštitu bilja.

Dopuštena je uporaba sljedećih sredstava:

Naziv	Opis, zahtjevi glede sastava, propisi uporabe
Azadirachtin iz <i>Azadirachta indica</i> (Neem)	Insekticid, upotrebljiv samo: na majčinskim biljkama za proizvodnju usjeva i na roditeljskim biljkama za proizvodnju drugog materijala za ispitivanje u vegetativnim pokusima; za ukrasne biljake. Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
(*) Pčelinji vosak	Upotreba pri rezidbi drveća.
Želatina	Insekticid.
(*) Hidrolizirana bjelančevina	Mamac; samo u dopuštenoj uporabi u kombinaciji s drugim prikladnim proizvodima iz Priloga 2., odlomak B.
Lecitin	Fungicid.
Ekstrakt (vodena otopina) iz <i>Nicotiana tabacum</i>	Insekticid; samo protiv lisne uši kod suptropskih voćaka (npr. naranča, limun) i tropskih biljaka (npr. banane); uporaba samo na početku vegetacijskog razdoblja. Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela, samo za prijelazno razdoblje.
Biljna ulja (npr. ulje od metvice, crnogorične smole, kima)	Insekticid, akardicid, fungicid i tvar za ometanje rasta klica.
Piretrin ekstrahiran iz <i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i>	Insekticid.
Kvazija ekstrahirana iz <i>Quassia amara</i>	Insekticid, repelent.
Rotenon ekstrahiran iz <i>Deris</i> spp. i <i>Lonchocarpus</i> spp. i <i>Terphrosia</i> spp.	Insekticid; Potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.

B. Mikroorganizmi za biološko suzbijanje štetočinja koji se rabe u zaštiti bilja:

Naziv	Opis, zahtjevi glede sastava, propisi uporabe
Mikroorganizmi (bakterije, virusi i gljivice) npr. <i>Bacillus thuringiensis</i> , virus granuloze itd.	Samo preradevine, zabranjena upotreba genetski izmijenjenih organizama

TVARI KOJE JE DOPUŠTENO RABITI U ZAMKAMA I DISPENZERIMA (RASPRŠIVAČIMA)

C. Zamke i/ili dispenzeri moraju spriječiti dospijevanje tvari u okoliš i njihov dodir s posadenim kulturama.

Zamke je potrebno nakon upotrebe pokupiti i sigurno ukloniti.

Naziv	Opis, zahtjevi glede sastava, propisi upotrebe
Diamonijev fosfat	Mamac, samo u zamkama.
Metaldehid	Limacid, samo u zamkama sa sredstvom koje odbija krupnije vrste životinja; dopušten samo za prijelazno razdoblje.
Feromoni	Mamci, samo u zamkama i dispenzerima.
Pirethroidi (samo Deltametrin i Lambda-Cyhalothrin)	Insekticid, samo u zamkama sa specifičnim mamcima; samo protiv <i>Batrocera olae</i> i <i>Ceratitis capitata</i> ; potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela samo za prijelazno razdoblje.

D. Druga sredstva koja se tradicionalno rabe u ekološkoj proizvodnji

Naziv	Opis, zahtjevi glede sastava, propisi upotreb
Bakar u obliku bakrenog hidroksida, bakrenog oksiklorida, trobaznog bakrenog sulfata, bakrenog oksida bakrenog oksida	Fungicid, potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela samo za prijelazno razdoblje.
Etilen	Dozrijevanje banana.
Kalijev sapun (mazivi sapun)	Insekticid.
Kalialaun (kalinit)	Usporava sazrijevanje banana.
Vapneni sulfat (kalcijev polisulfid)	Fungicid, insekticid, akaricid, potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Parafinsko ulje	Insekticid, akaricid.
Mineralna ulja	Fungicid, insekticid, samo za voćke, lozu, masline i tropske biljke (npr. banane); samo za prijelazno razdoblje; potrebno odobrenje nadzorne stanice ili nadzornog tijela.
Kalijev permanganat	Fungicid, baktericid, samo za voćke, masline i lozu.
Kvarcni pijesak	Repelent.
Sumpor	Fungicid, akaricid, repelent.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA

(»Narodne novine«, broj 13/02.)

Izmjenjena i dopunjena inačica

(»Narodne novine«, broj 10/07.)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju minimalni zahtjevi zootehnike u stočarstvu i akvakulturi u ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda, a obuhvaćaju pravila, tehnike i određene norme uzgoja domaćih životinja, plan proizvodne jedinice, uvjete prijelaznog razdoblja, vrstu i pasminu životinja, način držanja životinja, zahtjeve u reprodukciji, hranidbi, njezi, liječenju, klanju i postupke prijevoza životinja.

II STOČARSTVO

1. Opće odredbe

Članak 2.

Ekološka proizvodnja životinjskih proizvoda sastavni je dio ukupne poljoprivredne proizvodnje u kojoj se osigurava sklad proizvodnih sustava u poljoprivredi.

Proizvodnja životinjskih proizvoda bez zemljišta nije u skladu s odredbom ovog Pravilnika. Korištenjem obnovljivih prirodnih izvora (stajnjak, mahunarke krmivo), sustavi poljoprivrede odnosno stočarstva te sustavi ispaše omogućavaju dugoročno održavanje i poboljšavanje plodnosti tla što pridonosi razvoju održive poljoprivrede.

Članak 4.

Broj životinja po jedinici površine mora bit ograničen kako bi se osiguralo mješovito upravljanje stočarskom i biljnom proizvodnjom te kako bi se smanjio bilo kakav oblik onečišćenja tla, površinskih i podzemnih voda. Broj životinja mora biti u srazmjeru s raspoloživom površinom kako bi se izbjegli problemi prevelike ispaše ili erozije tla i omogućila ravnomjerna raspodjela stočnog gnojiva tako da se izbjegnu loši utjecaji na okoliš.

Članak 5.

Na proizvodnoj jedinici sva se grla moraju držati prema odredbama ovoga Pravilnika.

Ako se na proizvodnoj jedinici drže životinje koje se ne uzgajaju prema odredbama ovoga Pravilnika, zgrade i površine gdje se one drže moraju biti jasno odijeljene ili životinje ne smiju pripadati istoj vrsti.

Članak 6.

Na proizvodnoj jedinici mogu se držati životinje koje se ne uzgajaju prema ovom Pravilniku određen vremensko razdoblje u godini, ako takve životinje dolaze iz uvjeta ekstenzivnog korištenja.

U tom slučaju ostale životinje koje se uzgajaju u sustavu ekološke proizvodnje ne mogu biti u isto vrijeme na istoj površini.

Ovakav način korištenja mora odobriti nadzorna stanica.

Zemljište ne smije biti tretirano najmanje tri godine drugim sredstvima osim onima koja su navedena u Prilogu 1. i 2. Pravilnika o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda ("Narodne novine" br. 91/01). Svi istočni proizvodi proizvedeni od životinja koje su uzgajane sukladno odredbama ovog Pravilnika za vrijeme korištenja tog zemljišta, neće se smatrati da su nastali ekološkom proizvodnjom ukoliko se nadzornoj stanici ne dokaže da se primjenjivalo odgovarajuće odvajanje od ostalih životinja koje se ne uzgajaju sukladno odredbama ovog Pravilnika.

2. Uspostava proizvodne jedinice za ekološku proizvodnju

Članak 7.

Ako proizvodna jedinica prelazi na ekološku proizvodnju, poljoprivredne površine koje se koriste za proizvodnju hrane za životinje moraju udovoljavati uvjetima ekološke proizvodnje kako je propisano Pravilnikom o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda ("Narodne novine", broj 91/01.).

Vrijeme prijelaza može biti smanjeno do jedne godine za pašnjake i otvorene prostore za držanje životinja, odnosno do 6 mjeseci ako poljoprivredno zemljište nije bilo tretirano zabranjenim sredstvima najmanje jednu godinu.

Smanjenje prijelaznog razdoblja mora odobriti nadzorna stanica.

Članak 8.

Ako se životinjski proizvod želi staviti na tržište kao ekološki, životinje se moraju držati prema odredbama ovoga Pravilnika najmanje:

- 12 mjeseci goveda (uključujući bivole i bizone) i konji ako se koriste za proizvodnju mesa ili u svim drugim slučajevima tri četvrtine njihova dotadašnjeg života;
- šest mjeseci mali preživaci i svinje;
- 10 tjedana perad za proizvodnju mesa, nabavljena u dobi do tri dana;
- šest tjedana perad za proizvodnju jaja.
- šest mjeseci za životinje namjenjene proizvodnji mlijeka.

Članak 9.

Ako cjelokupno poljoprivredno gospodarstvo koje uključuje životinje, pašnjake i zemljište za proizvodnju hrane za životinje prelazi na ekološku proizvodnju, prijelazno razdoblje može se smanjiti na 24 mjeseca pod sljedećim uvjetima:

- sve životinje i njihovo potomstvo moraju potjecati sa tog poljoprivrednog gospodarstva,
- sve životinje moraju biti hranjene hranom najvećim dijelom proizvedenoj na tom poljoprivrednom gospodarstvu.

Članak 10.

Kada se prvi put uspostavlja proizvodno stado ili jato u uvjetima ekološke proizvodnje, a nema dostatan broj životinja koje udovoljavaju uvjetima za ekološku proizvodnju propisanim u ovom Pravilniku, mogu se uključiti i grla koja potječu iz konvencionalnih poljoprivrednih gospodarstava pod sljedećim uvjetima:

- telad i ždrebac mora biti uzgojena prema odredbama ovoga Pravilnika od trenutka odbijanja i mora biti mlađa od šest mjeseci,
- janjad i jarad mora biti uzgojena prema odredbama ovoga Pravilnika od trenutka odbijanja i mora biti mlađa od 60 dana,
- prasad mora biti uzgojena prema odredbama ovoga Pravilnika od trenutka odbijanja i ne smije biti teža od 35 kg,

- pilenke za proizvodnju jaja ne smiju biti starije od 18 tjedana,
- pilići za proizvodnju mesa ne smiju biti stariji od tri dana u trenutku kada se preuzimaju s poljoprivrednog gospodarstva gdje su proizvedeni.
- telad bizona mora biti mlađa od 6 mjeseci

Ovaj način popune stada mora odobriti nadzorna stanica.

3. Nabava i podrijetlo životinja

Članak 11.

Pri izboru vrsta i pasmina u obzir treba uzeti sposobnost životinja da se prilagode lokalnim uvjetima, njihovu izdržljivost i otpornost na bolest. Također, vrste i pasmine životinja treba izabrati tako da se izbjegnu određene bolesti ili zdravstveni problemi koji su karakteristični za neke vrste i pasmine koje se koriste u intenzivnoj proizvodnji (na primjer svinjski stres sindrom, neočekivana smrt, spontani pobačaji, teški porodi koji zahtijevaju carski rez, itd.). Prednost treba dati autohtonim pasminama i sojevima.

Članak 12.

Životinje koje se koriste u uzgoju moraju potjecati s ekološke proizvodne jedinice i moraju ostati u takvom proizvodnom sustavu tijekom njihova proizvodnog života.

Iznimno, a podložno prethodnom odobrenju od strane nadzorne stanice, stoka koja živi u sklopu proizvodne jedinice, a koja nije uzgojena u skladu s odredbama ovog Pravilnika, može biti uključena u sustav ekološke proizvodnje.

Članak 13.

U proizvodnu jedinicu mogu se, u slučaju obnove ili izmjene stada ili jata, odnosno visoke smrtnosti životinja uzrokovane zdravstvenim ili nekim drugim razlozima, uključiti grla koja potječu iz konvencionalnih poljoprivrednih gospodarstava.

Ovakav način nabave životinja treba odobriti nadzorna stanica.

Članak 14.

Ako se želi povećati broj životinja u stadu ili se želi obnoviti stado ili jato, a ekološki proizvedene životinje nisu na raspolaganju, dopušteno je svake godine nabaviti ne više od 10 % odraslih ženskih goveda ili konja i 20 % odraslih ženskih svinja, ovaca i koza s poljoprivrednih gospodarstava koje se ne bave ekološkom proizvodnjom.

Ovaj način popune stada mora odobriti nadzorna stanica.

Prema stavku 1. ovoga članka mogu se popunjavati samo stada koja broje 10 ili više goveda ili konja, odnosno 5 ili više svinja, ovaca ili koza.

Za stada manja nego što je određeno u stavku 3. ovoga članka dopušteno je godišnje nabaviti iz konvencionalnog uzgoja samo jedno grlo.

Članak 15.

Udio u nabavi grla iz konvencionalne proizvodnje može porasti do 40 %, uz mišljenje i odobrenje nadzorne stanice i :

- ako se planira znatno povećanje broja grla na farmi,
- ako se mijenja pasmina,
- ako se uspostavlja novi sustav proizvodnje.
- ako postoji opasnost izumiranja neke pasmine.

Članak 16.

Muška grla za rasplod mogu se nabaviti s konvencionalnih farmi ako su te životinje držane odvojeno i hranjene prema odredbama ovoga Pravilnika.

Članak 17.

Kada se stoka nabavlja iz proizvodnih jedinica koje nisu u skladu s odredbama ovog Pravilnika, sukladno uvjetima i zabranama navedenim u člancima od 10. do 16. ovog Pravilnika, također se moraju poštovati razdoblja određena člankom 8. ovog Pravilnika, ukoliko se proizvode namjerava tržiti kao ekološke.

Pri nabavi životinja koje nisu uzgojene sukladno odredbama ovog Pravilnika posebna se pozornost pridaje provjeri njihova zdravlja, otpornosti i prilagodljivosti te se provode posebne mjere kao i odvojeno držanje životinja.

Mjere iz stavka 2 ovog članka određuje nadzorna stanica.

4. Zootehnički postupci i dobrobit životinja

Članak 18.

Rasplodivanje životinja u sustavu ekološke proizvodnje obavlja se prirodnim pripustom ili umjetnim osjemenjivanjem.

Ostali oblici umjetnog i potpomognutog razmnožavanja (npr. Embriotransfer) su zabranjeni.

Nadzorna stanica može odobriti primjenu prijenosa jajnih stanica samo ako su ugrožene izvorne i zaštićene pasmine.

Članak 19.

Zootehnički zahvati na životinjama, kao što su kupiranje repova, rezanje zubi, skraćivanje kljunova ili odrožavanje na farmi se ne smiju provoditi sustavno. Neki od ovih zahvata mogu se obavljati uz suglasnost nadzorne stanice ako je to potrebno radi sigurnosti ili ako se na taj način pridonosi zdravlju, dobrobiti ili higijeni životinje.

Fizička kastracija dopuštena je ako se na taj način pridonosi kakvoći proizvoda ako je to dio tradicionalne proizvodne prakse.

Zahvate iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu obavljati osposobljene osobe u najpovoljnijoj dobi životinje uz uvjet da je bol svedena na najmanju moguću mjeru.

Članak 20.

Da bi se spriječili poremećaji u ponašanju (kanibalizam), životinjama se mora osigurati stalna aktivnost, odnosno, etološki uvjeti za izražavanje prirodnog ponašanja svojstvenog njihovoj vrsti.

Životinjama se moraju osigurati uvjeti za njegu tijela (npr. četkanje).

Članak 21.

Za njegu vimena treba rabiti neutralne masti i masti s prirodnim dezinficijensom.

Zabranjena je uporaba joda pri dezinfekciji vimena.

Članak 22.

Životinje se ne smiju držati na vezu.

Iznimno od ovog pravila, nadzorna stanica može dopustiti držanje na vezu za individualne životinje nakon objašnjenja uzgajivača da je to nužno zbog sigurnosti, zdravstvenih razloga ili dobrobiti životinja i to samo ako će to sputavanje trajati jedno ograničeno vrijeme sukladno Zakonu o zaštiti životinja.

Članak 23.

Ako se drže na vezu, životinjama se mora osigurati najmanje dva puta tjedno slobodno kretanje na ispaši ili na nekom drugom otvorenom prostoru.

Nije dopušteno korištenje električnog trenera, pipalice i palice.

Dopušteno je korištenje električnog pastira i ograde.

Članak 24.

Ako se životinje drže u grupi, veličina grupe ovisi o dobi i njihovu ponašanju glede vrste i pasmine.

Članak 25.

Zabranjeno je držanje životinja u neprimjerenim uvjetima smještaja ili na dijete, koji potiču pojavu anemije.

Članak 26.

Životinje i životinjski proizvodi moraju biti označeni tijekom njihove proizvodnje, prijevoza i prodaje.

5. Smještaj i držanje životinja

Članak 27.

Na proizvodnoj jedinici dopušteno je držanje toliko životinja da godišnje ne proizvedu više od 170 kg dušika po grlu i hektaru poljoprivredne površine.

Odnos broja životinja i proizvodnje dopuštene količine dušika u gnoju jest:

Vrsta i pasmina životinje	Maksimalan broj životinja po ha (ekvivalent 170 kgN/ha/godini)
Konji iznad 6 mjeseci	2
Telad za tov	5
Ostala goveda mlađa od godinu dana	5
Muška i ženska goveda od 1-2 godine	3,3
Muška goveda starija od dvije godine	2
Steone junice i junice u tovu	2,5
Mliječne krave	2
Ostale krave	2,5
Ženke kunića za rasplod	100
Ovce i koze	13,3
Prasad	74
Suprasne krmače	6,5
Svinje u tovu i ostale svinje	14
Pilići u tovu	580
Nesilice	230

Članak 28.

Pri izgradnji objekata za držanje životinja treba izgraditi objekte za čuvanje gnoja (gnojišta). Gnojišta moraju biti odgovarajućih kapaciteta koji omogućuju sigurno skladištenje gnoja s proizvodne jedinice tako da ne nastaje onečišćenje okoliša neposrednim istjecanjem ili prodorom u zemljište.

Gospodarstva koja se bave ekološkom proizvodnjom smiju uspostaviti suradnju jedino s ostalim gospodarstvima koja proizvode sukladno odredbama ovog Pravilnika, s namjerom da podjele višak gnojiva dobivenog ekološkom proizvodnjom. Maksimalno ograničenje od 170 kg dušika po godini/hektaru poljoprivrednog područja izračunava se na temelju svih ekoloških gospodarstava koja su uključena u takvu suradnju.

Kako bi se osiguralo ispravno upravljanje gnojivom, kapacitet skladišnih prostora za stajnjak mora biti veći od kapaciteta potrebnog za najduža godišnja razdoblja tijekom kojih je uporaba gnojiva za

tlo neprikladna ili kada je takva uporaba zabranjena u slučajevima gdje je proizvodna jedinica smještena u blizini zona koje su nitratno osjetljive.

Članak 29.

Uvjeti držanja životinja moraju udovoljavati njihovim biološkim i etološkim potrebama. Životinje moraju imati nesmetan pristup hrani i vodi.

Izolacijom, grijanjem i ventilacijom u objektu za smještaj životinja mora se osigurati da strujanje zraka, količina prašine, temperatura, relativna vlažnost zraka i zasićenost plinovima budu takvi da ne štete životinjama.

Objekti za držanje životinja moraju imati mogućnost prirodnog provjetravanja i osvjetljenja.

Članak 30.

Na otvorenim prirodnim površinama na kojima borave životinje moraju se osigurati prostori za njihovu zaštitu u slučaju oborina, vjetra, sunca ili visokih temperatura, uvažavajući lokalne vremenske uvjete i svojstva pasmine.

Objekti za držanje stoke nisu obvezni u područjima gdje su klimatski uvjeti pogodni za život (držanje) životinja vani.

Broj stoke po jedinici površine koja se drži u vanjskim prostorima, na pašnjacima, travnjacima, ledinama, močvarama, vrištinama, i ostalim prirodnim ili polu prirodnim staništima mora biti tolika da sprječavanja pretjerano rovanje tla i pretjeranu ispašu vegetacije.

Članak 31.

Životinje smještene u objektima moraju imati dovoljno slobodnog prostora, ovisno o vrsti, pasmini, starosti, njihovim prirodnim potrebama i spolu.

Životinjama se mora omogućiti dovoljno prostora za slobodno stajanje, lijezanje, okretanje i prirodno mijenjanje položaja tijela.

U obzir se također moraju uzeti i bihaviorističke potrebe životinja koje ovise o veličini skupine i spolu životinje.

Članak 32.

Pri držanju domaćih životinja u zatvorenim objektima ili na otvorenim površinama potrebno je osigurati sljedeće najmanje površine po grlu:

VRSTA ILI KATEGORIJA ŽIVOTINJE	ŽIVA TEŽINA PO GRLU (KG)	NETO POVRŠINA U OBJEKTU (M²/GRLU)	POVRŠINA IZVAN OBJEKTA BEZ PAŠNJAKA (ISPUST) (M² /GRLU)
Rasplodna i tovna goveda i kopitari	do 100	1,5	1,1
	do 200	2,5	1,9
	do 350	4,0	3,0
	Više od 350	5,0 (min. 1m ² /100 kg težine)	3,7 (min. 0,75 m ² /100kg težine)
Mliječne krave		6	4,5
Rasplodni bikovi		10	30
Ovce i koze		1,5 ovca/koza	2,5
		0,35 janje/jare	2,5 uz 0,5 po janjetu/jaretu
Rasplodne krmače s prasadi do starosti od 40 dana		7,5 po krmači	2,5
Tovne svinje	do 50	0,8	0,6
	do 85	1,1	0,8
	do 110	1,3	1,0
Suprasne krmače		2,5	1,9
Nerastovi		6,0	8,0

Članak 33.

Objekti za držanje životinja, potrebna oprema i pribor moraju se temeljito čistiti i dezinficirati da bi se spriječio nastanak uzročnika bolesti i njihovih prijenosnika.

Dopuštena sredstva za čišćenje i dezinfekciju:

- natrijev i kalijev sapun,
- voda i vodena para,
- vapneno mlijeko,
- živo vapno,
- natrijev hipoklorit (kao tekuće bjelilo),
- kaustična soda,
- hidrogeni peroksid,
- prirodni biljni ekstrakti,
- limunska, peracetična kiselina, mliječna, oksalna i octena kiselina,
- alkohol,
- nitritna kiselina (za opremu za mužnju),
- forsorna kiselina (za opremu za mužnju),
- formaldehid,
- proizvodi za čišćenje i dezinfekciju za sise i opremu za mužnju,
- natrijev karbonat.

Ostaci fekalija, rasute i nepojedene hrane moraju se uklanjati redovito da bi se izbjeglo nakupljanje insekata i glodavaca, smanjio neugodan miris i zagađivanje nove hrane.

Članak 34.

Životinjama sisavcima mora se osigurati pristup pašnjaku odnosno otvorenim površinama, kada god fiziološke potrebe životinja, vremenski uvjeti i stanje zemljišta to omogućavaju, osim ako je to zabranjeno zbog zdravstvenih razloga.

Biljojedi moraju imati pristup pašnjacima tijekom razdoblja ispaše, te ako im zimske nastambe dozvoljavaju slobodu kretanja, u zimskim mjesecima se može izbjeći obveza osiguravanja područja za slobodno kretanje životinja.

Unatoč odredbama iz stavka 2. ovog članka, bikovi iznad jedne godine starosti moraju imati stalan pristup pašnjacima i otvorenim prostorima za slobodno kretanje.

Članak 35.

Tovna goveda i svinje u završnim fazama tova, te ovce i koze za proizvodnju mesa, mogu se držati u zatvorenom prostoru ako takvo držanje ne prelazi jednu petinu njihova života ili ako ne traje dulje od tri mjeseca.

Članak 36.

Objekti za držanje životinja moraju imati glatke, ali ne skliske podove. Najmanje polovica ukupnih površina mora imati pune podove, a ne perforirane ili rešetkaste.

U objektima se moraju osigurati čiste, suhe i dovoljno prostrane površine predviđene za ležišta s punim podovima.

Stelja mora biti od slame ili ostalih prikladnih prirodnih materijala koji se mogu obogatiti mineralnim dodacima odobrenim za korištenje u ekološkoj poljoprivredi..

Članak 37.

Telad se ne smije držati u individualnim boksovima nakon prvog tjedna njihova života.

Članak 38.

Krmače se moraju držati u grupi, osim u zadnjem razdoblju suprasnosti i tijekom razdoblja dojenja. Prasad se ne smije držati u kavezima.

Svinjama se mora osigurati slobodan prostor za rovanje.

Članak 39.

Perad nije dopušteno držati u kavezima. Određene vrste peradi moraju imati omogućen pristup vodenim površinama (potok, jezero i sl.) gdje god to vremenski i higijenski uvjeti omogućuju.

Članak 40.

Objekti za držanje svih vrsta peradi moraju ispunjavati sljedeće minimalne uvjete:

- najmanje jedna trećina površina mora imati pune podove prekrivene slamom, piljevinom, pijeskom ili sličnim prirodnim materijalom;
- za perad koja nese jaja mora postojati dovoljno podne površine da se nesmetano može skupljati njihov izmet.
- objekti moraju imati dovoljno prečki odgovarajuće duljine razmjerno veličini peradi i skupina, sukladno članku 41. ovog Pravilnika.
- objekti moraju imati otvore za izlaz/ulaz dovoljno velike za perad, te također takvi otvori moraju imati kombiniranu duljinu od najmanje 4 m na područje veličine 100 m u objektu za perad.

Članak 41.

Maksimalni broj peradi po metru površine u zatvorenom objektu i slobodnom prostoru mora iznositi:

KATEGORIJA PERADI	ZATVORENI PROSTOR (NETO POVRŠINA NA RASPOLAGANJU ŽIVOTINJAMA)			VANJSKE POVRŠINE (m ² POVRŠINE NA RASPOLAGANJU U ROTACIJI/KLJUNU
	Broj kljunova po m ² u objektu	cm prečke/kljunu	Gnijezdo	
Kokoši nesilice	6	18	8 kokoši nesilica po gnijezdu ili u zajedničkom gnijezdu 120 cm ² /ptici	4
Tovna perad u nepokretnim objektima (kokošinjcima)	10 s maksimalnom težinom 21 kg žive mase/m ²	20 (samo za biserke)		4 brojlera i biserki 4,5 pataka 10 purana 15 gusaka
Tovna perad u pokretnim objektima (kokošinjcima)	16 u mobilnim kokošinjcima s maksimalnom težinom 30 kg živa mase/m ² živom masom. Samo u slučaju mobilnih kokošinjaca koji ne prelaze 150 m ² podne površine koja ostaje otvorena preko noći.			

Pri planiranju broja peradi na proizvodnoj jedinici moraju se uzeti u obzir i sljedeći čimbenici:

- ne smije se prekoračiti ograničenje opterećenja površine s vrijednošću većom od 170 N/ha/godini,
- peradarnik ne smije imati više od 4800 pilića, 3000 nesilica, 5200 biserki, 4000 ženskih odnosno 3200 muških pataka, 2500 kopuna, gusaka i purana,
- ukupna upotrebljiva površina peradarnika za tov peradi po svakoj proizvodnoj jedinici ne smije prelaziti 1600 m².

Članak 42.

U peradarniku za nesilice prirodno se svjetlo može zamijeniti umjetnim da bi se osiguralo najviše 16 sati svjetla po jednom danu, uz stalni noćni odmor od najmanje 8 sati.

Članak 43.

Peradi se mora omogućiti izlaz na otvorene površine kada god to vremenski uvjeti dopuštaju, a kad god je moguće, mora im se omogućiti izlaz u trajanju od najmanje jedne trećine njihova života. Otvorene površine moraju većim dijelom biti prekrivene vegetacijom, a perad mora imati nesmetan pristup hranilicama i pojilicama.

Članak 44.

Objekti za držanje peradi moraju se zbog zdravstvenih razloga potpuno prazniti nakon završenog ciklusa proizvodnje, te se nakon toga i objekti i oprema moraju očistiti i dezinficirati.

Otvorene površine koje se koriste za držanje peradi moraju se ostaviti slobodne da bi porasla nova vegetacija te zbog zdravstvenih razloga.

6. Hranidba životinja

Članak 45.

Hranidba životinja mora biti u skladu s njihovim potrebama za razuman stupanj proizvodnosti i normalnu brzinu rasta.

Hrana za životinje mora sadržavati sve hranjive sastojke koji osiguravaju uravnotežen rast i razvoj te dobro zdravlje.

Svježa voda i hrana trebaju biti dostupne životinjama cijeli dan.

Životinje treba hraniti ekološki proizvedenom hranom s vlastitoga gospodarstva ili kupljenom hranom s druge ekološke proizvodne jedinice.

U slučaju biljojeda, osim tijekom godišnjih razdoblja ispaše, najmanje 50% hrane treba dolaziti s vlastitih gospodarstava, a ako to nije izvedivo, onda se hrana proizvodi u suradnji s drugim ekološkim gospodarstvima.

Hranjenje na silu je zabranjeno.

Tovljenje se može odobriti samo ukoliko je u bilo kojem trenutku moguć povratak u prijašnje uzgojno stanje.

U prosjeku, do 30% obroka u hranidbi može sadržavati krmiva proizvedena u prijelaznom razdoblju. U slučaju da krmiva proizvedena u prijelaznom razdoblju potječu iz istog gospodarstva, ovaj postotak može se povećati na 60%. Ovi brojevi iznose označavaju postotak suhe tvari krmiva poljoprivrednog porijekla.

Članak 46.

Uz odobrenje nadzorne stanice mogu se nabaviti ograničene količine konvencionalne hrane ako proizvodna jedinica ne može osigurati dostatne količine ekološki proizvedene hrane.

Godišnje se može kupiti najviše 10 % konvencionalne hrane za biljojede, odnosno 20% za druge vrste domaćih životinja.

Udio ovako nabavljene hrane izračunava se na osnovi godišnjih potreba na temelju količine suhe tvari u ukupnoj hrani.

Članak 47.

Ako je proizvodnja voluminozne hrane znatno smanjena, prije svega zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta, izbijanja zaraznih bolesti, kontaminacije otrovnim tvarima ili uslijed požara, nadzorna stanica može odobriti nabavku većih količina konvencionalne hrane za ograničeno razdoblje i područje i to samo ako takvo odobrenje smatra opravdanim.

Članak 48.

U hranidbi preživača maksimalno se rabe pašnjaci, ovisno o raspoloživosti tijekom godine.

Najmanje 60 % suhe tvari dnevnog obroka mora potjecati od voluminoznog dijela.

Nadzorna stanica može dopustiti uporabu voluminozne krme do 50 % suhe tvari u obroku za grla koja se nalaze u mliječnoj proizvodnji tijekom prva tri mjeseca laktacije.

Članak 49.

U hranidbi svinja i peradi voluminozna krma, svježa ili suha, te silaža, mora biti zastupljena u dnevnom obroku.

Članak 50.

Obrok peradi u tovnom razdoblju mora imati najmanje 65 % žitarica.

Članak 51.

Krmiva ili bilo koji sastojak u hranidbi životinja ne smije potjecati od genetski modificiranih organizama.

Članak 52.

U pripremanju i konzerviranju hrane mogu se koristiti konzervansi kao što su bakterije, gljivice i enzimi.

Članak 53.

Pri spremanju silaže mogu se koristiti sorbinska, mravlja, octena, mliječna, propionska i limunska kiselina.

Uporaba mliječne, mravlje, propionske i octene kiseline u proizvodnji silaže dopuštena je jedino kada vremenski uvjeti ne dopuštaju odgovarajuću fermentaciju.

Kao prerađivački pomagači u silaži mogu se koristiti slijedeće tvari: morska sol, gruba sol u zrcima, sirutka, šećer, kaša od šećerne repe, brašno žitarica i melasa.

Članak 54.

Životinje u uvjetima ekološke proizvodnje mogu se hraniti krmivima biljnog podrijetla navedenim u Prilogu 1. ovoga pravilnika.

Članak 55.

Životinje u uvjetima ekološke proizvodnje mogu se hraniti sljedećim hranjivima životinjskog podrijetla:

- mlijeko i mliječni proizvodi i to: sirovo mlijeko, mlijeko u prahu, obrano mlijeko, obrano mlijeko u prahu, mlaćenica, mlaćenica u prahu, sirutka, sirutka u prahu, sirutka u prahu s malo šećera, sirutkini proteini u prahu, skuta, ukiseljeno mlijeko, kazein u prahu i laktoza u prahu.
- riba, riblje brašno, riblja ulja i nerafinirano ulje bakalara; proizvodi autolize mekušaca ili ljuskara, hidrolizati i proteolizati dobiveni enzimskim postupkom, bilo da se radi o otopljenom obliku ili ne, daje se jedino mladim životinjama.
- jaja i proizvodi dobiveni iz jaja upotrebljavaju se za hranidbu peradi, po mogućnosti iz istog gospodarstva.

Članak 56.

Životinje u uvjetima ekološke proizvodnje mogu se hraniti mineralnim krmivima, elementima u tragovima te vitaminima, provitaminima i kemijskim spojevima koji imaju isti učinak navedenim u Prilogu 2. A. i B ovoga pravilnika.

Članak 57.

U hranidbi životinja u uvjetima ekološke proizvodnje mogu se davati enzimi mikroorganizmi i ostali aditivi navedeni u Prilogu 3 ovoga pravilnika.

Članak 58.

Antibiotici, kokcidiostatici, lijekovi, stimulatori rasta i sve druge tvari kojima se potiče rast ili proizvodnja ne smiju se rabiti u hranidbi životinja u sustavu ekološke proizvodnje.

Članak 59.

Hranidba mladih sisavaca mora se temeljiti na prirodnom mlijeku, po mogućnosti majčinom mlijeku. Tijekom prvih sati života sisavci moraju dobivat kolostrum.

Svi sisavci moraju se hraniti prirodnim mlijekom, minimalno razdoblje hranjenja ovsu o vrsti koje za goveda (uključujući bivole i bizone) i kopitare iznosi 3 mjeseca, za ovce i koze 45 dana, a za svinje 40 dana.

Članak 60.

Zamjena za mlijeko (isključivo bez antibiotika) dopuštena je samo u liječenju i u akutnim slučajevima uz dopuštenje nadzorne stanice.

7. Zdravstvena zaštita životinja

Članak 61.

Preventivnu zdravstvenu zaštitu treba provoditi pravilnom hranidbom, smještajem, korištenjem alternativnih metoda, važećim propisanim cijepljenjem protiv zaraznih i parazitarne bolesti, općom higijenom, dezinfekcijom staja i stajske opreme.

U liječenju treba što je moguće više primjenjivati prirodne metode, lijekove biljnog, životinjskog i mineralnog podrijetla, a preventivno fizikalno-mehaničke metode.

Članak 62.

Ako se životinje liječe lijekovima, potrebna je suglasnost veterinarske službe.

Klasično liječenje treba ograničiti na iznimne slučajeve, a po mogućnosti valja ga izvoditi prirodnim (fizioterapija i homeopatija), odgovarajućim postupcima i lijekovima.

Članak 63.

Sve liječene životinje na proizvodnoj jedinici u ekološkoj proizvodnji moraju biti obilježene i zavedene u posebnu knjigu za vođenje evidencije veterinarskih zahvata i to individualno u slučaju velikih životinja; individualno ili grupno u slučaju peradi malih životinja.

Veterinar koji je obavio liječenje mora upisati liječenu životinju u ambulantni protokol. U opisu liječenja potrebno je precizno opisati dijagnozu bolesti, metode liječenja, vrstu i količinu upotrebljenog lijeka i razdoblje liječenja.

Podaci iz stavka 1. i 2. ovoga članka moraju se podastrijeti nadzornoj stanici prije nego što se stoka ili stočni proizvodi plasiraju na tržište kao ekološki.

Preventivna uporaba lijekova ograničena je i može biti dopuštena samo za cijepljenje ili ako je takav tretman potreban radi osiguranja dobrobiti životinje, a nema nikakve druge opravdane mogućnosti liječenja.

Cjepiva se daju samo kada su bolesti poznate ili se očekuje da će biti problema u području u kojem se nalazi gospodarstvo, sukladno Zakonu o veterinarstvu.

Članak 65.

Kada se primjenjuje konvencionalna medicina, razdoblje karence lijekova treba biti barem dvostruko dulje od razdoblja koje propisuje proizvođač lijekova, a u slučaju kada to razdoblje nije propisano ono mora biti sukladno odredbama Zakona o veterinarskim lijekovima i veterinarsko-medicinskim proizvodima.

Članak 66.

O primjeni kemoterapije i antibiotika treba voditi zapise, koji moraju biti na raspolaganju nadzornoj stanici. Nije dopuštena upotreba živih vakcina koja su rezultat genetskog inženjeringa.

Članak 68.

U preventivi nije dopuštena upotreba sljedećih lijekova i sredstava:

- antibiotici, sulfonamidi, analeptici, sedativi, hormoni, kokcidostatici, antihelmintici, akaricidi (insekticidi), biostimulatori, sintetski roboransi, antioksidansi, različiti drugi kemoterapeutici i kemijska sredstva.

Strogo je zabranjena upotreba sljedećih lijekova:

- chloramphenicol, ivermectin, hexachlorcyclohexan i derivati za suzbijanje insekata, supstancije proizvedene metodama genetičkog inženjeringa (npr. bovines somatropin) sedativi i beta-blokeri.

Članak 69.

Iznimno od odredbe članka 68., primjena navedenih sredstava odobrava se samo ako životinjama prijete patnja, bol, stres ili uginuće.

Uz iznimku cijepljenja, liječenja parazita i bilo kakva obvezna suzbijanja sukladno veterinarskim propisima, kada se životinja ili grupa životinja podvrgne dvama ili najviše trima liječenjima uz pomoć kemijski sintetiziranih alopatskih veterinarskih proizvoda ili antibioticima u jednoj godini (ili više od jednog liječenja ako je njihov životni vijek manji od godine dana), takva stoka ili proizvodi dobiveni njenom preradom, ne smiju se prodavati kao ekološki.

Životinje iz stavka 2. ovog članka moraju proći prijelazno razdoblje sukladno odredbama ovog Pravilnika po odobrenju nadzorne stanice.

Članak 71.

U sprečavanju pojave zaraznih bolesti treba prvenstveno rabiti specifičnu imunoprofilaksu za one bolesti koje se moraju suzbijati prema važećim zakonskim odredbama.

Važna mjera za sprečavanje širenja bolesti jest neškodljivo uklanjanje lešina i pravilan prijevoz.

8. Prijevoz i klanje životinja

Članak 72.

Tijekom prijevoza i klanja životinjama treba osigurati uvjete u kojima će pojava stresa biti najmanja. Pri tome treba uzeti u obzir da se stres pojavljuje ili može biti izazvan :

- utovarom i istovarom,
- miješanjem različitih grupa životinja ili životinja različitog spola,
- opremom za utovar, prijevozom i istovarom te omamljivanjem i klanjem životinja
- pri visokoj temperaturi i visokoj relativnoj vlažnosti,
- ako su životinje gladne ili žedne, te uznemirene,
- ako su okolnosti i događaji tijekom prijevoza ili klanja različiti od onih na koje su životinje bile naviknute na farmi (npr. stelja, socijalne veze).

Utovar i istovar mora se izvoditi uz veliki oprez te bez bilo kakvih električnih pomagala za prisilu životinja. Uporaba alopatskih omamljivača neposredno prije i za vrijeme putovanja je zabranjena.

Članak 73.

Minimalna starost peradi u vrijeme klanja:

- pilići 81 dan
- kopuni 150 dana
- pekinške patke 49 dana
- ženke mošusne patke 70 dana
- mužjaci mošusne patke 84 dana
- divlje patke 92 dana
- biserke (perlinke) 94 dana
- pure i guske za pečenje 140 dana.

Članak 74.

Životinje tijekom prijevoza treba hraniti i pojititi, ovisno o klimatskim uvjetima i trajanju prijevoza. Životinje se tijekom prijevoza trebaju redovito pregledavati.

Prijevozno sredstvo treba biti prikladno za svaku vrstu životinja.

Nesintetizirana kemijska sredstva za umirenje ili stimulanste treba dati prije ili tijekom prijevoza.

Članak 75.

Pri klanju životinja treba biti omamljena prije nego što iskrvari do smrti.

Iznimke se mogu učiniti u skladu s kulturnim navikama.

Klanje životinje bez prethodnog omamljivanja potrebno je obaviti u mirnom okruženju.

Tijekom razdoblja, neposredno prije i za vrijeme klanja, sa stokom se mora postupati na način da se izbjegne bilo kakav stres.

III. PČELARSTVO

Članak 76.

Držanje pčela važna je aktivnost koja pridonosi očuvanju okoliša te unapređenju poljoprivredne i šumarske proizvodnje putem pčelinjeg oprašivanja.

Određivanje pčelarskih proizvoda kao ekološki proizvedenih proizvoda usko je vezano uz tretman košnica, kakvoću okoliša, te također o uvjetima vrcanja, prerade i skladištenja pčelarskih proizvoda.

Članak 77.

Ekološka proizvodnja u pčelarstvu uspostavlja se godinu dana nakon prijelaznog razdoblja. Tijekom toga razdoblja potrebno je u košnicama zamijeniti pčelinji vosak. Novi vosak mora potjecati iz ekološke proizvodnje, u protivnom, u protivnom Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) mora utvrditi nedostatak ekološkog voska na tržištu i dopustiti nabavu konvencionalnog voska.

Članak 79.

Ako pčelar ima više pčelinjaka u istom području, svi moraju udovoljavati uvjetima ovoga Pravilnika da bi ova proizvodnja mogla biti potvrđena kao ekološka.

Samo u iznimnim slučajevima, kada se ne mogu osigurati dostatne količine ekološke hrane za pčele, pčelar može imati pčelinjak koji ne pripada ekološkoj proizvodnji.

U tom slučaju proizvod iz stavka 2. ovoga članka ne može nositi oznaku ekološkog proizvoda.

Članak 80.

Pčelinjaci se osnivaju od podijeljenih zajednica ili tako da se nabave novi rojevi ili košnice od pčelara koji se bave ekološkom proizvodnjom.

Pčelinjaci koji se nalaze u istoj proizvodnoj jedinici, a ne drže se sukladno odredbama ovog Pravilnika mogu se uključiti u ekološku proizvodnju uz prethodno odobrenje nadzorne stanice.

Članak 81.

Prijašnje pčelinje zajednice mogu se uz odobrenje nadzorne stanice prihvatiti za ekološku proizvodnju uz prijelazno razdoblje od jedne godine i uz promijenjeni vosak.

Nadzorna stanica može odobriti obnovu pčelinjaka sa zajednicama koje ne udovoljavaju uvjetima ekološke proizvodnje u slučaju velikog uginuća izazvanog zdravstvenim ili nekim drugim kriznim razlozima.

Članak 82.

U obnovi pčelinjaka može se nabaviti 10 % matica ili rojeva godišnje iz pčelinjaka koji se ne bave ekološkom proizvodnjom.

U tom slučaju matice se moraju staviti u zajednice koje potječu iz ekoloških uvjeta proizvodnje, a rojevi u košnice u kojima su bile zajednice iz ekološke proizvodnje.

Za slučajeve iz stavka 1. i 2. ovog članka nije potrebno prijelazno razdoblje.

Članak 84.

Pri osnivanju pčelinjaka u uvjetima ekološke proizvodnje mora se voditi briga:

- da se osigura dovoljno hrane za pčele i pristup vodi;
- da je pčelinjak postavljen tako da u promjeru 3 km od pčelinjaka nektar i pelud potječe od poljoprivrednog bilja iz ekološke proizvodnje ili od prirodne vegetacije koja nije tretirana kemijskim sredstvima,
- da postoji dovoljna udaljenost od bilo koje proizvodnje koja je izvor onečišćenja okoliša, kao što su npr. gradski centar, industrijska zona, odlagalište otpada, spalionica, autoput i sl.

Uvjeti iz stavka 1. ovog članka ne odnose se na vrijeme kada nema vegetacije ili kada pčelinje zajednice miruju.

Članak 85.

Na kraju proizvodne sezone pčelinje zajednice moraju biti opskrbljene s rezervama meda i peluda u količini koja osigurava njihovo preživljavanje tijekom zime.

Članak 86.

Umjetna prehrana pčelinjih zajednica dopuštena je u uvjetima kada je ona prijeko potrebna za preživljavanje pčela u ekstremnim klimatskim uvjetima, a treba se temeljiti na medu iz ekološke proizvodnje po mogućnosti s iste proizvodne jedinice.

Uz prethodno odobrenje Ministarstva može se za umjetnu prehranu rabiti ekološki proizveden šećerni sirup ili ekološki dobivena šećerna melasa umjesto ekološki proizvedenog meda u slučajevima kada klimatske prilike uvjetuju kristalizaciju meda.

Članak 87.

Pčelar mora voditi podatke o umjetnoj prihrani, i to o:

- vrsti proizvoda koji se koristi,
- datumu davanja toga proizvoda,
- količini proizvoda,
- pčelinjoj zajednici kojima je ona davana.

Članak 88.

Umjetna prihrana može se provoditi samo od zadnjeg uzimanja meda iz košnica do 15 dana prije cvatnje nektarnog bilja.

Članak 89.

Zabranjeno je:

- uništavanje pčela u saću kao način skupljanja meda i drugih pčelinjih proizvoda.
- korištenje kemijskih metoda pri oduzimanju medišta ili saća s medom.
- odvajanje meda iz saća ako se u njemu nalazi leglo.
- rezanje krila matici.

Članak 91.

Dopušteno je:

- pri zamjeni matice ubiti staru maticu.
- uništavanje trutovskog legla samo pri suzbijanju varooze.

Članak 93.

Područje na kojem je postavljen pčelinjak zajedno s brojem pčelinjih zajednica mora biti evidentirano zapisnikom o stručnom nadzoru.

Nadzorna stanica mora biti izvještena o seljenju pčelinjaka. Selidba pčelinjaka mora biti obavljena u vremenskom roku koji određuje nadzorna stanica.

Članak 94.

Potrebno je voditi zapise o svim poslovima oko uzimanja, obrade i čuvanja pčelinjih proizvoda.

Skidanje mednih poklopaca i uzimanje meda mora se zabilježiti u zapisu o proizvodnji.

Članak 95.

Košnica mora biti izrađena od prirodnih materijala bez mogućeg rizika onečišćenja okoliša ili pčelinjeg proizvoda. Iznimno od proizvoda iz stavka 3. članka 96. ovog Pravilnika, u košnicama se smiju koristiti samo prirodni proizvodi poput propolisa, voska ili biljnih ulja. Za zaštitu materijala (okviri, košnice i saća), osobito za zaštitu od nametnika, smiju se koristiti i mikroorganizmi (bakterije, virusi i gljive).

Sprječavanje pojave bolesti u pčelarstvu temelji se na slijedećim pravilima:

- odabiru odgovarajućih otpornih pasmina,
- uporabi određenih procesa koji potiču jaku otpornost na bolesti i prevenciju zaraza, npr: redovito obnavljanje matica, sustavno pregledavanje košnica kako bi se otkrila bilo kakva zdravstvena nepravilnost, kontrola muškog potomstva u košnicama, dezinfekcija materijala i opreme u redovitim vremenskim razmacima, uništavanje zaraženih materijala ili izvora zaraze, redovita obnova pčelinjeg saća i osiguravanje dovoljnih količina peludi i meda u košnicama.

Članak 96.

Bolesne pčelinje zajednice moraju biti odmah liječene, a ako je potrebno i izdvojene na izolirani pčelinjak tijekom liječenja.

Liječenje pčelinjih bolesti treba biti prije svega temeljeno na uporabi fitoterapeutskih i homeopatskih pripravaka i uporabi bioloških suzbijanja i terapija.

U liječenju varooze dopuštena je uporaba organskih kiselina (mravlje, mliječne, octene i oksalne) i biljnih tvari (mentol, timol, kamfor i eukaliptusovo ulje).

Ako je takvo liječenje neučinkovito, mogu se uz suglasnost nadzorne stanice i uz obavezan nadzor veterinaru ili drugih ovlaštenih osoba davati lijekovi (alopatski kemijski sintetizirani medicinski proizvodi).

Članak 97.

Ako se liječenje provodi s alopatski kemijski sintetiziranim proizvodima, tijekom takvog razdoblja, pčelinje zajednice koje se liječe moraju se smjestiti u izolaciju te cjelokupan vosak mora biti zamijenjen voskom koji je proizveden sukladno odredbama ovog Pravilnika.

Prijelazno razdoblje za takve pčelinje zajednice traje jednu godinu. Ovi zahtjevi se ne odnose na proizvode iz stavka 3. članka 96. ovog Pravilnika.

Članak 98.

Zabranjena je uporaba lijekova u preventivne svrhe.

Članak 99.

Sve podatke o liječenju (dijagnoza, lijek aktivna tvar, način liječenja, duljina tretmana, karence i sl.) mora zapisati pčelar, a ako su pčelinje zajednice liječene veterinarskim lijekovima te podatke mora ovjeriti veterinar koji je propisao lijek i/ili proveo liječenje.

Te podatke mora potvrditi nadzorna stanica prije stavljanja meda ili drugih pčelinjih proizvoda u trgovinu.

Članak 100.

U pčelinjaku je dopuštena fizikalna obrada vodenom parom ili direktnim plamenom.

Za čišćenje i dezinfekciju pribora, zgrada i posuđa koji se koriste u pčelarstvu mogu se rabiti:

- kalijev i natrijev sapun,
- voda i vodena para,
- vapneno mlijeko,
- živo vapno,
- natrijev hipoklorit,
- natrijev hidroksid,
- vodikov peroksid,
- limunska, mravlja, octena, mliječna i oksalna kiselina,
- alkohol,
- formaldehid,
- soda bikarbona.

IV. EKOLOŠKA PROIZVODNJA U RIBARSTVU I AKVAKULTURI

1. Opća načela

Članak 101.

Ribarstvo u smislu ovog Pravilnika odnosi se na ulov morske ribe i drugih morskih organizama.

Akvakultura uključuje sve oblike proizvodnje u slatkim, polu slanim (boćatim) i slanim vodama. Akvakultura obuhvaća proizvodnju svih vrsta riba i drugih vodenih-morskih organizama.

2. Prijelazno razdoblje

Članak 102.

Prijelazno razdoblje treba trajati najmanje jedan životni ciklus organizama koji se proizvode.

Uvjeti propisani ovim pravilnikom moraju se potpuno ispuniti tijekom prijelaznog razdoblja

Nadzorna stanica može dopustiti uvođenje u proizvodnju organizama konvencionalnog podrijetla, pod uvjetom da nisu proizvod genetskog inženjeringa.

Članak 103.

Prijelazno razdoblje za proizvodnu jedinicu u ribnjičarstvu traje 2 godine. U tom vremenu treba poštivati pravila ekološke proizvodnje.

3. Morsko ribarstvo

Članak 104.

Morske ribe i drugi morski organizmi ulovljeni u vanjskom ribolovnom moru Republike Hrvatske temeljem Zakona o morskom ribarstvu i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega, drže se ekološkim proizvodom u smislu Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (u daljnjem tekstu: Zakon).

Morske ribe i drugi morski organizmi ulovljeni u unutarnjem ribolovnom moru Republike Hrvatske drže se ekološkim proizvodom u smislu Zakona isključivo ako je područje ulova praćeno sustavnim bioekološkim monitoringom staništa.

Članak 105.

Morske ribe i drugi morski organizmi moraju se odmah nakon ulova hlađenjem ili drugim postupkom šokirati, radi sprječavanja nepoželjnih biokemijskih procesa.

4. Morska akvakultura (marikultura)

Članak 106.

Školjkaši uzgojeni u uzgajalištima drže se ekološkim proizvodom ako je njihov uzgoj temeljen na prirodnom prehrambenom lancu i ako je područje uzgoja praćeno sustavnim bioekološkim monitoringom.

Školjkaši uzgojeni u uzgajalištima u području I. kakvoće mora (sukladno odredbama Pravilnika o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima za izlov, uzgoj, pročišćavanje i stavljanje u promet živih školjaka) drže se ekološkim proizvodom.

Školjkaši uzgojeni u području II. i III. kakvoće mora drže se ekološkim proizvodom nakon što prođu postupak purifikacije ili u području I. kakvoće mora ili u centrima za purifikaciju.

Članak 107.

Morska riba uzgojena u uzgajalištima drži se ekološkim proizvodom ako ispunjava sljedeće uvjete:

1. u postupku mrijesta zabranjena je upotreba hormona za stimuliranje mrijesta;
2. ribom ispravnom u smislu ovog Pravilnika drži se isključivo riba parentalnog stoka (F1 generacija), tj. uvjet je da se roditelji nisu međusobno križali;
3. dopuštene su isključivo preventivne mjere na bazi imunostimulacije (uporaba antibiotika i antimikotika zabranjena je);
4. zabranjena je uporaba hormonskih preparata za ubrazavanje rasta;
5. zabranjena je uporaba genetski modificiranih hraniva;
6. komponente hraniva u uzgoju moraju biti najmanje 70 % težinski iz ekološke proizvodnje i moraju se izvorno dokumentirati;
7. obavezatno je provođenje bioekološkog monitoringa uzgojnih područja.

5. Slatkovodna akvakultura

Članak 108.

Slatkovodne ribe koje su temeljem posebnih propisa ulovljene na ribolovnim područjima koja se nalaze u zakonom zaštićenim dijelovima prirode drže se ekološkim proizvodom u smislu Zakona.

Članak 109.

Minimalni uvjeti za vodu u kojoj se uzgaja slatkovodna riba i/ili drugi vodeni organizmi jesu: neopterećenost ili vrlo mala opterećenost kemikalijama s proizvodnoga gospodarstva (npr. sredstva za zaštitu bilja, mineralna gnojiva). Kisika u vodi za uzgoj ciprinidnih vrsta riba mora biti najmanje 1 mg/l, a za uzgoj salmonidnih vrsta riba najmanje 5 mg/l; vrijednost pH mora biti između 6,0 i 9,0.

Članak 110.

Tehnologija proizvodnje mora biti usklađena s fiziološkim i etološkim potrebama organizama koji se uzgajaju. Organizmima mora biti dopušteno zadovoljavanje osnovnih potreba ponašanja. Tehnologije proizvodnje, napose u svezi s razinom proizvodnje i brzinom rasta, moraju biti usmjerene dobrom zdravlju i dobrobiti organizama. Osobito se mora paziti pri uvođenju introduciranih (unesenih) vrsta riba.

Članak 111.

Osnova za proizvodnju jest održavanje vodenih ekoloških sustava, postignutih u kombinaciji:

- podržavanja i naglašavanja bioloških ciklusa u proizvodnji, uključujući mikroorganizme, biljke i životinje,
- uporabe sastojaka hrane temeljenih na materijalima biološkog podrijetla,
- uporabe širokog raspona metoda kontrole bolesti riba,
- izbjegavanja uporabe umjetnih gnojiva i kemoterapijskih sredstava,
- omogućavanja polikulture gdje je to moguće.

Članak 112.

Nadzorna stanica odredit će standarde koji uzimaju u obzir potrebe ponašanja organizama. To mora uključivati odredbe glede:

- održive proizvodne metode,
- gustoće držanja,
- dovoljno čiste vode,
- zaštite od velikih promjena temperature,
- zaštite od ekstremne izloženosti suncu i sjeni.

Članak 113.

Broj riba potrebno je prilagoditi lokalnim mogućnostima i prirodnim uzgojnim potencijalima.

U ribnjacima su dopuštene sljedeće najveće veličine jata:

Šaran/hektar	3000 – 2500 K1
	600 – 500 K2
Linjak/hektar	5000 – 4000 L1
	2500 – 2000 L2
	1500 – 1200 L3

U miješanom uzgoju navedene vrijednosti potrebno je prilagoditi prema veličini (težini) riba. Naseljenost drugim ribama nije ograničena.

Članak 114.

Nadzorna stanica može dopustiti umjetno produljenje razdoblja svjetla, s obzirom na vrstu i zemljopisne okolnosti. Kad se dnevna svjetlost umjetno produlji, ograničenje danjeg svjetla jest 16 sati na dan.

Članak 115.

Zabranjeno je rabiti spojeve u građevnim materijalima i proizvodnoj opremi (boje, materijali za impregniranje sa sintetičkim/kemijskim sastojcima) koji mogu štetno utjecati na okoliš ili na zdravlje organizama.

Članak 116.

Nadzorna stanica odredit će standarde na osnovi odgovarajućih uvjeta da bi se spriječilo prekomjerno i neodgovarajuće korištenje vode.

Članak 117.

Smještaj proizvodnih jedinica uzet će u obzir održavanje vodenog okruženja i okolnih vodenih i zemljanih ekoloških sustava.

Proizvodna jedinica mora biti na odgovarajućoj udaljenosti od izvora zagađenja i konvencionalne akvakulture. Negativni utjecaj na okoliš od proizvodnje akvakulture bit će minimaliziran.

Članak 118.

Nadzorna će stanica, za svaku proizvodnu jedinicu, odrediti uvjete glede zaštite od zagađenja, uključujući odgovarajuće udaljenosti od izvora zagađenja i konvencionalne akvakulture.

6. Posebni tehnološki uvjeti ekološke proizvodnje riba

Članak 119.

Ribnjake treba po mogućnosti svake godine, između jeseni i proljeća, isušiti zbog dezinfekcije ribnjaka te povećane sigurnosti uzgoja glede mineralizacije organskih tvari koje se u vremenu eksploatacije nakupljaju na dnu ribnjaka.

Članak 120.

Zbog sprječavanja utjecaja na vodene životinjske prostore koji su povezani s ribnjakom, potrebno je do početka korištenja (ožujak-travanj) ribnjak ponovno napuniti vodom.

Članak 121.

Pravne i fizičke osobe koje se bave slatkovodnom akvakulturom dužne su u ribnjaku očuvati strukturu biotopa tako da najmanje 20 % obalnog pojasa, u širini od najmanje 1,5 m, ostane obraslo trstikom.

Vodeno bilje sa štetnim utjecajem na uzgoj smije se odstranjivati samo biološkim i mehaničkim mjerama (ne kemijski).

Nasipe ribnjaka treba kositi jednom godišnje. Zbog zaštite faune kosidbu treba obaviti poslije prvog (1.) rujna.

Članak 122.

Kakvoća vode, odnosno vodotokova, mora se održavati tijekom uzgoja. Dotok i otjecanje vode moraju biti približno jednaki.

Članak 123.

Uzgoj, prijevoz, izlov, ubijanje te sve ostale mjere moraju se provoditi tako, da se životinje ne izlažu nepotrebnim opterećenjima ili stresu, odnosno, da su zaštićene od mučenja.

Članak 124.

Od početka uzgoja treba naseliti više vrsta riba da bi se osiguralo svestranije korištenje primarne proizvodnje (polikultura).

Zbog opstanka i poticanja životnih skupina u prirodnim vodotocima treba uzgajati prvenstveno domaću autohtonu faunu i floru.

Uzgoj neće uključivati metode koje čine sustav proizvodnje ovisnim o visokoj tehnologiji i intenzivnim metodama uzgoja.

Članak 125.

Tehnologiju uzgoja treba prilagoditi uvjetima prirodnog mrijesta riba. Nadzorna stanica može dopustiti korištenje tehnologije koja ne podrazumijeva prirodni mrijest riba.

Nije dopušteno uzgajati triploidne organizme i vrste ili pasmine dobivene genetskim inženjeringom, a ni rabiti ikru, mlađ i ribe iz genetskog inženjeringa.

Gustoću nasada ribe potrebno je prilagoditi ekološkim mogućnostima odnosno kapacitetima objekata za uzgoj.

Članak 126.

Ribu za nasad treba osigurati iz ekoloških ribnjaka. U iznimnim slučajevima, u suradnji s nadzornom stanicom, moguć je nasad mlađa iz konvencionalnih ribnjaka uz uvjet da je riba na kraju proizvodnje najmanje 2/3 životne dobi boravila u ekološkim ribnjacima, pa se tada može nazvati ekološkim proizvodom.

Članak 127.

Nije dopuštena upotreba hormona pri razmnožavanju, odnosno, uzgoju matičnih riba.

Matične ribe trebaju potjecati iz priznatih ekoloških ribnjaka.

Dopušten je uzgoj i odlaganje ikre matičnih riba u grijanim mrijestilištima za toplovodne ribe (grijanje po mogućnosti sunčanom energijom).

U klimatski nepogodnim krajevima i godinama dopušteno je i umjetno kontrolirano mriještenje i kontrolirano razmnožavanje te umjetno hranjenje.

Članak 128.

Za gnojidbu ribnjaka dopuštena je isključivo uporaba organskih gnojiva (stajnjak, sijeno, trava) koja potječu iz ekološke proizvodnje.

Za gnojidbu ribnjaka dopuštena je uporaba kalcijeva karbonata.

Zabranjena je uporaba sintetičkih krmiva ili krmiva koja potječu ili sadrže dijelove iz proizvodnje dobivene uzgojem genetski izmijenjenih organizama.

7. Zdravstvena zaštita riba

Članak 129.

Vlasnik ribnjaka, pravna ili fizička osoba, mora se osobito pozorno brinuti o higijeni i zdravlju riba. Nakon prvih znakova bolesti riba treba pozvati veterinaru i stručnjaka za ribnjičarstvo.

Nakon uporabe lijekova koje propisuje veterinar potrebno je, prije prodaje riba, udvostručiti propisano vrijeme čekanja za konzumaciju (karence).

Sredstva za čišćenje, dezinfekciju i lijekovi koji se rabe u ribnjaku moraju izgubiti svoju učinkovitost još za vrijeme uzgoja.

8. Ishrana riba

Članak 130.

Ishrana ribe u akvakulturi mora biti uravnotežena sukladno nutricionističkim potrebama organizama. Ishrana treba biti dostupna organizmima na način koji omogućava prirodna ponašanja pri hranjenju, s minimalnim gubitkom hrane u okolišu.

9. Zdravlje i dobrobit

Članak 131.

Tehnologija uzgoja mora biti usmjerena na postizanje visoke razine otpornosti protiv bolesti i prevencije infekcija. Sve tehnologije, posebno glede razine proizvodnje i brzine rasta, moraju biti usmjerene dobrom zdravlju i dobrobiti organizama.

Tehnologija uzgoja treba isključiti mogućnost pojave bolesti riba pri promjeni uvjeta proizvodnje. Kada je liječenje prijeko potrebno, treba dati prednost prirodnim metodama i lijekovima.

Dobrobit organizama glavna je pri izboru načina liječenja bolesti. Liječenje bolesti treba se provoditi tako da se minimaliziraju negativni utjecaji na okoliš.

Lijekovi kemijskog podrijetla mogu se rabiti samo ako nema niti jedne opravdane alternative, i/ili ako su zahtijevani posebnim propisom.

Članak 132.

Uporaba sintetičkih hormona i sintetičkih poticatelja rasta nije dopuštena.

Članak 133.

U zapisima o proizvodnji vode se bilješke o pojavi bolesti. Bilješke će uključivati:

- identifikaciju organizama,
- detalje o tretmanu i njegovu trajanju
- nazive korištenih lijekova.

10. Prijevoz

Članak 134.

Sredstvo prijevoza treba biti odgovarajuće za pojedine vrste s obzirom na kvalitetu vode, temperaturu, kisik itd. Prijevozna udaljenosti i učestalost trebaju biti minimalizirane.

Prijevoz živih riba i drugih vodenih organizama treba se učiniti s najvećom mogućom pažnjom, a ribe i drugi vodeni organizmi trebaju se redovno nadgledati tijekom prijevoza.

Prijevoz ne smije uzrokovati nepotreban stres ili fizičke ozljede životinjama.

Prijevozna oprema i/ili materijali ne smiju sadržavati toksične tvari i imati potencijalne toksične efekte.

Članak 135.

Nadzorna stanica odredit će odgovarajuće zahtjeve za prijevoz glede:

- kvalitete vode, uključujući temperaturu, sadržaj kisika,
- količine vode,
- gustoće životinja,
- udaljenosti/vremena,
- mjera opreznosti glede bijega.

Članak 136.

Kemijski sintetizirana sredstva za umirenje ili stimulanti neće se davati životinjama prije niti tijekom prijevoza.

Osoba zadužena za prijevoz ujedno je odgovorna i za dobrobit životinja.

11. Klanje

Članak 137.

Stres povezan s procesom klanja treba biti minimaliziran.

Organizmi moraju biti u nesvjesnom stanju prije nego što iskrvare do smrti. Oprema korištena za omamljivanje mora biti u dobrom stanju za rad i utjecati na duboko položene dijelove mozga jednim brzim i jakim udarcem. Potrebno je redovito provoditi nadzor pravilnog djelovanja te opreme. Opremu koja se koristi uz uporabu plina ili struje potrebno je stalno nadzirati.

Nadzorna stanica specificirat će zahtjeve klanica temeljene na lokalnim vrstama i kulturnim običajima, a to će uključivati:

- oporavak od prijevoza,
- vremenski razmak između onesvješćivanja i iskrvarenja,
- tip i kvalitetu opreme,
- kontakt između živih i zaklanih organizama.

Članak 138.

Vlasnici ribnjaka moraju, zbog ekološke odgovornosti, voditi brigu da svojom djelatnošću štite uzgoj domaćih, autohtonih vrsta riba (proizvedene strane, alohtone ribe treba izdvojiti i ne prodavati žive).

Članak 139.

Pri preradi treba paziti da od usmrćenja pa nadalje postoji tzv. hladeni lanac, koji ne smije biti prekinut.

Sastojci u preradi u načelu trebaju biti iz ekološke proizvodnje.

PRILOG 1.

KRMIVA BILJNOG PODRIJETLA U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI

Žitarice, zrno, njihovi proizvodi i nusproizvodi	zob (cijelo, lomljeno i mljeveno (stočno brašno) zrno, ljuske i mekinje
	riža (cijelo i slomljeno zrno, mekinje i prešane klice)
	proso (cijelo zrno),
	raž (cijelo i mljeveno zrno, mekinje i krma),
	sijerak,
	pšenica (cijelo i mljeveno zrno, mekinje, gluten i klice),
	pir
	tritikale
	kukuruz (cijelo i mljeveno zrno, mekinje, klice i gluten),
	slad
	pivarski trop
Sjeme i plodovi uljarica, njihovi proizvodi i nusproizvodi	sjeme repice, prešano i ljušteno
	soja (cijelo, prženo, prešano i ljušteno zrno)
	suncokret (cijelo i prešano sjeme),
	pamuk (cijelo i prešano sjeme)
	lan (cijelo i prešano sjeme)
	sezam (cijelo i prešano sjeme)
	prešane palmine koštice
	stočna repa (prešano i ljušteno sjeme)
	prešano sjeme bundeve
	meso maslina (dobiveno fizikalnom ekstrakcijom maslina)

Sjeme leguminoza, njihovi proizvodi i nusproizvodi	slanutak
	sjeme običnog grahora (toplinski obrađeno)
	grašak (cijelo i mljeveno zrno i mekinje)
	bob
	grahorica
	lupina
Gomolji, njihovi proizvodi i nusproizvodi	meso šećerne repe
	sušena repa
	krumpir
	slatki krumpir
	manioka
	meso krumpira (nusproizvod kod ekstrakcije krumpirova škroba)
	krumpirov škrob
	protein krumpira
	tapioka
Ostalo sjeme i plodovi, njihovi proizvodi i nusproizvodi	mahunu rogača
	meso citrusa
	jabučni ocat
	meso rajčice
	meso grožđa
Krma i voluminozna stočna hrana	lucerna
	lucernino brašno
	djetelina
	djetelinsko brašno
	trava (dobivena od krmih kultura)
	ravno brašno
	sijeno
	silaža
	slama
	korjenasto povrće

Ostale biljke, njihovi proizvodi i nusproizvodi	melasa kao spojni agent u mješavinama brašna od morskih trava (dobivena sušenjem, gnječenjem i pranjem radi smanjenja sadržaja joda)
	prašci i ekstrakti biljaka
	ekstrakti biljnih proteina (samo za mlade životinje)
	začini
	trave

PRILOG 2.

KRMIVA MINERALNOG PODRIJETLA U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI

A. MINERALI

Natrij	nerafinirana morska sol
	krupni agregati soli
	natrijev sulfat
	natrijev karbonat
	natrijev bikarbonat
	natrijev klorid
Kalcij	litotamnij i maerl
	školjke vodenih životinja (uključujući i kosti sipe)
	kalcij karbonat
	kalcijev laktat
	kalcijev glukonat
Fosfor	dikalcijev fosfatni percipitat
	defluorizirani dikalcij fosfat
	defluorizirani mokolacij fosfat
Magnezij	anhidrirani magnezij
	magnezijev sulfat
	magnezijev klorid
	magnezijev karbonat
Sumpor	natrijev sulfat

B. KRMNI ADITIVI (MIKROELEMENTI)

koji se mogu koristiti u pripremi ili preradi hrane za životinje

E1 željezo	željezo (II) karbonat
	željezo (II) sulfatni monohidrat
	željezo (III) oksid
E2 jod	kalcijev jodat, anhidrid
	kalcijev jodat, heksahidrid
	natrijev jodid
E3 kobalt	kobalt (II) sulfatni monohidrat i/ili heptahidrat
	osnovni kobalt (II) karbonat, monohidrat
E4 bakar	bakar (II) oksid
	osnovni bakar (II) karbonat, monohidrat
	bakar (II) sulfat, pentahidrat
E5 mangan	mangan (II) karbonat
	mangan oksid i manganov oksid
	mangan (II) sulfat, mono i/ili tetrahidrat
E6 cink	cink karbonat
	cink oksid
	cink sulfat mono i/ili heptahidrat
E7 molibden	amonij molibdat, natrij molibdat
E8 selen	natrij selenat
	natrij selenit

PRILOG 3.

ENZIMI, MIKROORGANIZMI I OSTALI ADITIVI

Enzimi 3-fitaza	- priprema 3-fitaze proizvedene od <i>Aspergillus niger</i> , koja ima minimalnu aktivnost fitaze od 5000 FTU/g za krute i tekuće pripravke
Mikroorganizmi Bacillus cereus var. toyoi <i>Bacillus licheniformis/Bacillus subtilis</i>	- pripravak <i>Bacillus cereus var. toyoi</i> , koji sadrži minimalno 10 ¹⁰ CFU/g dodataka - mješavina <i>Bacillus licheniformis</i> i <i>Bacillus subtilis</i> koja sadrži 3'2 ¢ 10 ⁹ CFU/g dodataka (1,6 ¢ 10 ⁹ CFU/g od svake bakterije)
Vezivna sredstva, koagulanti i antikoagulanti E 551b E 551c E 553 E 558 E 559 E 561 E 599	- koloidalna silicijeva kisleina - Kieselgur (silicijev prah) - sepiolit - bentonit - kaolinit - kaolinitna glina - vermikulit - perlit
Pomoćna sredstva u preradi krmiva	- morska sol, krupni agragati soli, enzimi, kvasci, surutka, šećer, meso šećerne repe, brašno žitarica, melasa i bakterije mliječno-kiselog i octeno-kiselog vrenja, propionske i mravlje kiseline; - ako vremenski uvjeti ne omogućuju adekvatnu fermentaciju, nadzorna stanica može dopustiti uporabu mliječne, mravlje, propionske i octene kiseline u proizvodnji silaže.

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

NN 129/09, 28.10.2009.

3177

Na temelju članka 12. stavka 2. i članka 19. stavka 3. Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, broj 12/01, 14/01 i 79/07), ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje prerada, pakiranje, prijevoz i skladištenje ekoloških proizvoda.

II. OPĆA PRAVILA PROIZVODNJE PRERAĐENE HRANE

Članak 2.

1) Proizvodnja prerađene ekološke hrane provodi se odvojeno u vremenu ili prostoru od hrane koja nije ekološka.

2) Na sastav ekološki prerađene hrane primjenjuju se sljedeći uvjeti:

a) proizvod se proizvodi uglavnom od sastojaka poljoprivrednog podrijetla, a pri utvrđivanju istih, dodana voda i kuhinjska sol neće se uzimati u obzir;

b) aditivi, voda, sol, pomoćne tvari, poboljšivači arome, mikroorganizmi i enzimi, minerali, elementi u tragovima, vitamini kao i aminokiseline i ostale hranjive tvari se mogu koristiti za posebne prehrambene potrebe ukoliko su navedeni u Prilogu I. ovoga Pravilnika;

c) poljoprivredni sastojci iz proizvodnje koja nije ekološka mogu se koristiti samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji u skladu s Prilozima I. i II. ovoga Pravilnika;

d) ekološki sastojak ne smije istovremeno biti prisutan u proizvodu zajedno sa sastojkom iste vrste iz konvencionalne proizvodnje ili proizvodnje u prijelaznom razdoblju;

e) hrana proizvedena iz sastojaka u prijelaznom razdoblju mora sadržavati samo jedan sastojak poljoprivrednog podrijetla.

3) Ne smiju se koristiti tvari i postupci koji ponovno uspostavljaju svojstva izgubljena u preradi i skladištenju ekološke hrane, a ispravljaju posljedice nemara u preradi tih proizvoda ili mogu na drugi način dovesti u sumnju ekološku prirodu proizvoda.

Članak 3.

OPĆA PRAVILA ZA PROIZVODNJU EKOLOŠKIH KVASACA

1) Za proizvodnju ekoloških kvasaca koriste se samo ekološki proizvedeni supstrati. Ostali proizvodi i tvari mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji u skladu s Prilozima I. i II. ovoga Pravilnika. Ekološki kvasci ne smiju biti prisutni u ekološkoj hrani ili hrani za životinje zajedno s konvencionalnim kvascima.

2) U slučaju nedostatka ekstrakta kvasca koji nije ekološki ili autolizata za proizvodnju ekoloških kvasaca dozvoljeno je dodavanje 5% autolizata ili ekstrakta kvasca koji nije ekološki. Povjerenstvo za odobrenje uporabe pojedinih sastojaka u preradi ekoloških proizvoda (u daljnjem tekstu:

Povjerenstvo) će procjenjivati dostupnost autolizata ili ekstrakta kvasca do 31. prosinca 2013. godine.

III. POSEBNA PRAVILA PROIZVODNJE PRERAĐENE HRANE

Članak 4.

PRAVILA ZA PROIZVODNJU PRERAĐENE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

- 1) Aditivi, pomoćne tvari u preradi i druge tvari i sastojci koji se koristi za preradu hrane ili hrane za životinje i svi primjenjivi postupci prerade, kao što je dimljenje, moraju biti u skladu s načelima dobre proizvođačke prakse.
- 2) Proizvođači koji proizvode prerađenu hranu i hranu za životinje moraju ustanoviti i ažurirati primjerene postupke koji se temelje na sustavnom utvrđivanju kritičnih faza prerade.
- 3) Primjena postupaka iz stavka 2. ovoga članka mora u svakom trenutku jamčiti da su proizvedeni prerađeni proizvodi sukladni pravilima ekološke proizvodnje.
- 4) Proizvođači moraju primjenjivati postupke iz stavka 2. ovoga članka te su obvezni:
 - a) poduzimati mjere predostrožnosti kako bi izbjegli opasnost kontaminacije nedozvoljenim tvarima ili proizvodima;
 - b) provoditi odgovarajuće mjere čišćenja, pratiti njihovu učinkovitost i evidentirati te radnje;
 - c) jamčiti da se proizvodi koji nisu ekološki ne stavljaju u promet s oznakom ekološkog proizvoda.
- 5) Pored odredbi iz stavka 2. i 4. ovoga članka u slučaju kada se u istoj proizvodnoj jedinici pripremaju ili čuvaju proizvodi koji nisu ekološki proizvedeni, proizvođač je obvezan:
 - a) postupke obrade i prerade izvoditi neprekidno dok se ne obradi cijela serija, prostorno ili vremenski odvojeno od sličnih postupaka, koji se obavljaju na proizvodima koji nisu ekološki;
 - b) čuvati ekološke proizvode prije i nakon obrade i prerade, prostorno ili vremenski odvojene od proizvoda koji nisu ekološki;
 - c) obavijestiti o tome nadzornu tijelo i držati na raspolaganju zapise o svim postupcima i prerađenim količinama;
 - d) poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala identifikacija serija i izbjeglo miješanje ili zamjena s proizvodima koji nisu ekološki;
 - e) izvoditi postupke obrade i prerade na ekološkim proizvodima samo nakon odgovarajućeg čišćenja proizvodne opreme.

Članak 5.

KORIŠTENJE NEKIH PROIZVODA I TVARI U PRERADI HRANE

- 1) U preradi ekološke hrane s izuzetkom vina, mogu se koristiti samo sljedeće tvari:
 - a) tvari navedene u Prilogu I. ovoga Pravilnika;
 - b) pripravci mikroorganizama i enzima koji se koriste u preradi hrane, međutim enzimi koji se koriste za prehranu ljudi moraju biti navedeni u Prilogu I. ovoga Pravilnika;
 - c) tvari i proizvodi definirani člankom 2. točkom a1. i a2. Pravilnika o aromama (NN br. 53/08);

d) boje za žigove na mesu i kori jaja sukladno člancima 25. i 26. Pravilnika o prehranbenim aditivima (NN br. 81/08);

e) pitka voda i sol (s natrijevim kloridom ili kalijevim kloridom kao temeljnim sastojcima) koji se općenito primjenjuju u preradi hrane;

f) minerali (uključujući elemente u tragovima), vitamini, aminokiseline i hranjive tvari, dozvoljene samo ukoliko je njihova primjena dopuštena propisima za hranu u koju su dodani.

2) Za potrebe izračuna 95% masenog udjela sastojaka poljoprivrednog podrijetla, uzimaju se aditivi navedeni u Prilogu I. ovoga Pravilnika, označeni zvjezdicom u stupcu sa oznakom aditiva a izračunavaju se kao sastojci poljoprivrednog podrijetla.

3) Kvasci i proizvodi od kvasaca ne izračunavaju se u sastav poljoprivrednog podrijetla do 31. prosinca 2013. godine.

4) Za tradicionalne dekorativne boje kore kuhanih jaja, proizvedenih za tržište s obzirom na razdoblje godine u kojem se upotrebljava, Povjerenstvo može za navedeno razdoblje odobriti korištenje prirodnih boja i premazivanje prirodnim tvarima. Odobrenje obuhvaća sintetičke oblike željeznog oksida i željeznih hidroksida do 31. prosinca 2013. godine.

5) Pripravci i tvari iz stavka 1. ovoga članka i tvari koje nisu označene zvjezdicom u stupcu Priloga I. ovoga Pravilnika sa oznakom aditiva ne ulaze u izračun sastojaka poljoprivrednog podrijetla.

6) Tvari navedene u Prilogu I. ovoga Pravilnika dozvoljeno je koristiti u proizvodnji, pripremanju i oblikovanju kvasaca.

Članak 6.

1) U preradi ekološke hrane mogu se koristiti poljoprivredni sastojci koji nisu ekološki ukoliko su navedeni u Prilogu II. ovoga Pravilnika.

2) Za sastojak poljoprivrednog podrijetla koji nije obuhvaćen u Prilogu II. ovog Pravilnika proizvođač treba dobiti dozvolu za korištenje od Povjerenstva, te dostaviti potrebne dokaze koji ukazuju da sastojak nije proizveden u dostatnoj količini u Republici Hrvatskoj sukladno pravilima ekološke proizvodnje.

3) Temeljem dostavljenih dokaza Povjerenstvo može privremeno dozvoliti korištenje u razdoblju od najviše 12 mjeseci.

4) Povjerenstvo može produljiti dozvolu iz stavka 2. ovog članka najviše tri puta, svaki put po 12 mjeseci.

Članak 7.

PROIZVODNJA VINA

1) Postupci i mjere koje se poduzimaju u preradi grožđa i proizvodnji vina moraju, uz primjenu odredbi Zakona o vinu, biti usmjereni k sljedećim ciljevima:

– proizvodnja vina dopuštena je samo od grožđa iz ekološkog uzgoja

– dopuštena je dodatna kupovina grožđa, mošta ili vina iz ekološke proizvodnje i prerade (uz odobrenje nadzorne stanice)

– organske sporedne proizvode (komina, kvasci, talog) iz proizvodnje i prerade mora se vratiti na proizvodnu jedinicu kao organsko gnojivo

– postupak proizvodnje i prerade mora biti tako organiziran da se pri nadzoru može dokazati da su sve faze provedene sukladno ekološkim propisima.

2) U ekološkoj proizvodnji i preradi vina i groždanog mošta dopušteni su sljedeći postupci i sredstva:

– toplinski (do 40°C) i postupci hlađenja

– centrifugiranje i filtriranje

– prozračivanje

– otkiseljavanje: bakterije mliječno-kiselog vrenja, kalijev i kalcijev karbonat, tartarat

– bistenje: bentonit, kremična kiselina (silicijev dioksid) kao koloidna otopina ili gel, želatina, riblji mjehur, bjelanjak, kazein

– sumporasta kiselina i kalijev metabisulfit (najviše dopuštena količina sumporaste kiseline jest 2/3 od količine koja je dopuštena Zakonom o vinu)

– kvasci

– inertni plinovi: ugljični dioksid dobiven iz ugljične kiseline dušik.

3) Zabranjena je uporaba sljedećih postupaka i sredstava:

– upotreba genetički izmijenjenih organizama

– kratko zagrijavanje na temperature više od 40°C

– pomagala za filtre (filtrirne slojnice koje sadrže azbest)

– kalijev ferocijanid (žutokrvena sol)

– sorbinska kiselina

– srebrni klorid

– bakreni sulfat

– kalijev bitartarat

– polivinil polipirrolidon (PVPP)

– posuđe od simalena, PVC-a i drugih materijala koji su izrađeni s pomoću tekućih omekšivača.

– zabranjena su sva sredstva za čišćenje, koja sadrže klor, tenzide i fosfate.

4) Odredbe stavka 1., 2. i 3. ovoga članka odnose se i na proizvodnju voćnih vina i octa.

IV. PRIKUPLJANJE, PAKIRANJE, PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE PROIZVODA

Članak 8.

PRIKUPLJANJE EKOLOŠKIH PROIZVODA I PRIJEVOZ DO PROIZVODNIH OBJEKATA

Proizvođači mogu obavljati istovremeno prikupljanje ekoloških proizvoda i proizvoda koji nisu ekološki samo uz odgovarajuće mjere za sprečavanje svakog mogućeg miješanja ili zamjene s proizvodima koji nisu ekološki radi osiguravanja identifikacije ekoloških proizvoda. Proizvođač

mora čuvati evidenciju o danima, satima i količini prikupljenog, te datumu i vremenu primitka proizvoda, dostupnu nadzornom tijelu.

Članak 9.

PAKIRANJE I PRIJEVOZ PROIZVODA DRUGIM PROIZVOĐAČIMA ILI OBJEKTIMA

1) Proizvođači moraju osigurati da se ekološki proizvodi prevezu u druge objekte, uključujući trgovce na veliko i malo, samo u primjerenoj ambalaži, kontejnerima ili vozilima zatvorenim na način da se ne može izvršiti zamjena sadržaja bez krivotvorenja ili oštećenja žiga i oznake, ne dovodeći u pitanje sve druge oznake određene posebnim propisima, na kojima je navedeno:

a) naziv i adresa proizvođača i vlasnika ili prodavatelja proizvoda ukoliko se razlikuje od naziva i adrese proizvođača;

b) naziv proizvoda ili hrane za životinje s oznakom ekološkog proizvoda;

c) naziv i/ili šifru ovlaštenog nadzornog tijela koje nadzire proizvođača;

d) prema potrebi, identifikacijska oznaka serije prema sustavu označavanja, koji omogućava povezivanje serije s evidencijama proizvođača.

2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka također se mogu predložiti na popratnom dokumentu, ukoliko se takav dokument može povezati s ambalažom, kontejnerom ili prijevoznim sredstvom proizvoda. Ovaj prateći dokument mora sadržavati informacije o dobavljaču i/ili prijevozniku.

3) Zatvaranje ambalaže, kontejnera ili vozila nije potrebno ukoliko:

a) je izravan prijevoz između dva proizvođača u ekološkoj proizvodnji,

b) ukoliko su proizvodi popraćeni dokumentom s podacima iz stavka 1. ovoga članka,

c) proizvođači (pošiljatelji i primatelji) moraju držati evidenciju o prijevozu dostupnu nadzornom tijelu.

Članak 10.

Posebna pravila za prijevoz hrane za životinje u druge objekte za proizvodnju/prerađu ili skladištenje

1) Prilikom prijevoza hrane za životinje u druge objekte za proizvodnju, prerađu ili skladištenje, proizvođači moraju osigurati fizičku odvojenost ekološki uzgojene hrane za životinje od hrane za životinje u prijelaznom razdoblju i hrane za životinje koja nije ekološka.

2) Vozila i/ili kontejneri koji prevoze proizvode koji nisu ekološki koriste se za prijevoz ekoloških proizvoda pod uvjetom da:

a) prije početka prijevoza ekoloških proizvoda, proizvođači moraju osigurati mjere čišćenja te provjeriti njihovu učinkovitost i evidentirati takve radnje;

b) su provedene sve primjerene mjere, ovisno o procjeni rizika. Proizvođači moraju jamčiti da se proizvodi koji nisu ekološki ne stavlja u promet s oznakom koja upućuje na ekološki proizvod;

c) proizvođač mora držati evidenciju o provedenim radnjama prijevoza dostupnu nadzornom tijelu;

d) prijevoz gotove ekološke hrane za životinje se mora odvojiti fizički ili vremenski od prijevoza drugih gotovih proizvoda;

e) tijekom prijevoza se mora evidentirati početna količina proizvoda i svaka pojedinačna isporučena količina tijekom isporuke.

Članak 11.

PRIJEM PROIZVODA OD DRUGIH OBJEKATA I DRUGIH PROIZVOĐAČA

Po primitku ekološkog proizvoda, proizvođač mora provjeriti zatvaranje ambalaže ili kontejnera ukoliko se to zahtijeva i postojanje oznaka iz članka 9. ovoga Pravilnika. Proizvođač mora unakrsno provjeriti podatke na natpisu u odnosu na podatke na popratnim dokumentima. Rezultat ovih provjera mora se navesti u evidenciji.

Članak 12.

POSEBNA PRAVILA ZA PRIJEM UVOZNIH PROIZVODA

1) Ekološki proizvodi se uvoze u odgovarajućoj ambalaži ili kontejnerima, zatvorenim na način da se spriječi zamjena sadržaja, koji nose podatke o izvozniku i svim drugim oznakama i brojevima koji služe za identifikaciju serije.

2) Po primitku ekološkog proizvoda, prvi primatelj mora provjeriti zatvorenost ambalaže ili kontejnera te također mora provjeriti da se potvrđnica (certifikat) odnosi na proizvod u pošiljci. Rezultat ove provjere se navodi u evidenciji.

Članak 13.

SKLADIŠTENJE PROIZVODA

1) Kod skladištenja proizvoda, skladišni prostor treba biti uređen na način da se osigura identifikacija serija i izbjegne svako miješanje ili kontaminacija proizvodima i/ili tvarima koji nisu sukladni pravilima ekološke proizvodnje. Ekološki proizvodi moraju u svakom trenutku biti jasno prepoznatljivi.

2) Na proizvodnoj jedinici ekološkog uzgoja bilja i stoke se zabranjuje skladištenje proizvoda, osim onih dozvoljenih ovim Pravilnikom.

3) Skladištenje alopatskih veterinarskih lijekova i antibiotika je dozvoljeno na poljoprivrednim gospodarstvima pod uvjetom da su propisani od strane veterinarara i uskladišteni na mjestu pod nadzorom te upisani u evidenciju stoke koju vodi proizvođač u ekološkoj proizvodnji.

4) Kada proizvođači rukuju s ekološkim proizvodima u skladišnim objektima u kojima su smješteni i drugi poljoprivredni proizvodi obvezni su poduzeti sljedeće:

a) ekološke proizvode moraju držati odvojeno od drugih poljoprivrednih proizvoda i/ili hrane;

b) mjere kako bi se osigurala identifikacija pošiljaka i izbjeglo miješanje ili zamjena s proizvodima koji nisu ekološki;

c) prije skladištenje ekoloških proizvoda obaviti odgovarajuće mjere čišćenja, učinkovitost kojih je provjerena, proizvođači moraju o tome voditi evidenciju.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Prilozi I. i II. tiskani su uz ovaj Pravilnik i njegov su sastavni dio.

Članak 15.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o preradi u ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine« br. 13/02 i 8/08).

Članak 16.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: NP 011-02/09-01/262

Urbroj: 525-12-1-0458/09-1

Zagreb, 19. listopada 2009.

Ministar
Petar Čobanković, v.
r.

PRILOG I.

Proizvodi i tvari za primjenu u proizvodnji prerađene ekološke hrane, kvasaca i proizvoda iz kvasaca

Prehrambeni aditivi uključujući nosače

Za potrebe izračuna iz članka 5. ovoga Pravilnika, prehrambeni aditivi označeni zvjezdicom u stupcu oznake se računaju kao sastojci poljoprivrednog podrijetla.

Oznaka	Naziv	Priprema prehrambenog proizvoda		Posebni uvjeti
		biljnog podrijetla	životinjskog podrijetla	
E 153	Biljni ugljen		X	Ashy kozji sir Morbier sir
E 160b*	Annatto, Bixin, Norbixin		X	Crveni sir Gloucester Double Gloucester sir Cedar Mimolette sir
E 170	Kalcijev karbonat	X	X	Ne koristi se za bojenje ili obogaćivanje proizvoda kalcijem
E 220 ili E 224	Sumporni ⁴ dioksid Kalijev ⁴ metabisulfit	X	X	U voćnim vinima* bez dodatka šećera (uključujući voćno vino od jabuke i kruške) ili u pićima proizvedenim fermentacijom meda: 50 mg**

				nakon fermentacije: 100 mg**
				*U tom smislu»voćno vino« je vino od svih vrsta voća osim grožđa. **Najviše moguće razine dostupne iz svih izvora, izražene kao SO ₂ u mg/l
E 250 ili E 252	Natrijev nitrit ⁴ Kalijev nitrat ⁴		X X	Za proizvode od mesa: Za E 250: okvirna dodana količina izražena kao NaNO ₂ : 80 mg/kg Za E 252: okvirna dodana količina izražena kao NaNO ₃ : 80 mg/kg Za E 250: najveća dopuštena količina ostatka izražena kao NaNO ₂ : 50 mg/kg Za E 252: najveća dopuštena količina ostatka izražena kao NaNO ₃ : 50 mg/kg
E 270	Mliječna kiselina	X	X	
E 290	Ugljični dioksid	X	X	
E 296	Jabučna kiselina	X		
E 300	Askorbinska kiselina	X	X	Proizvodi od mesa ²
E 301	Natrijev askorbat		X	Proizvodi od mesa ² s dodanim nitratima i nitritima
E 306*	Ekstrakt tokoferola	X	X	Antioksidans za masti i ulja
E 322*	Lecitini	X	X	Mliječni proizvodi ²
E 325	Natrijev laktat		X	Proizvodi koji sadrže mlijeko i proizvodi od mesa
E 330	Limunska kiselina	X		
E 331	Natrijevi citrati		X	
E 333	Kalcijevi citrati	X		
E 334	Vinska kiselina	X		

	(L(+)-)			
E 335	Natrijevi tartrati	X		
E 336	Kalijevi tartrati	X		
E 341 (i)	Monokalcijev fosfat	X		Tvar za povećanje volumena
E 400	Alginska kiselina	X	X	Proizvodi koji sadrže mlijeko ²
E 401	Natrijev alginat	X	X	Proizvodi koji sadrže mlijeko ²
E 402	Kalijev alginat	X	X	Proizvodi koji sadrže mlijeko ²
E 406	Agar	X	X	Proizvodi koji sadrže mlijeko i proizvodi od mesa ²
E 407	Karagenan	X	X	Proizvodi koji sadrže mlijeko ²
E 410*	Guma iz zrna rogača	X	X	
E 412*	Guma guar	X	X	
E 414*	Arapska guma	X	X	
E 415	Guma ksantan	X	X	
E 422	Glicerol	X		Za biljne ekstrakte
E 440 (i) *	Pektin	X	X	Proizvodi koji sadrže mlijeko ²
E 464	Hidroksipropil metilceluloza	X	X	Materijal za enkapsuliranje
E 500	Natrijevi karbonati	X	X	'Dulce de leche' ³ i maslac od kiselog vrhnja i sir od kiselog mlijeka ²
E 501	Kalijevi karbonati	X		
E 503	Amonijeви karbonati	X		
E 504	Magnezijeви	X		

	karbonati			
E 509	Kalcijev klorid		X	Koagulacija mlijeka
E 516	Kalcijev sulfat	X		Nosač
E 524	Natrijev hidroksid	X		Površinsko tretiranje bavarskog peciva 'Laugengebäck'
E 551	Silicijev dioksid	X		Tvar za sprečavanje zgrudnjavanja bilja i začina
E 553b	Talk	X	X	Tvar za posipavanje proizvoda od mesa
E 938	Argon	X	X	
E 939	Helij	X	X	
E 941	Dušik	X	X	
E 948	Kisik	X	X	

Pomoćne tvari u procesu proizvodnje koje se koriste za proizvodnju sastojaka poljoprivrednog podrijetla iz ekološkog uzgoja

Naziv	Priprema hrane biljnog podrijetla	Priprema hrane životinjskog podrijetla	Posebni uvjeti
Voda	X	X	Voda za piće u smislu Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (NN br. 47/08)
Kalcijev klorid	X		Tvar za koagulaciju
Kalcijev karbonat	X		
Kalcijev hidroksid	X		
Kalcijev sulfat	X		Tvar za koagulaciju
Magnezij klorid (ili nigari)	X		Tvar za koagulaciju
Kalijev karbonat	X		Sušenje grožđa

Natrijev karbonat	X		Proizvodnja šečera
Mliječna kiselina		X	Regulator kiselosti rasola pri proizvodnji sira ¹
Limunska kiselina	X	X	Regulator kiselosti rasola pri proizvodnji sira ¹ Proizvodnja ulja i hidroliza škroba ²
Natrijev hidroksid	X		Proizvodnja šečera Proizvodnja ulja iz uljene repe (<i>Brassica</i> spp)
Sumporna kiselina	X	X	Proizvodnja želatine ¹ Proizvodnja šečera ²
Solna kiselina ⁴		X	Proizvodnja želatine Regulator kiselosti rasola pri proizvodnji Gouda-, Edam i Maasdammer sireva, Boerenkaas, Friese i Leids Nagelkaas
Amonijev hidroksid		X	Proizvodnja želatine
Vodikov peroksid		X	Proizvodnja želatine
Ugljični dioksid	X	X	
Dušik	X	X	
Etanol	X	X	Otapalo
Taninska kiselina	X		Filtracijsko sredstvo
Albumin iz bjelanjka	X		
Kazein	X		
Želatina	X		
Biljna ulja	X	X	Tvar za poliranje, rahljenje ili protiv pjenjenja
Silicij dioksid kao gel ili koloidna	X		

otopina			
Aktivni ugljen	X		
Talk	X		U skladu s posebnim kriterijima za čistoću prehranbenog aditiva E 553b
Bentonit	X	X	Sredstvo za zgušnjavanje medovine1 U skladu s posebnim kriterijima za čistoću prehranbenog aditiva E 558
Kaolin	X	X	Propolis1 U skladu s posebnim kriterijima za čistoću prehranbenog aditiva E 559
Celuloza	X	X	Proizvodnja želatine1
Dijatomejska (šljunčana) zemlja	X	X	Proizvodnja želatine1
Perlit	X		Proizvodnja želatine1
Ljuske lješnjaka	X		
Rižino brašno	X		
Pčelinji vosak	X		Tvar za poliranje
Vosak karnauba	X		Tvar za poliranje

Pomoćne tvari u procesu proizvodnje kvasaca i proizvoda iz kvasaca

Naziv	Osnovni kvasac	Pripravljane/oblikovanje kvasaca	Posebni uvjeti
Kalcijev klorid	x		
Ugljični dioksid	x	x	
Limunska kiselina	x		Za reguliranje pH u preradi kvasaca
Mliječna kiselina	x		Za reguliranje pH u preradi kvasaca

Dušik	x	x	
Kisik	x	x	
Krumpirov škrob	x	x	Za filtriranje
Natrijev karbonat	x	x	Za regulaciju pH
Biljna ulja	x	x	Maziva, sredstva za izlučivanje i sredstva za sprječavanje pjenjenja

PRILOG II.

Sastojci poljoprivrednog podrijetla koji nisu ekološki proizvedeni

1. NEPRERAĐENI BILJNI PROIZVODI I PROIZVODI DOBIVENI NJHOVOM PRERADOM

1.1. Jestivo voće, orašasto voće i sjemenja:

- žir *Quercus spp.*
- kola orah *Cola acuminata*
- ogrozd *Ribes uva-crispa*
- marakuja (pasionka) *Passiflora edulis*
- malina (sušene) *Rubus idaeus*
- crveni ribiz (sušen) *Ribes rubrum*

1.2. Jestivi začini i zeljasto bilje:

- papar (peruanski) *Schinus molle L.*
- sjemenje hrena *Armoracia rusticana*
- langvas *Alpinia officinarum*
- cvjetovi šafranike *Carthamus tinctorius*
- potočarka *Nasturtium officinale*

1.3. Razno:

Alge, uključujući morske alge, koje su dopuštene u konvencionalnoj pripremi hrane

2. PROIZVODI BILJNOG PODRIJETLA

2.1. Masti i ulja, rafinirana ili ne, ali koja nisu kemijski modificirana, koja potječu od biljaka drugačijih od:

- kakaovac *Theobroma cacao*

- kokos *Cocos nucifera*
- maslina *Olea europaea*
- suncokret *Helianthus annuus*
- palma *Elaeis guineensis*
- repa *Brassica napus, rapa*
- šafranika *Carthamus tinctorius*
- sezam *Sesamum indicum*
- soja *Glycine max*

2.2. Sljedeći šećeri, škrob i ostali proizvodi od žitarica i gomolja:

- fruktoza
- rižini listići
- lisnato tijesto bez kvasca
- škrob od riže i mekanog kukuruza, koji nije kemijski modificiran

2.3. Razno:

- bjelančevina iz graška *Pisum spp.*
- rum, dobiven samo iz soka šećerne trske
- rakija od trešanja pripravljena na bazi voća

3. PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Proizvodi ribarstva, koji su dozvoljeni pri proizvodnji konvencionalne hrane

- želatina
- sirutka u prahu »herasuola«
- crijeva.

1 Ograničenje se odnosi samo na proizvode životinjskog podrijetla.

2 Ograničenje se odnosi samo na proizvode biljnog podrijetla.

3 'Dulce de leche' ili 'Confiture de lait' je meka, sočna, smeđa krema od zaslađenog ugušćenog mlijeka.

4 Preispitat će se do 31. prosinca 2010. godine u svrhu iznalaženja sigurnih alternativa.

PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI

(„Narodne Novine“ br. 68/11 od 17.06.2011.)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje način i metodologija provođenja stručne kontrole u ekološkoj proizvodnji.

II. MINIMALNI ZAHTJEVI ZA PROVOĐENJE STRUČNE KONTROLE

Sustav stručne kontrole i obveze subjekta

Članak 2.

(1) Kada se subjekt po prvi put uključuje u sustav stručne kontrole, mora izraditi:

- a) detaljan opis jedinice i/ili radnog prostora i/ili djelatnosti;
- b) sve mjere koje treba poduzeti na razini jedinice i/ili radnih prostora i/ili djelatnosti kako bi se osigurala sukladnost s pravilima ekološke proizvodnje;
- c) mjere predostrožnosti koje treba poduzeti kako bi se smanjila opasnost od prisutnosti nedozvoljenih proizvoda ili tvari i mjere čišćenja koje treba poduzeti na mjestima skladištenja i u proizvodnom lancu subjekta.

(2) Subjekt je dužan pravovremeno prijaviti kontrolnom tijelu svaku promjenu opisa ili mjere iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Opis i mjere iz stavka 1. ovoga članka, mogu biti dio sustava kvalitete utvrđenog od strane subjekta.

(4) Opis i mjere iz stavka 1. ovoga članka moraju biti sastavni dio izjave potpisane od strane odgovorne osobe subjekta, kojom se subjekt obvezuje da će:

- a) obavljati radnje u skladu s pravilima ekološke proizvodnje;
- b) prihvatiti provedbu mjera u slučaju kršenja ili nepravilnosti sukladno članku 32. Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« br. 139/10.), (u daljnjem tekstu: Zakon).
- c) pisanim putem obavijestiti kupce proizvoda kako bi se osiguralo da se oznake koje upućuju na ekološku proizvodnju uklone s proizvoda.

(5) Izjavu iz stavka 4. ovoga članka provjerava kontrolno tijelo o čemu sastavlja zapisnik kojim se utvrđuju mogući nedostaci i nesukladnosti s pravilima ekološke proizvodnje, kojeg supotpisuje subjekt radi poduzimanja potrebnih korektivnih mjera.

(6) Kada se subjekt po prvi put uključuje u sustav stručne kontrole mora kontrolnom tijelu dostaviti sljedeće podatke:

- a) naziv i adresu subjekta;

- b) lokacije poslovnih prostora i ARKOD parcele s površinama na kojima će proizvoditi;
- c) vrstu radnji i proizvode;
- d) izjavu da će obavljati radnje u skladu s pravilima ekološke proizvodnje;
- e) kod poljoprivrednog gospodarstva, datum kada je na prijavljenim ARKOD parcelama prestao primjenjivati sredstva koja nisu dozvoljena u ekološkoj proizvodnji.

Stručne kontrole

Članak 3.

- (1) Kontrolno tijelo mora najmanje jednom godišnje obaviti stručnu kontrolu svih subjekata.
- (2) Kontrolno tijelo može uzimati uzorke za ispitivanje ekoloških proizvoda ukoliko sumnja da su korištena sredstva koja nisu u skladu s pravilima ekološke proizvodnje. Uzorci se također mogu uzimati i analizirati za otkrivanje mogućeg zagađenja proizvodima koji nisu dozvoljeni za ekološku proizvodnju.
- (3) Zapisnik o stručnoj kontroli se sastavlja nakon svake kontrole, te supotpisuje od strane odgovorne ili ovlaštene osobe subjekta.
- (4) Kontrolna tijela moraju provoditi i nenajavljene stručne kontrole, na temelju procjene rizika nesukladnosti s pravilima ekološke proizvodnje, uzimajući u obzir najmanje rezultate prethodnih stručnih kontrola, količinu proizvoda i rizik zamjene proizvoda.

Vođenje evidencije o proizvodnji

Članak 4.

- (1) U jedinici ili poslovnim prostorima subjekt mora voditi robne i financijske evidencije koje omogućuju subjektu dokazivanje, a kontrolnom tijelu provjeru:
 - a) dobavljača te, ukoliko je različit, prodavatelja ili izvoznika proizvoda;
 - b) vrste i količine isporučenih ekoloških proizvoda, i tamo gdje je potrebno, nabavljenih/kupljenih materijala, njihove primjene i gdje je potrebno sastav krmne smjese,
 - c) vrstu i količinu uskladištenih ekoloških proizvoda;
 - d) vrste, količine i primatelje te, ukoliko su različiti, i kupce koji nisu krajnji potrošači, svih proizvoda koji su otpremljeni s jedinice ili prostora ili objekata za skladištenje prvih primatelja;
 - e) kod subjekata koji ne skladište ili fizički rukuju s ekološkim proizvodima, vrste i količine ekoloških proizvoda koji se kupuju i prodaju, te dobavljače ukoliko su različiti, prodavatelje ili izvoznike i kupce, te ukoliko su različiti, primatelje.
- (2) Evidencija mora sadržavati i rezultate provjere prilikom primitka ekoloških proizvoda i ostale podatke koje traži kontrolno tijelo, za potrebe stručne kontrole. Evidentirani podaci se moraju dokazati dokumentima, te potvrditi usklađenost između ulaza i izlaza.
- (3) Ukoliko subjekt vodi više proizvodnih jedinica u istom području, jedinice za neekološke proizvode, zajedno s objektima za skladištenje ulaznih sirovina također podliježu minimalnim zahtjevima za stručnom kontrolom.

Pristup objektima

Članak 5.

(1) Subjekt mora u svrhu provođenja stručne kontrole kontrolnom tijelu:

- a) omogućiti pristup svim dijelovima jedinice i svim radnim prostorima, te svim izvješćima i odgovarajućoj dokumentaciji;
- b) omogućiti uvid u potrebne podatke;
- c) dati na uvid rezultate sustava osiguranja kvalitete.

(2) Osim obveza iz stavka 1. ovoga članka, uvoznici i prvi primatelji moraju dostaviti i podatke o uvezenim pošiljkama iz članka 22. ovoga Pravilnika.

Potvrdnica (certifikat)

Članak 6.

Kontrolna tijela izdaju potvrđnicu (certifikat) subjektu koji je u sustavu stručne kontrole sukladno obrascu iz Priloga I. ovoga Pravilnika.

Izjava prodavatelja

Članak 7.

Izjava prodavatelja da proizvodi nisu dobiveni od ili putem genetski modificiranih organizama dostavlja se subjektu na obrascu iz Priloga II. ovoga Pravilnika.

III. POSEBNI ZAHTJEVI ZA PROVOĐENJE STRUČNE KONTROLE ZA BILJNU PROIZVODNJU

Stručna kontrola

Članak 8.

(1) Detaljan opis jedinice i/ili radnog prostora i/ili djelatnosti iz članka 2. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika mora biti sastavljen i kada subjekt sakuplja samoniklo bilje i gljive te mora sadržavati:

- b) opis skladišnih i proizvodnih prostora i površine i/ili područja sakupljanja i radne prostore gdje se obavlja djelatnost prerade i/ili pakiranja;
- c) datum posljednje primjene proizvoda čije korištenje nije dozvoljeno u ekološkoj proizvodnji na površinama i/ili područjima sakupljanja,

(2) Kod sakupljanja samoniklog bilja, mjere iz članka 2. stavka 1. točke b) ovoga Pravilnika, moraju obuhvaćati jamstva trećih strana, koja može pružiti subjekt za provođenje odredbe članka 12. stavka 2. Zakona.

Obavijesti

Članak 9.

Svake godine, prije datuma određenog od strane kontrolnog tijela, subjekt mora pisanim putem obavijestiti kontrolno tijelo o vremenskom rasporedu (plodoredu) proizvodnje biljnih proizvoda, po pojedinim zemljišnim česticama.

Evidencije o proizvodnji bilja

Članak 10.

Evidencija o proizvodnji bilja vodi se u obliku zapisa i u svakom trenutku mora biti dostupna kontrolnom tijelu. Pored obavijesti iz članka 9. ovoga Pravilnika, evidencija mora sadržavati i podatke o:

- a) korištenju gnojiva na površinama: datum primjene, vrsta i količina;
- b) korištenju sredstava za zaštitu bilja: razlog i datum primjene, vrsta i način primjene;
- c) kupnji poljoprivrednih proizvoda: datum, vrsta i količina;
- d) urodu ekoloških kultura ili kulture koja je u prijelaznom razdoblju: datum, vrsta i količina.

Više proizvodnih jedinica koje vodi isti subjekt

Članak 11.

Ukoliko subjekt vodi više proizvodnih jedinica u istom području, jedinice na kojima se proizvode neekološke kulture, zajedno sa skladišnim prostorima za poljoprivredne sirovine, podliježu stručnoj kontroli.

**IV. POSEBNI ZAHTJEVI ZA PROVOĐENJE STRUČNE KONTROLE U
STOČARSTVU**

Stručna kontrola

Članak 12.

(1) Kada se subjekt po prvi put uključuje u sustav stručne kontrole mora izraditi detaljan opis:

- a) objekata za držanje životinja, pašnjaka, površina na otvorenom, prostora za skladištenje, pakiranje i preradu sirovina;
- b) prostora i opreme za skladištenje stajskog gnoja.

(2) Mjere iz članka 2. stavka 1. točke b) ovoga Pravilnika moraju sadržavati:

- a) program gnojidbe prihvaćen od kontrolnog tijela, zajedno s detaljnim opisom površina pod biljnom proizvodnjom;
- b) pisani dokaz o nabavi gnojiva ukoliko potječe s drugog ekološkog gospodarstva;
- c) plan upravljanja ekološkom proizvodnom jedinicom.

Označavanje životinja

Članak 13.

Životinje moraju biti obilježene i označene sukladno posebnim propisima o označavanju životinja.

Evidencije životinja

Članak 14.

Na gospodarstvu se mora voditi evidencija o životinjama koja u svakom trenutku mora biti dostupna kontrolnom tijelu. Evidencija s priložima koji to potvrđuju mora sadržavati detaljan opis sustava upravljanja stadom ili jatom uključujući najmanje podatke o:

- a) podrijetlu i datumu dolaska, trajanju prijelaznog razdoblja, identifikacijskoj oznaci i veterinarskoj ispravi životinja koje dolaze na imanje;

b) dobi, broju grla, težini u slučaju klanja životinje, identifikacijskoj oznaci i odredištu životinje koja odlazi sa imanja;

c) gubicima i razlozima gubitaka životinja;

d) vrsti hrane za životinje, uključujući dodatke hrani za životinje, udjele različitih sastojaka u obroku i trajanju pristupa prostorima za slobodno kretanje kao i trajanju sezonskog preseljenja ukoliko postoje ograničenja;

e) sprečavanju bolesti i veterinarskog liječenja i brige koja uključuje datum liječenja, pojedinosti o dijagnozi, primijenjenoj dozi i vrsti veterinarsko-medicinskog proizvoda, indikaciju djelatnih farmakoloških tvari, uključujući primijenjenu metodu liječenja i veterinarski recept ili uputu za veterinarsku brigu s razlozima, te propisanim karencama koje se primjenjuju u razdoblju prije nego se životinjski proizvodi mogu staviti na tržište kao ekološki.

Stručna kontrola uporabe veterinarsko-medicinskih proizvoda za životinje

Članak 15.

Kada se koriste veterinarsko-medicinski proizvodi, potrebno je podatke iz članka 14. točke e) ovoga Pravilnika, prijaviti kontrolnom tijelu, prije nego se životinja ili životinjski proizvodi stavljaju na tržište kao ekološki. Liječena životinja mora biti jasno označena, pojedinačno kod velikih životinja; pojedinačno ili skupno kod peradi i malih životinja ili po košnici.

Provođenje stručne kontrole u pčelarstvu

Članak 16.

(1) Pčelar mora kontrolnom tijelu predložiti izvod iz pčelinjeg katastra na kojem su navedene lokacije košnica. Ukoliko nisu naznačena područja pčelar mora kontrolnom tijelu predložiti odgovarajuću dokumentaciju i dokaze, uključujući prema potrebi odgovarajuće analize, da područja koja su dostupna njegovim pčelinjim zajednicama udovoljavaju uvjetima koji su propisani posebnim propisom o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji.

(2) Obzirom na hranidbu pčela u evidenciju pčelinjaka moraju se unijeti sljedeći podaci: vrsta hrane, datumi, količine i košnice na kojima je hrana korištena.

(3) Kada se koriste veterinarsko-medicinski proizvodi, moraju se jasno evidentirati djelatne farmakološke tvari, zajedno s pojedinostima o dijagnozi, doziranju, načinu i trajanju primjene, te propisanom vremenu karence, a kontrolno tijelo obavijestiti o tome prije nego se pčelinji proizvodi stavljaju na tržištu kao ekološki.

(4) Mjesto gdje je smješten pčelinjak mora se upisati u evidenciju zajedno s identifikacijom košnica. Kontrolno tijelo mora biti obaviješteno o premještanju pčelinjaka u roku koje je odredilo.

(5) Posebna briga mora se poduzeti da se osigura prikladno vrcanje, obrada i skladištenje pčelinjih proizvoda te iste evidentirati.

(6) U vođenju evidencije o pčelinjaku moraju se evidentirati postupci uklanjanja nastavaka s medom kao i postupci vrcanja meda.

Više proizvodnih jedinica koje vodi isti subjekt

Članak 17.

Ukoliko subjekt upravlja s više proizvodnih jedinica, na kojima se uzgajaju životinje ili proizvodi hrana životinjskog podrijetla u neekološkoj proizvodnji takvi proizvodi također moraju biti uključeni u sustav kontrole.

Zahtjevi za provođenje stručne kontrole za proizvodnju hrane i proizvoda biljnog i životinjskog podrijetla

Članak 18.

Ukoliko se radi o jedinici koja proizvodi za vlastite potrebe ili za treću stranu, uključujući jedinice za pakiranje i/ili ponovno pakiranje takvih proizvoda, ili jedinice za označavanje i/ili ponovno označavanje takvih proizvoda, detaljni opis jedinice iz članka 2. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika mora sadržavati opis objekata koji se koriste za prijem, preradu, pakiranje, označavanje i skladištenje poljoprivrednih proizvoda prije i nakon radnji koje se na njih odnose, kao i postupke za prijevoz proizvoda.

V. ZAHTJEVI ZA PROVOĐENJE STRUČNE KONTROLE PRI UVOZU

Područje primjene

Članak 19.

Stručna kontrola pri uvozu primjenjuje se nad svakim subjektom koji sudjeluje, kao uvoznik i/ili kao prvi primatelj pri uvozu i/ili prijemu ekoloških proizvoda, za vlastite potrebe ili za potrebe treće strane.

Stručna kontrola

Članak 20.

(1) Kod uvoznika, detaljni opis jedinice iz članka 2. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika, obuhvaća poslovne prostore i postupke uvoza, s naznakom mjesta uvoza proizvoda u zemlju i sve druge objekte koje uvoznik namjerava koristiti za skladištenje uvoznih proizvoda do njihove isporuke prvom primatelju.

(2) Pored toga, izjava iz članka 2. stavka 4. ovoga Pravilnika, obuhvaća obvezu uvoznika da će svaki objekt koji koristi za skladištenje biti podvrgnut stručnoj kontroli.

(3) Kod prvog primatelja, detaljan opis jedinice iz članka 2. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika obuhvaća objekte koji se koriste za prijem i skladištenje.

(4) Ukoliko su uvoznik i prvi primatelj ista pravna osoba i posluju u istoj jedinici mogu biti evidentirani u istom zapisniku iz članka 2. stavka 5. ovoga Pravilnika.

Vođenje dokumentacije

Članak 21.

(1) Uvoznik i prvi primatelj moraju voditi odvojene robne i financijske evidencije, osim ukoliko posluju u istoj jedinici.

(2) Na zahtjev kontrolnog tijela, daju se na uvid podaci o prijevozu od izvoznika do prvog primatelja i od prostorija prvog primatelja ili objekata za skladištenje do primatelja u zemlji.

Podaci o uvezenim pošiljkama

Članak 22.

Uvoznik mora pravovremeno pisanim putem obavijestiti kontrolno tijelo o svakoj pošiljci koja se uvozi uz navođenje:

a) naziva i adrese prvog primatelja;

- b) pojedinih potrebnih kontrolnom tijelu,
- c) potvrđnice iz članka 37. stavka 1. i stavka 2. Zakona.

Članak 23.

(1) Kontrolno tijelo mora provjeriti dokumentaciju iz članka 21. ovoga Pravilnika i potvrđnice iz članka 22. točke c) ovoga Pravilnika.

(2) Ukoliko uvoznik obavlja radnje uvoza u različitim jedinicama ili objektima, on mora na zahtjev kontrolnog tijela, predložiti vođenje evidencije za svaki objekt.

Zahtjevi za provođenje stručne kontrole jedinica uključenih u proizvodnju, pripremu ili uvoz ekoloških proizvoda

Članak 24.

U pogledu poslova koji su preneseni na treće strane, detaljan opis jedinice iz članka 2. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika obuhvaća:

- a) popis podugovaratelja s opisom njihovih djelatnosti i navođenje kontrolnih tijela;
- b) pisanu suglasnost podugovaratelja o uključenju u sustav stručne kontrole;
- c) sve mjere, uključujući vođenje dokumentacije, koje treba provoditi na razini jedinice kako bi se osigurala sljedivost.

VI. ZAHTJEVI ZA PROVOĐENJE STRUČNE KONTROLE JEDINICA ZA PROIZVODNJU HRANE ZA ŽIVOTINJE

Članak 25.

Stručna kontrola primjenjuje se nad jedinicama za proizvodnju hrane za životinje za vlastite potrebe ili za treću stranu.

Članak 26.

(1) Detaljan opis jedinice iz članka 2. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika mora sadržavati:

- a) objekte koji se koriste za prijem, preradu i skladištenje proizvoda namijenjenih za hranu za životinje;
- b) objekte koji se koriste za skladištenje drugih proizvoda koji se koriste za proizvodnju hrane za životinje;
- c) objekte koji se koriste za skladištenje proizvoda za čišćenje i dezinfekciju;
- d) prema potrebi, opis sastojaka krmne smjese koju subjekt namjerava proizvesti, u skladu s člancima 12., 14. i 15. Pravilnika o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje (»Narodne novine« br. 156/09, 143/10. i 25/11.), te vrste ili kategorije životinja za koje je krmna smjesa namijenjena;
- e) prema potrebi, nazive krmiva koja subjekt namjerava proizvesti.

(2) Mjere iz članka 2. stavka 1. točke b) ovoga Pravilnika koje provode subjekti, moraju sadržavati i mjere iz članka 4. Pravilnika o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« br. 129/09.).

(3) Na temelju mjera iz stavka 2. ovoga članka kontrolno tijelo obavlja procjenu rizika na svakoj jedinici za proizvodnju i na temelju kojeg izrađuje plana stručne kontrole. Plan stručne kontrole mora osigurati minimalan broj uzoraka uzetih metodom slučajnog odabira ovisno o mogućim rizicima.

Vođenje dokumentacije

Članak 27.

Za potrebe stručne kontrole, dokumentacija iz članka 4. ovoga Pravilnika mora obuhvaćati podatke o podrijetlu, prirodi i količinama krmiva, dodataka hrani za životinje, prodaji i gotovim proizvodima.

Provođenje stručne kontrole

Članak 28.

(1) Stručna kontrola iz članka 5. ovoga Pravilnika mora obuhvatiti potpuni fizički pregled svih poslovnih prostora. Kontrolno tijelo mora obavljati ciljane obilaske na temelju opće procjene mogućih rizika nesukladnosti s pravilima ekološke proizvodnje.

(2) Kontrolno tijelo mora posebno kontrolirati kritične kontrolne točke subjekta, s ciljem utvrđivanja ispravnosti provedbe kontrole. Učestalost kontrola ovisi o procjeni rizika.

Mjere u slučaju sumnje na prekršaje i nepravilnosti

Članak 29.

(1) Ukoliko subjekt smatra ili sumnja da proizvod koji je proizveo, uvezao ili koji je dobio od drugog subjekta nije u skladu s pravilima ekološke proizvodnje, ne smije ga označiti kao ekološki ili ga mora odvojiti i posebno obilježiti.

(2) Proizvod se može koristiti u proizvodnji ili stavljati na tržište nakon otklanjanja sumnje, osim ukoliko se stavlja na tržište kao neekološki. Ukoliko postoji takva sumnja, subjekt mora odmah pisanim putem obavijestiti kontrolno tijelo. Kontrolno tijelo može zabraniti stavljanje na tržište takvog proizvoda označenog kao ekološki, dok se ne uvjeri da je sumnja otklonjena.

(3) Ukoliko kontrolno tijelo opravdano sumnja da subjekt namjerava staviti ili da je stavio na tržište proizvod s podacima koji upućuju na ekološku proizvodnju a koji nije proizveden kao ekološki, o istom će izvijestiti nadležno tijelo.

Razmjena informacija

Članak 30.

Ukoliko su subjekt i njegovi ugovorni partneri pod stručnom kontrolom različitih kontrolnih tijela, izjava iz članka 2. stavka 4. ovoga Pravilnika mora sadržavati pristanak subjekta i njegovih ugovornih partnera da različita kontrolna tijela mogu razmijeniti informacije o radnjama pod njihovom kontrolom.

Članak 31.

Tijekom postupka potvrđivanja (certifikacije) u tekućoj godini subjektu nije dopuštena promjena kontrolnog tijela.

Članak 32.

Prilog I. i Prilog II. tiskani su uz ovaj Pravilnik i njegov su sastavni dio.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika, prestaje važiti Pravilnik o stručnom nadzoru u ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine« br. 13/02., 10/07., 62/08., 146/09.) i Pravilnik o sustavu ocjenjivanja sukladnosti u ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine« br. 91/01., 61/09., 25/08.).

Članak 34.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/11-01/41

Urbroj: 525-12-1-0458/11-12

Zagreb, 13. lipnja 2011.

Potpredsjednik Vlade

Republike Hrvatske i ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Petar Čobanković, v. r.

PRILOG I.

Obrazac potvrdnice (certifikata)

POTVRDNICA (CERTIFIKAT)	
Broj potvrdnice:	
Ime i adresa subjekta: osnovna djelatnost (proizvođač, prerađivač, uvoznik, i ostali):	Naziv, adresa i kodni broj kontrolnog tijela:
Skupine proizvoda/Djelatnost: – Bilje i biljni proizvodi: – Životinje i hrana životinjskog podrijetla: – Prerađeni proizvodi:	Određuje se kao: – ekološka proizvodnja, – proizvodi u prijelaznom razdoblju, – neekološka proizvodnja u kojoj se odvija usporedni uzgoj/prerada sukladno članku 12. Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« br. 139/10).
Razdoblje valjanosti: Bilje i biljni proizvodi od... do... Životinje i hrana životinjskog podrijetla od do Prerađeni proizvodi od ... do ...	Datum izvršenog/izvršenih stručnih kontrola:
Ova potvrdnica se izdaje na temelju članka 31. stavka 1. Zakona o ekološkoj proizvodnji i	

označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« br. 139/10) i podzakonskih propisa. Navedeni subjekt je svoje djelatnosti podvrgao stručnoj kontroli i udovoljava zahtjevima propisanim Zakonom o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« br. 139/10) i podzakonskim propisima.

Mjesto i datum:

Za kontrolno tijelo (potpis):

PRILOG II.

Obrazac izjave prodavatelja

IZJAVA PRODAVATELJA	
Naziv i adresa prodavatelja:	
Oznaka (serijski broj ili inventurni broj)	Naziv proizvoda:
Sastojci (Navesti sve sastojke koje sadrži proizvod/koji su zadnji korišteni u proizvodnom procesu)	
<p>Izjavljujem da ovaj proizvod nije dobiven »od« ili »putem« genetski modificiranih organizama (GMO-a).</p> <p>Nemam saznanja koje bi upućivalo da je ova tvrdnja netočna.</p> <p>Izjavljujem da gore naznačeni proizvod udovoljava članku 10. Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« br. 139/10) u pogledu zabrane korištenja GMO-a.</p> <p>Obvezujem se da ću odmah obavijestiti kupca i njegovo kontrolno tijelo ukoliko se ova izjava povuče ili izmijeni, ili ukoliko dobijem saznanja koja bi pobijala njegovu točnost.</p> <p>Dopuštam kontrolnom tijelu koje kontrolira našeg kupca da ispita točnost ove izjave i prema potrebi uzme uzorke za analizu te dopuštam da ovaj zadatak obavi neovisna institucija koju je pisanim putem imenovalo kontrolno tijelo.</p> <p>Potpisom preuzimam odgovornost za točnost ove izjave.</p>	
Država, mjesto, datum, potpis prodavatelja:	Pečat tvrtke prodavatelja

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

(NN 25/2011 od 28.02.2011.)

522

Na temelju članka 26. stavka 3. i članka 27. Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine«, broj 139/10.), ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O OZNAČAVANJU HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju posebna pravila za sadržaj, veličinu i izgled ekoznaka, te pravila o označavanju ekološke hrane, hrane za životinje i proizvoda biljnog podrijetla u prijelaznom razdoblju.

Ekoznak

Članak 2.

(1) Ekoznak se koristi pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju ekoloških proizvoda a njegov sadržaj, veličina i izgled navedeni su u Prilogu I. ovoga Pravilnika.

(2) Ekoznak se koristi za ekološke proizvode koji su proizvedeni sukladno propisima i pravilima za ekološku proizvodnju, koji su pod stručnom kontrolom i za koje je izdana potvrđnica da su proizvedeni sukladno propisanim temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju.

(3) Pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju, ekološki proizvod mora sadržavati podatke koji su propisani Pravilnikom o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane (»Narodne novine«, br. 41/08) i ovim Pravilnikom.

Uvjeti za korištenje kodnog broja

Članak 3.

Pri označavanju ekoloških proizvoda obvezno je navođenje kodnog broja iz članka 25. točke a) Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« br. 139/10., u daljnjem tekstu: Zakon) koji mora:

a) započinjati kraticom koja označava Republiku Hrvatsku prema međunarodnom standardu za dvoznamenkaste oznake država prema normi HRN EN ISO 3166-1 (Oznake za iskazivanje imena država i njihovih potpodjela);

b) sadržavati izraz koji utvrđuje vezu s postupkom ekološke proizvodnje, prema članku 24. stavku 1. Zakona i sukladno Prilogu II. ovoga Pravilnika;

c) sadržavati referentni broj koji određuje nadležno tijelo sukladno Prilogu II. ovoga Pravilnika;

d) nalaziti se odmah ispod ekoznaka.

Posebni zahtjevi za označavanje ekološke hrane za životinje

Članak 4.

(1) Odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na posebne zahtjeve za označavanje ekološke hrane za životinje ne primjenjuju se na hranu za kućne ljubimce, za krznaše i za životinje iz akvakulture.

(2) Označavanje i opisivanje hrane za životinje sukladno članku 24. stavku 1. Zakona, te označavanje sukladno ovom Pravilniku, dopušteno je samo ako je najmanje 95% suhe tvari proizvoda sastavljeno od hrane za životinje iz ekološkog uzgoja.

Oznake na prerađenoj hrani za životinje

Članak 5.

(1) Za prerađenu hranu za životinje se mogu koristiti pojmovi iz članka 24. stavka 1. Zakona pod uvjetom da:

a) prerađena hrana za životinje zadovoljava odredbe Zakona, a posebno članka 14. stavka 1. točka (d) i članka 19.;

b) prerađena hrana za životinje zadovoljava odredbe posebnih propisa o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji koje se odnose na hranidbu životinja, odredbe posebnog propisa za proizvodnju prerađene hrane i hrane za životinje, te odredbe ovoga Pravilnika;

c) najmanje 95% suhe tvari proizvoda je iz ekološkog uzgoja.

(2) Sukladno zahtjevima propisanim u točkama (a) i (b) stavka 1. ovoga članka, kod proizvoda koji obuhvaćaju promjenjive količine sastojaka hrane za životinje iz ekološkog uzgoja i/ili sastojaka hrane za životinje proizvedenih u prijelaznom razdoblju i/ili neekoloških sastojaka dozvoljava se navod: »može se koristiti u ekološkom uzgoju u skladu sa Zakonom«.

Uvjeti za korištenje oznaka na prerađenoj hrani za životinje

Članak 6.

(1) Oznaka iz članka 5. ovoga Pravilnika mora biti:

a) odvojena od teksta iz članka 12. i 14. Pravilnika o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje (»Narodne novine« broj 156/09. i 143/10.);

b) prikazana bojom, oblikom ili oblikom slova koji nisu uočljiviji od naziva hrane za životinje iz članka 12. i 14. Pravilnika o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje (»Narodne novine« broj 156/09. i 143/10.);

c) popraćena u istom vidnom polju, oznakom mase suhe tvari koja se odnosi na:

– postotak sastojaka hrane za životinje iz ekološkog uzgoja;

– postotak sastojaka hrane za životinje od proizvoda koji su u prijelaznom razdoblju;

– postotak sastojaka hrane za životinje koji nije obuhvaćen točkom c) podtočkama 1. i 2. ovoga članka;

– ukupan postotak hrane za životinje poljoprivrednog podrijetla;

d) popraćena popisom naziva sastojaka hrane za životinje iz ekološkog uzgoja;

e) popraćena popisom naziva sastojaka hrane za životinje od proizvoda koji su u prijelaznom razdoblju.

(2) Oznaka iz članka 5. ovoga Pravilnika može se koristiti ukoliko zadovoljava odredbe posebnih propisa o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji koje se odnose na hranidbu životinja, odredbe posebnog propisa za proizvodnju prerađene hrane i hrane za životinje te odredbe ovoga Pravilnika.

Proizvodi biljnog podrijetla u prijelaznom razdoblju

Članak 7.

Proizvodi biljnog podrijetla u prijelaznom razdoblju mogu nositi oznaku »proizvod u prijelaznom razdoblju« pod sljedećim uvjetima:

- a) ukoliko je zadovoljen rok za prijelazno razdoblje od najmanje 12 mjeseci prije žetve;
- b) oznaka mora biti u boji, veličini i obliku slova koji nisu uočljiviji od naziva proizvoda, a cijela oznaka mora imati istu veličinu slova;
- c) ukoliko proizvod sadrži samo jednu kulturu odnosno sastojak poljoprivrednog podrijetla;
- d) uz oznaku mora biti naveden kodni broj kontrolnog tijela.

Članak 8.

Prilozi I. i II. tiskani su uz ovaj Pravilnik i njegov su sastavni dio.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 9.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika, prestaje važiti Pravilnik o deklaraciji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« broj 10/07. i 64/09.).

(2) Ekološki proizvodi označeni sukladno Pravilniku iz stavka 1. ovoga članka, mogu se stavljati na tržište dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika i nalaziti se na tržištu do isteka roka trajanja.

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/10-01/240

Urbroj: 525-12-1-0458/11-9

Zagreb, 11. veljače 2011.

Potpredsjednik Vlade
Republike Hrvatske i
ministar
poljoprivrede, ribarstva
i ruralnog razvoja
Petar Čobanković, v.
r.

PRILOG I.

EKOZNAK

1. Ekoznak je okruglog oblika. Ispod gornjeg dijela ruba ispisano je zelenim slovima na bijeloj podlozi »HRVATSKI«, a iznad donjeg dijela ruba ispisano je zelenim slovima »PROIZVOD«, a

između natpisa nalazi se zelena točka s lijeve i desne strane. Cjelokupan tekst izražen je u Comic Sans MS fontu. U sredini znaka nalazi se krug zelene boje u kojemu je ispisana bijelim slovima riječ EKO. Minimalna veličina ekoznaka je promjera 15 mm (vanjska zelena linija je širine 1mm, širina bijelog okvira ispunjena tekстом »HRVATSKI PROIZVOD« iznosi 4mm a promjer zelenog kruga u centru iznosi 10 mm). Referentna boja je Pantone 363C ili Zelena (C:85%, M:15%, Y:99%, K:2%) ako se koristi četverbojni tisak.

2. Ekoznak se može koristiti u crno bijeloj varijanti samo u slučaju kada uporaba znaka u boji nije praktično izvediva.

3. Ukoliko je boja pozadine na ambalaži ili deklaraciji tamna, znakovi se mogu uporabiti u negativu koristeći boju pozadine na ambalaži ili deklaraciji.

4. Ukoliko se koristi znak u boji na obojenoj pozadini, zbog čega je teško vidljiv, može se koristiti vanjska linija razgraničenja oko znaka, kako bi se poboljšao kontrast s bojama pozadine.

PRILOG II.

SADRŽAJ KODNOG BROJA

Sadržaj kodnog broja je sljedeći: HR-EKO-000, pri čemu je:

1. »HR« sukladno članku 3. točki (a) ovoga Pravilnika oznaka Republike Hrvatske;
2. »EKO« sukladno članku 3. točki (b) ovoga Pravilnika izraz koji uspostavlja poveznicu s ekološkim postupkom proizvodnje;
3. »000« sukladno članku 3. točki (c) ovoga Pravilnika referentni broj od najviše tri znamenke.

PRAVILNIK O UVJETIMA I NAČINU UPISA U UPISNIKE EKOLOŠKE PROIZVODNJE POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

(“Narodne Novine br. 39/11 od 04.04.2011.)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se:

- postupak upisa, uvjeti koje moraju ispuniti subjekti za upis, sadržaj i način vođenja Upisnika subjekata u ekološkoj proizvodnji (u daljnjem tekstu: Upisnik subjekata);
- način vođenja Upisnika ovlaštenih kontrolnih tijela.

II. UPISNIK SUBJEKATA

Članak 2.

U Upisnik subjekata upisuju se subjekti u ekološkoj proizvodnji koji se bave proizvodnjom, preradom, uvozom i izvozom ekoloških proizvoda.

Članak 3.

(1) Subjekti iz članka 2. ovoga Pravilnika upisuju se u Upisnik subjekata na temelju zahtjeva koji se podnosi ministarstvu nadležnom za poljoprivredu (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) na obrascu iz Priloga 1. ovoga Pravilnika.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka proizvođač prilaže sljedeće dokumente:

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
- zapisnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta.

(3) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka subjekt koji obavlja samo preradu, prilaže sljedeće dokumente:

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
- obrtnica ili izvod iz registra trgovačkog suda.

(4) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka subjekt koji uvozi i/ili izvozi ekološke proizvode prilaže sljedeće dokumente:

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela
- potvrdu o upisu u Registar carinskih obveznika.

(5) Dokumenti iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka dostavljaju se u preslici.

III. UPISNIK OVLAŠTENIH KONTROLNIH TIJELA

Članak 4.

(1) Upisnik ovlaštenih kontrolnih tijela vodi Ministarstvo.

(2) Upisniku ovlaštenih kontrolnih tijela upisuju se sljedeći podaci:

- naziv i sjedište ovlaštenog kontrolnog tijela;
- klasa, urudžbeni broj i datum rješenja o ovlašćivanju kontrolnog tijela;
- ime i prezime odgovorne osobe;
- kodni broj kontrolnog tijela.

IV. VOĐENJE UPISNIKA SUBJEKATA

Članak 5.

(1) Popis subjekata i ovlaštenih kontrolnih tijela iz upisnika navedenih člankom 1. ovoga Pravilnika vodi Ministarstvo u elektroničkom sustavu Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

(2) U Upisniku subjekata iz članka 1. ovoga Pravilnika, Ministarstvo upisuje sljedeće podatke:

- naziv subjekta, sjedište i OIB subjekta (za proizvođače – Matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva -MIBPG, za prerađivače, uvoznike i izvoznike-MBO/MBS);
- naziv ovlaštenog kontrolnog tijela koje je provelo stručnu kontrolu;
- redni broj upisa u Upisnik subjekata, klasa, urudžbeni broj i datum rješenja o upisu u Upisnik subjekata;
- datum rješenja o brisanju iz Upisnika subjekata i razlog brisanja subjekta.

Članak 6.

Subjekti i ovlaštena kontrolna tijela upisana u upisnike iz članka 1. ovoga Pravilnika dužni su prijaviti u roku od trideset dana, Ministarstvu sve promjene nastale u uvjetima propisanim ovim Pravilnikom i priložiti dokaze o tome.

Članak 7.

Prilog I. tiskan je uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 8.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika, prestaje važiti Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnike ekološke proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine« broj. 13/02 i 112/07).

Članak 9.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
Petar Čobanković, v. r.

ZAHTEJEV ZA UPIS U UPISNIK SUBJEKATA U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI

1.	Naziv subjekta (proizvođača/ prerađivača/uvoznika/izvoznika)	
2.	Adresa:	
3.	Poštanski broj i naselje:	
4.	Telefon, e-mail:	
5.	OIB:	6. MIBPG:

7. Odobreni broj objekta/regi-
stracijski broj objekta (evi-
dencijski broj) za objekte _____
koji podliježu nadzoru vete-
rinarske inspekcije
8. Klasa i urudžbeni broj rje-
šenja o registraciji objekta _____
za objekte koji podliježu
nadzoru sanitarne inspekcije

Potpisom jamčim da:

1. sam upoznat sa Zakonom o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda («Narodne novine» broj 139/10) i pripadajućim podzakonskim aktima;
2. su podaci navedeni u zahtjevu istiniti.

9. Datum:

10. Potpis (žig):

U pravitku dostaviti:

1. *proizvođači:*

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
- zapisnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta.

2. *prerađivači:*

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
- obrtnica ili izvod iz registra trgovačkog suda.

3. *uvoznici/izvoznici*

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
- potvrdu o upisu u Registar carinskih obveznika.

PRAVILNIK O VOĐENJU BAZE PODATAKA ZA POLJOPRIVREDNI REPRODUKCIJSKI MATERIJAL IZ EKOLOŠKE PROIZVODNJE

NN 89/08, 30.7.2008.

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje sadržaj, oblik i način vođenja baze podataka za poljoprivredni reprodukcijski materijal u ekološkoj proizvodnji.

Članak 2.

(1) U ekološkoj proizvodnji mora se koristiti poljoprivredni reprodukcijski materijal proizveden u ekološkoj proizvodnji. Bazu podataka o vrsti i sorti poljoprivrednog reprodukcijskog materijala dobivenog u ekološkoj poljoprivredi vodi Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) u elektroničkom obliku i javno je dostupna. Svaka vrsta i sorta koja nije upisana u bazu podataka smatra se da nije dostupna za ekološku poljoprivredu.

(2) Ministarstvo svake godine prije početka sjetvene sezone sastavlja popis poljoprivrednog reprodukcijskog materijala iz ekološke proizvodnje koji stoji na raspolaganju te ga dostavlja nadzornim stanicama. Nadzorne stanice informiraju proizvođače (korisnike) koji su upisani u Upisnik proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda o dostupnosti poljoprivrednog reprodukcijskog materijala iz ekološke proizvodnje.

Članak 3.

(1) Baza podataka o vrsti i sorti poljoprivrednog reprodukcijskog materijala sadrži:

- znanstveni naziv vrste i sorte;
- ime i prezime dobavljača, kontakt dobavljača ili njegovog zastupnika;
- područje gdje dobavljač može korisniku dostaviti sjemenski materijal;
- država ili regija u kojoj je poljoprivredni reprodukcijski materijal ispitan i odobren;
- datum od kada će poljoprivredni reprodukcijski materijal biti dostupan;
- nadzorno tijelo (nadzorna stanica, certifikator) nadležno za stručni nadzor dobavljača.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka vode se za:

- sjeme krmnog bilja;
- sjeme uljarica;
- sjeme povrća;
- sjeme ljekovitog bilja;
- sjeme žitarica;
- sjeme krumpira;
- sadnice voća;
- sadnice loze;
- sadnice masline;
- ostale sadnice.

(3) U smislu ovoga Pravilnika pojam »dobavljač« odnosi se na pravnu osobu sa sjedištem ili fizičku osobu s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koja se bavi jednom od sljedećih djelatnosti: održavanje, proizvodnja, dorada, stavljanje na tržište i uvoz poljoprivrednoga reprodukcijskog materijala.

(4) Dobavljač je obavezan obavijestiti Ministarstvo o vrstama i sortama koje nisu dostupne na tržištu. Dostavljene obavijesti odnosno izmjene unose se u bazu podataka.

Članak 4.

- (1) Na temelju zahtjeva dobavljača u bazu podataka upisuju se one vrste i sorte ekološkog poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala koji je na raspolaganju na području Republike Hrvatske.
- (2) Dobavljač podnosi zahtjev Ministarstvu za upis podataka o vrstama i sortama kojima želi trgovati na području Republike Hrvatske. Uz zahtjev je potrebno priložiti:
 - kopiju certifikata kojim se potvrđuje da je poljoprivredni reprodukcijuski materijal iz ekološke proizvodnje;
 - kopiju Uvjerenja o priznavanju sjemenskog usjeva odnosno kopiju Uvjerenja o priznavanju sadnog materijala;
 - potpisanu izjavu da će pravovremeno obavijestiti Ministarstvo ako više ne raspolaže ekološkim poljoprivrednim reprodukcijuskim materijalom za dotičnu vrstu i sortu.
- (3) Ministarstvo će upisati podatke iz zahtjeva dobavljača ukoliko su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. i 2. ovog članka. Ministarstvo će brisati upisane podatke o vrstama i sortama ako dobavljač prestane ispunjavati zahtjeve.

Članak 5.

- (1) Pojedinačna odobrenja za korištenje poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala koji nije proizveden u ekološkoj proizvodnji izdaju nadzorne stanice.
- (2) Odobrenje za korištenje poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala koji nije proizveden u ekološkoj proizvodnji izdaje se u ovim slučajevima:
 - a) ako sorte ili vrste koje proizvođač namjerava nabaviti nisu uvedene u bazu podataka;
 - b) ako niti jedan dobavljač nije u mogućnosti isporučiti poljoprivredni reprodukcijuski materijal prije sjetve ili sadnje u slučaju kada je proizvođač pravovremeno naručio poljoprivredni reprodukcijuski materijal;
 - c) ako sorta koju proizvođač (korisnik) želi nabaviti nije navedena u bazi podataka i ako je proizvođač u mogućnosti predočiti da niti jedna od registriranih sorti nije pogodna odnosno da je sorta koju traži značajna za njegovu proizvodnju;
 - d) ako je opravdana uporaba u istraživačke svrhe, za postavljanje manjih pokusa u poljima ili za očuvanje sorti.

Članak 6.

Pojedinačna odobrenja iz članka 5. ovoga Pravilnika izdaju se temeljem zahtjeva proizvođača. Zahtjev se predaje prije sjetve sukladno obrascu kojeg izdaje nadzorna stanica. Obrazac mora sadržavati ove podatke:

- a) ime i prezime (OPG) /naziv tvrtke / obrta;
- b) upisni broj iz Upisnika proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda;
- c) podatke o vrstama i sortama poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala za koje se traži odobrenje;
- d) podatke o količinama poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala koje se namjeravaju koristiti temeljem izdanog odobrenja.

Članak 7.

- (1) Za pojedine vrste ili sorte izdaju se opća odobrenja za korištenje poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala koji nije proizveden u ekološkoj proizvodnji.
- (2) Opća odobrenja za uporabu poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala koji nije proizveden u ekološkoj proizvodnji izdaje Ministarstvo na prijedlog nadzorne stanice.
- (3) Opća odobrenja za uporabu poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala vrijede samo za jednu sjetvenu sezonu odnosno najdulje do roka obnavljanja baze podataka.
- (4) Podaci iz općih odobrenja za uporabu poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala koji nije proizveden u ekološkoj proizvodnji upisuju se u bazu podataka. Za svaku vrstu i sortu poljoprivrednog reprodukcijuskog materijala stavlja se vidljiva naznaka da je za tu vrstu ili sortu izdano opće odobrenje za uporabu.

Članak 8.

Podaci koji se vode u bazi podataka za poljoprivredni reprodukcijski materijal iz ekološke proizvodnje, obnavljaju se dva puta godišnje i to 15. ožujka i 15. rujna.

Članak 9.

(1) Nadzorne stanice moraju voditi evidenciju o izdanim pojedinačnim odobrenjima iz članka 5. ovog Pravilnika. Nadzorne stanice obvezne su Ministarstvu dostaviti godišnje izvješće o izdanim pojedinačnim odobrenjima najkasnije do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

(2) Izvješće obuhvaća sljedeće:

- znanstveni naziv vrste i sorte;
- opravdanost odobrenja iz članka 5. ovog Pravilnika;
- ukupan broj svih odobrenja;
- ukupna količina poljoprivrednog reprodukcijskog materijala;
- popis zaštitnih sredstava ako su vrste ili sorte tretirane njima.

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.
Zagreb, 22. srpnja 2008.

.....

Hrvatski Znak eko proizvoda

Vidi: Pravilnik o označavanju hrane i hrane za životinje u ekološkoj proizvodnji na str.92